

Handläggare
Robin Hagblom
018-727 43 81

Datum
2021-04-19
Rev MHN AU 27 april

Diarienummer
2018-2249

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 4 maj 2021

Yttrande över ansökan om tillstånd för bergtäkt m.m. inom fastigheterna Onslunda 3:1, 5:7

Remiss från Mark- och miljödomstolen, mål M8985-19. Remisstid: 2021-05-14.

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

att överlämna yttrande daterat den 4 maj 2021 till Mark- och miljödomstolen.

Sammanfattning

Skanska Industrial Solutions AB ansöker hos mark- och miljödomstolen om att under 30 år bedriva bergtäktsverksamhet med ett totalt uttag på 30 000 000 ton och ett maximalt uttag på 1 000 000 ton årligen, bedriva krossning och sortering av berg, asfaltstillverkning, lagra och hantera massor samt deponera avfall. Bergtäkten planeras ca 2 mil norr om centrala Uppsala. Uppsala kommun genom miljö- och hälsoskyddsnämnden har synpunkter på sökandens kompletteringar och bemötande i underrättelse från mark- och miljödomstolen i målnummer M 8985-19 daterat 2021-04-13.

Bakgrund

Skanska Industrial Solutions AB (sökande) ansöker hos Mark- och miljödomstolen (MMD) om att under 30 år bedriva bergtäktsverksamhet med ett totalt uttag på 30 000 000 ton och ett maximalt uttag på 1 000 000 ton årligen. Ärendet kungjordes av MMD och miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) yttrade sig i juni 2020 och igen i november 2020 efter sökandens bemötande av inkomna synpunkter. Sökanden har därefter bemött nämndens synpunkter från november 2020 och nämnden har nu åter beretts möjlighet att yttra sig i ärendet.

Ärendet

Uppsala kommun genom miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) har synpunkter på sökandens kompletteringar och bemötande i underrättelse från mark- och miljödomstolen i målnummer M 8985-19 daterat 2021-04-13. Nämnden hänvisar till tidigare yttranden och lämnar i detta yttrande kompletterade synpunkter. Nämnden lämnar i detta yttrande synpunkter på eldrift och bränslen, stenkast, arbetstider, buller, dricksvattenbrunnar och lagring och hantering av massor som komplement till tidigare yttranden.

Miljöförvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att skydd för närboende gällande t.ex. buller, stenkast samt grundvattennivå och enskilda dricksvattenbrunnar behöver förstärkas.

Formuleringar i villkor angående t.ex. eldrift, kontrollprogram, efterbehandling och brytdjup är otydliga och behöver förtydligas. För vissa punkter saknas villkor och istället används åtaganden. Med otydliga villkor och användning av åtaganden finns det risk att tillståndet kan bli svåröverskådligt, och att man måste ha tillgång till all dokumentation för att i efterhand kunna konstatera vad som verkligen reglerades.

Miljöförvaltningen

Anna Nilsson
miljödirektör

Bilagor

- Bilaga 1: Yttrande över ansökan om tillstånd för bergtäkt m.m. inom fastigheterna Onslunda 3:1, 5:7, 4 maj 2021
- Bilaga 2: Sökandens kompletteringar och bemötande i underrättelse från mark- och miljödomstolen i målnummer M 8985-19 daterat 2021-04-13
- Bilaga 3: Kartbilaga
- Bilaga 4. Tjänsteskrivelse 2020-11-18
- Bilaga 5. Protokollsutdrag 2020-11-18 §121

Handläggare
Robin Hagblom
018-727 43 81

Datum
2021-05-04

Diarienummer
2018-2249

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka
mmd.nacka.avdelning4@dom.se

Yttrande över ansökan om tillstånd för bergtäkt m.m. inom fastigheterna Onslunda 3:1, 5:7

Remiss från Mark- och miljödomstolen, mål M8985-19. Remisstid: 2021-05-14

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) har synpunkter på sökandens kompletteringar och bemötande i underrättelse från mark- och miljödomstolen i målnummer M 8985-19 daterat 2021-04-13. Nämnden lämnar i detta yttrande kompletterande synpunkter på eldrift och bränslen, stenkast, arbetstider, buller, dricksvattenbrunnar samt lagring och hantering av massor.

Eldrift och bränslen

Tillräckligt stor yta behövs för att krossar, sorteringsverk och transportörer ska drivas med el från det fasta elnätet. Nämnden anser att det är rimligt att tillräckligt stor yta skapas och iordningställs senast två år efter att tillståndet har vunnit laga kraft.

Nämnden anser vidare att sökanden ska informera tillsynsmyndigheten vid de tillfällen då sökanden inte kan använda det fasta elnätet utan behöver använda andra drivmedel (efter det att elförsörjning från fasta nätet är etablerad). Fossilfria bränslen ska då användas i första hand.

Sprängning och stenkast

Nämnden anser att det fortfarande är otydligt hur stora riskerna är för stenkast utanför verksamhetsområdet samt vilka åtgärder som krävs för att skydda området väster om verksamhetsområdet. Nämnden anser att det är rimligt med villkor som innebär att risken för stenkast minimeras och att stenkast utanför verksamhetsområdet inte får förekomma.

Nämnden anser fortfarande att närboende inom en radie av 1 km från sprängning ska informeras om tid och dag för sprängning i förväg och att detta fastställs i ett villkor. Signalen som ljuder innan sprängning ska vara hörbar 500 m ifrån gränsen för verksamhetsområdet.

Arbetstider och buller

Nämnden anser att särskilt bullrande verksamheter såsom borrhning, sprängning skutknackning och krossning endast får ske helgfria vardagar, mån-fre kl. 07.00-18:00.

Nämnden anser att utlastning av bergmaterial, asfaltproduktion och därmed förknippad verksamhet ska begränsas till kl. 06-22 helgfria vardagar. Utökad arbetstid d.v.s. drift utöver dessa tider får endast ske under perioder då särskilda skäl föreligger (som viktiga vägbeläggningar m.m.). Utökad arbetstid kan medges av tillsynsmyndigheten efter ansökan till densamme.

Nämnden anser vidare att sprängning, borrhning och skutknackning inte får ske under perioden 1 juli – 31 juli.

Nämnden anser att tillägg till villkor 4 behövs där den momentana ljudnivån nattetid (22-06) inte får överstiga 55 dB(A).

Nämnden anser att impulsljud från t.ex. skutknackning är särskilt störande och begränsningsvärde för sådant buller bör sänkas med 5 dB(A) jämfört med föreslagna begränsningsvärden.

Sökanden hävdar i sitt bemötande (aktbil. 131) till nämndens tidigare yttrande (aktbil. 99) att brytkanterna mot täktbotten kommer att kunna utgöra bullerdämpning, men sökanden redovisar inte när det kan bli aktuellt. Nämnden önskar därför att sökanden redovisar hur lång tid det kommer att ta tills täktbotten är tillräckligt djup för att brytkanterna ska kunna utgöra bullerdämpning. Nämnden önskar även att sökanden redovisar hur bullerdämpningen ska hanteras under tiden.

Nämnden anser att förtydligande behövs gällande senast inlämnad bullerutredning (aktbil. 128). I den framgår det inte på vilket djup ljudkällorna antas ligga. Sökanden har argumenterat att brytkanterna kommer att kunna utgöra bullerdämpning men redovisar inte vilket djup behöver uppnås för att ge en bullerdämpande effekt eller och hur stor effekten blir med olika djup.

Dricksvattenbrunnar

Fram till att brytdjup lägre än befintlig grundvattennivå uppnås, föreligger risk för grundvattenflöde från täkten ut till omgivningen och risk för påverkan på omkringliggande dricksvattentäkter.

Nämnden anser fortfarande att samtliga närboende inom 800 m från verksamhetsgräns ska få sitt brunnsvatten kontrollerat av sökanden, innan verksamheten påbörjas. Vattenprover ska tas

och lämnas in för både kemisk och bakteriologisk analys. Nämnden vill att tillsynsmyndigheten efter inlämnat förslag från sökanden får besluta om lämpliga parametrar. I sökandens förslag till delegerat villkor om mätning av grundvattennivå och vattenkvalitet är det oklart om enskilda dricksvattentäkter ska provtas.

Lagring och hantering av massor

Nämnden vill förtydliga att samråd ska ske med tillsynsmyndigheten om omfattning av provtagning i kontrollprogram för mottagning av alla typer massor för både deponering och anläggning.

Kontrollprogram

I sökandens senaste förslag till villkor 25 ska kontrollprogrammet lämnas in till tillsynsmyndigheten. Nämnden anser att det ska stå som villkor att kontrollprogrammet ska utformas och fastställas i samråd med tillsynsmyndigheten.

Brytdjup

Nämnden anser att det ska finnas ett villkor om till vilket djup sökanden får bryta.

Efterbehandling

Sökanden yrkar på att efterbehandlingstiden ska vara fem år. Med erfarenhet av andra täkter i Uppsala kommun ställer sig nämnden frågande till den relativt långa efterbehandlingstiden. Nämnden vill därför att sökanden motiverar varför efterbehandling ska pågå i fem år.

Uppställningsyta

Nämnden anser att det ska finnas hinder mot avrinning och möjlighet för uppsamling av eventuellt spill från uppställningsytor som föreslås i åtagande 3.

Provtagning utgående vatten

Nämnden noterar att förslag till analyserade ämnen i utgående vatten från täktområdet finns uppdelat mellan villkor 13 samt åtaganden 9 och 12. Nämnden förordar att alla analyserade ämnen i utgående vatten samlas i ett villkor för ökad tydlighet.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Klara Ellström
ordförande

Samuel Lundström
nämndsekreterare

Mottagare, se nedan

Parter: Skanska Industrial Solutions AB

Målet gäller: ansökan om tillstånd till täktverksamhet, återvinning av avfall, deponi, bortledning av grundvatten m.m. inom fastigheterna Onslunda 3:1 och 5:7 i Uppsala kommun

De bifogade handlingarna har kommit in till domstolen.

Vill ni/du lämna ett yttrande?

Ni/Du får nu tillfälle att yttra er/dig över det som står i handlingarna. Vill ni/du göra det ska yttrandet vara skriftligt och komma in till domstolen senast den 14 maj 2021.

När tiden har gått ut kan domstolen komma att avgöra målet, även om något svar inte kommit in. Observera att **anstånd inte kan påräknas**.

När ni/du skickar in yttrandet

Skicka gärna in handlingar i målet med e-post, helst i PDF-format. Om ni/du vill skicka dem på ett säkert sätt kan ni/du göra det via www.domstol.se/kontaktformular.

Uppge ert/ditt namn, målnummer M 8985-19 och det telefonnummer som ni/du kan nås på. Lämna också e-postadress, så att vi framöver kan skicka handlingar i målet via e-post.

Har ni/du frågor?

På webbplatsen finns information om domstolen och om handläggningen. Kontakta oss gärna vid frågor – ni/du når oss enklast per telefon 08 561 656 40.

Martina Styffe

Bifogade handlingar: aktbilaga 109-110, 120-132

Mottagare

Micael Björklund, Råstaberg 1, 743 93 Vattholma
Tommy Bringholm, Gryt a 74, 743 93 Vattholma
Maria Dahlberg, Rippebo 21, 743 74 Björklinge
Roger Dahlberg, Rippebo 21, 743 74 Björklinge
Famora Foods AB, Onslunda 33, 743 93 Vattholma
Havs- och vattenmyndigheten, Box 11930, 404 39 Göteborg
Kammarkollegiet, Box 2218, 103 15 Stockholm
Jonas Karlson, Tensta-Forsa 109, 743 93 Vattholma

Sida 1 (av 2)

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Sicklastråket 1
Telefon
08-561 656 40

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:30

Postadress
Box 69
131 07 Nacka

E-post
mmd.nacka.avdelning4@dom.se
Webbplats
www.nackatingsratt.domstol.se

Karin Karlson , Tensta-Forsa 109, 743 93 Vattholma
Stefan Kempegård, Hammarbyvägen 4 , 194 36 Upplands Väsby
Länsstyrelsen i Uppsala län, 751 86 Uppsala
Mats Mattsson, Tensta-forsa 124, 743 93 Vattholma
Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Uppsala kommun, 753 75 Uppsala
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 651 81 Karlstad
Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Magnus Persson, Råstaberg 4, 743 92 Vattholma
Räddningstjänsten i Uppsala kommun, Uppsala kommun, brandförsvaret, 753 75 Uppsala
SMHI, 601 76 Norrköping
Per Strömberg, Råstaberg 105 , 743 93 Vattholma
Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala
Alf Thorell, Kyrsta 2, 743 91 Storvreta
Trafikverket, 781 89 Borlänge
Uppsala kommun, 753 75 Uppsala

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 69
131 07 Nacka

Malmö den 12 januari 2021

NACKA TINGSRÄTT	
Avdelning 4	
INKOM:	2021-01-12
MÅLNR:	M 8985-19
AKTBIL:	109

Översänds enbart per e-post till mmd.nacka.avdelning4@dom.se

YTTRANDE I MÅL NR M 8985-19

Ansökan om tillstånd till täktverksamhet, asfalttillverkning, deponi samt grundvattenbortledning m.m. på fastigheterna Onslunda 3:1 och 5:7 i Uppsala kommun

1. Inledning

- 1.1 Skanska Industrial Solutions AB ("Skanska") har genom föreläggande från mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, daterad den 26 november 2020 (aktbil. 103), blivit förelagda att med anledning av Trafikverkets yttrande (aktbil. 96) inge en närmare beskrivning av hur delar av verksamheten hanteras vid Skanskas anläggning i Södertälje. Beskrivningen ska innehålla:
- Täkttillståndet för Skanskas täkt öster om Södertälje,
 - En närmare beskrivning av tillståndprocessen för vägvästängning,
 - Vilka rutiner i övrigt som tillämpas för vägvästängning vid sprängning i Södertäljetäkten,
 - Frekvens (antal avstängningar/år).

Beskrivning enligt ovan finns i avsnitt 2 nedan.

- 1.2 Domstolen har även i ett senare föreläggande av den 8 december 2020 (aktbil. 105) förelagt Skanska att inkomma med yttrande (eller i vart fall en tidsplan för när sådant yttrande kan beräknas vara klar att ges in) över länsstyrelsens yttrande (aktbil. 104). I avsnitt 3 nedan anges sådan tidsplan och där framställs även begäran om anstånd.
- 1.3 I egenskap av ombud för Skanska inges härmed yttrande enligt ovan.

Stockholm
Göteborg
Malmö
Linköping
Norrköping

Advokatfirman Delphi
Nordenskiöldsgatan 11A
211 19 Malmö
Tel 040-660 79 00
Fax 040 660 79 09
malmö@delphi.se
www.delphi.se

2. Domstolens frågor med anledning av Trafikverkets yttrande (aktbil. 96)

Täkttillståndet för Skanskas täkt öster om Södertälje

- 2.1 Skanskas täktverksamhet i Södertälje har sedan dess start bedrivits med stöd av beslut daterat 2005-06-14 från Länsstyrelsen i Stockholms län, dnr. 5411-2004-5938, Bilaga 1. Tillståndet upphörde att gälla 2020-06-01.
- 2.2 Hela det tidigare täktområdet är numera detaljplanerat och verksamheten bedrivs numera med stöd av marklov från Södertälje kommun samt i enlighet med anmälan för sådan verksamhet som inte ryms inom marklovet.

En närmare beskrivning av tillståndsprocessen för vägvästängning

- 2.3 För allmän väg, såsom väg E4, gäller väglagen. Allmän väg är enligt 1 § väglagen sådan väg som är upplåten för allmän samfärdsl. Enligt 5 § är staten väghållare för allmänna vägar. Om det främjar en god och rationell väghållning får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, besluta att en kommun ska vara väghållare inom kommunen.
- 2.4 Vid prövning av ärenden enligt lagen tillämpas, enligt 3 a § väglagen, 2–4 kap. och 5 kap. 3–5 §§ miljöbalken.
- 2.5 Enligt 45 § första stycket väglagen behöver en verksamhetsutövare tillstånd från länsstyrelsen för att intill ett vägområde uppföra byggnader, göra tillbyggnader eller utföra andra anläggningar eller vidta andra sådana åtgärder som kan vara till olägenhet för vägens bestånd, drift eller brukande. Enligt andra stycket får länsstyrelsen, i samband med tillstånd, meddela de föreskrifter som behövs.
- 2.6 Av 74 § väglagen framgår att länsstyrelsens beslut enligt 37, 45–47 §, 48 § andra stycket, 52, 53 eller 64 § andra stycket får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.
- 2.7 Bestämmelser om trafik på väg och i terräng finns i trafikförordningen och föreskrifter meddelade med stöd av denna. Särskilda trafikregler får meddelas genom lokala trafikföreskrifter för en viss väg eller vägsträcka eller för samtliga vägar inom ett visst område, enligt 10 kap. 1 § trafikförordningen. Det finns inte några lokala trafikföreskrifter som hindrar en avstängning av den aktuella vägen.
- 2.8 Det finns en särskild ordning för att ansöka om tillstånd för avstängning av väg på så sätt redogjorts för ovan. En sådan prövning ligger utanför

denna tillståndsprövning. Skanska avser att ansöka om erforderligt tillstånd för avstängning av väg i en separat ansökan. Skulle sådant tillstånd inte erhållas kommer verksamheten och loss hållning av berg att anpassas därefter.

Vilka rutiner i övrigt som tillämpas för vägavstängning vid sprängningar i Södertäljetäkten

- 2.9 Det finns ett antal rutiner som genomförs inför varje sprängning som Skanska genomför i Södertälje. Efter att datum för sprängning fastställts informeras berörda i området om den kommande sprängningen. Informationen går ut till:
- Telge Energi, gällande avstängningen av en strömkabel
 - Södertälje kommun
 - Boende och verksamhetsutövare m.fl. i närområdet
 - Trafikverket, och
 - Polisen.
- 2.10 Innan sprängning sker även intern information till övriga verksamhetsgrenar inom området bestående av betong- och asfaltsproduktion. I samband med detta uppdateras och kommuniceras utrymningsplanen. Vidare görs också en inmätning av de hål som borrats för sprängningen som underlag för den sprängplan som tas fram.
- 2.11 Innan sprängningen bokas TMA-bilar, dvs. bilar med påkörningsskydd för avstängning alternativt uppbromsning av trafiken på E4:an. Även sopbilar bokas i god tid innan sprängning ska ske. Sopbilarna tar hand om eventuell mindre sten som hamnat på vägbanan.
- 2.12 På morgonen samma dag som sprängning sker informeras om klockslag när sprängningen ska ske på ljustavlor längs med omkringliggande vägar. Det sker även en kontakt med personal som sköter broöppningen över Södertälje kanal.
- 2.13 Tre timmar innan sprängning kommer att ske informeras Trafiken.nu Stockholm om sprängningen och avstängningen. Trafiken.nu är ett samarbete mellan Trafikverket och Stockholms Stads trafikkontor.
- 2.14 En timme innan sprängning sker internt möte med personal på anläggningen där genomgång av utrymningsplan etc. går igenom. Telge Energi kontaktas för avstängning av elkabel.

- 2.15 Precis innan sprängning stängs närliggande vägar av och avsyning sker för att se till att ingen befinner sig inom det utrymda området. Avstängningsplatserna är bemannade och kommunikation sker med radio mellan posteringarna och den ansvarige sprängbasen. Förutom bemannade poster och manuell avsyning används också drönare för att få överblick över området. När klartecken ges från posterna och området avsynats ges klartecken för TMA-bilarna att stänga av E4:an. Efter radiokontakt att avspärrning skett sker sprängning. Proceduren föregås även av varningssignaler. Avstängningen av vägen pågår i 10 minuter som mest. Skanska har aldrig överskridit den tiden.
- 2.16 Efter sprängning sker besiktning av sprängsalva och avsyning av vägar. Klarsignal ljuder för att signalera att sprängningen är över. Innan Telge Energi kontaktas sker även en besiktning av elledningen.

Frekvens (antal avstängningar/år)

- 2.17 Under de år som tåkten i Södertälje har drivits och fram till dess att arbetet med detaljplanen är färdigställd kommer antalet avstängningar att ha varierat mellan ungefär 2-8 per år.

3. **Tidplan m.m.**

- 3.1 Med hänsyn till omfattningen och det antal yttrande som inkommit i målet behöver Skanska ytterligare tid för att sammanställa svar på dessa yttranden. Skanska bedömer att rimlig tid för ingivande av sådant yttrande är den 11 mars. Kan yttrande inges tidigare än så kommer det naturligtvis att ske. Skanska hemställer således att anstånd med att inge yttrande enligt föreläggande (aktbil. 103 och 105) beviljas till och med **den 11 mars**.
- 3.2 Skanska avser även att utföra en utredning och inventering av småvatten och groddjur inom verksamhetsområdet enligt länsstyrelsens önskemål. Sådan inventering kan utföras som tidigast under våren. Inventeringsrapporten kommer att kunna inges så snart möjligt efter utförd inventering.

Som ovan

Elisabeth Werner

E-post: elisabeth.werner@delphi.se

Mobiltelefon: 0767-720096

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Miljöskyddsenheten
Ragnar Janson

BESLUT

Datum
14.6.2005

1 (11)

Beteckning
5411-2004-5938
0181-40-068

Kungörelsedelgivning

Skanska Sverige AB
Dragrännan
746 50 BÅLSTA

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4

INKOM: - 2021-01-12
AKTBIL: 110

10/06
2005.06.20

**Tillstånd till bergtäkts- och återvinningsverksamhet på fastigheten
Glasberga 1:4 i Södertälje kommun**
(2 bilagor)

BESLUT

Länsstyrelsen meddelar Skanska Sverige AB tillstånd enligt 12 kap 1 § miljöbalken (1998:808), MB, att till den 1 juni 2020 bedriva bergtäktsverksamhet och krossning av totalt 4,5 miljoner ton material inom det område av fastigheten Glasberga 1:4 i Södertälje kommun, som har angivits på översiktskarta, bilaga 1, samt i täktplan, upprättad av WSP Environmental den 23 januari 2004, kompletterad den 31 augusti 2004 och den 5 oktober 2004 samt i miljökonsekvensbeskrivning, MKB, upprättad den 23 januari 2004, bilaga 2.

I verksamheten ingår även de anmälningspliktiga verksamheterna enligt 22 § förordningen (1998:889) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd:

- återvinning och bearbetning (krossning) av högst 10 000 ton inkommande entreprenadberg och rena, naturliga jordmassor per år enligt punkt 37-2,
- uppläggning av rena massor för slutlig efterbehandling i täkten enligt punkt 90.007-2 samt
- uppställning av asfaltverk och tillverkning av 100 000 ton asfalt per år enligt punkt 26.829-3.

VILLKOR FÖR VERKSAMHETEN

1. Om inte annat följer av övriga villkor, skall verksamheten bedrivas i överensstämmelse med vad bolaget har åtagit sig i ärendet eller i huvudsak i överensstämmelse med vad bolaget har angivit i ansökan. Mindre ändring av verksamheten får ske efter beslut av tillsynsmyndigheten, f.n. Länsstyrelsen, under förutsättning att ändringen inte medför ökade störningar eller utsläpp för omgivningen.

2. De gränser och fixpunkter, som tillsynsmyndigheten behöver för fältkontroll av täktverksamheten, skall märkas ut i terrängen med väl synliga och under verksamheten varaktiga markeringar.
3. Avverkning av skog och avbaning av vegetationstäckor skall anpassas efter uttagstakten och får ej vara större än vad som fordras för att bedriva täktverksamhet under ett år. Vegetationen omkring täktområdet skall till skydd mot insyn bibehållas väsentligen oförändrad under uttagstiden.
4. På avsnitt med uppenbara olycksfallsrisker skall stängsel sättas upp eller allmänheten på annat sätt tydligt uppmärksammas på riskerna att beträda området.
5. Uttag får ske till lägst de nivåer som är angivna i täktplanen, bilaga 2.
6. Bullernivåerna från hela verksamheten skall begränsas så att de ej ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå vid bostäder än vad som anges i Naturvårdsverkets riktlinjer för nyetablering av industri, dvs. 50 dB(A) vardagar (måndag-fredag) kl 07-18 och 40 dB(A) natt kl 22-07.
7. Vibrationer till följd av sprängningarna får i kringliggande fastigheter inte överstiga riktvärdet 3 mm/s uttryckt som okorrigerad högsta svängningshastighet i vertikalled. Sprängningarna skall dagen före anslås på bestämd plats i närheten. All sprängning skall föregås av tydligt hörbar ljudsignal. Vid risk för stenkast utanför täktområdet, måste denna del av omgivningen avlysas vid sprängningstillfället.
8. Luftstötvågor till följd av sprängning får vid närliggande bostäder inte överstiga 100 Pascal uttryckt som frifältsvärde.
9. Damning från krossutrustning skall begränsas med inkapsling och stoftavskiljare där så är möjligt och i övrigt med vattenbegjutning. Stofthalten i utgående luft får inte överstiga 20 mg/m³ normal torr gas.
10. Asfaltverket skall stå på hårdgjord yta med dagvattensystem utrustat med oljeavskiljare. Tankar, som innehåller eldningsolja, bitumenlösningar, bitumenemulsioner eller andra petroleumprodukter, som är flytande vid normal utomhustemperatur, skall förvaras i tankar eller liknande med nivåvisning och larm. Tankarna eller liknande skall vara invallade, påkörnings- och nederbördsskyddade samt stå på hårdgjord yta. Smörjmedel, spillolja m.m. skall förvaras i container som placeras på hårdgjord yta. Tankning av fordon och maskiner får endast ske på hårdgjord yta. Anordning för uppsamling av spill och dropp i samband med tankning skall finnas.

11. Stoffhalten i utgående rökgaser får inte överstiga 20 mg/m³ normal torr gas.
12. Om luktolägenheter för omkringboende uppstår till följd av verksamheten, åligger det bolaget att vidta åtgärder.
13. Damning från vägar, transporter och upplag skall begränsas. Uppstår problem i omgivningen till följd av damning, åligger det bolaget att vidta åtgärder för att begränsa damningen.
14. Petroleumprodukter och kemikalier får endast förvaras i tankar med spilltråg och placerade på hårdgjord yta. Smörjmedel, spilloljor m.m. skall förvaras i container som placeras på hårdgjord yta. Oljehantering inklusive tankning av fordon och maskiner får endast ske på hårdgjord yta.
15. Utgående dagvatten från verksamhetsområdet skall gå igenom en sedimentationsbassäng och ledas mot Glasbergasjön. Verksamheten får för kvävepåverkan till grundvattnet inte ge upphov till högre riktvärden än 4,5 mg/l NO₃-N för nitratkväve, när vattnet lämnar verksamhetsområdet.
16. Uttagen skall ske så koncentrerat som möjligt med en successiv efterbehandling. Efter avslutad täktverksamhet skall hela området slutligen färdigställas enligt täktplanen. Det innebär att ofyndiga massor skall planeras ut eller föras bort. Arbetsmaskiner, fundament, ställningar och andra anläggningar från täktverksamheten skall avlägsnas. Bergslanter skall skrotas och krönet rensas.
17. Samtliga dessa åtgärder skall vara slutförda ett år efter avslutad täkt, dock senast till tillståndstidens utgång.
18. Avbryts eller upphör verksamheten innan den slutförts enligt detta beslut, skall anmälan om detta göras till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen kan då komma att meddela nya efterbehandlingsvillkor.
19. Överlåts ägande- eller nyttjanderätten till fastigheten/täkten, skall anmälan om detta göras omedelbart till Länsstyrelsen.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Länsstyrelsen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) i ärendet med stöd av 6 kap 9 § MB.

SÄKERHET

Länsstyrelsen beräknar överslagsvis att kostnaderna för efterbehandlingsarbetena i tåkten i vart fall kommer att uppgå till en miljon (1 000 000) kronor.

Länsstyrelsen godkänner en av andelsbanken ställd bankgaranti nr 513 906 797 till ett belopp av en miljon (1 000 000) kronor som säkerhet för att i detta beslut meddelade villkor uppfylls. Länsstyrelsen kan ompröva den ställda säkerheten, om den anses otillräcklig.

TÄKTAVGIFT

Länsstyrelsen fastställer enligt 4 kap 1 och 2 §§ förordningen om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken, SFS 1998:940, den årliga avgiften till sjuttontusenfemhundra (17 500) kronor, beräknad på en uttagsmängd överstigande 200 000 ton. Avgiften skall betalas från och med det första kalenderåret efter det år tillstånd har meddelats. Första betalningen skall ske senast den 15 februari 2006 efter debitering av Länsstyrelsen.

SÄRSKILDA UPPLYSNINGAR

Med gränsvärde och riktvärde avses värden som inte får överskridas. Om ett riktvärde vid något tillfälle överskrids skall verksamhetsutövaren omgående vidta åtgärder så att värdet kan hållas.

Länsstyrelsen erinrar om att meddelat tillstånd enligt MB inte befriar tillståndshavaren från skyldighet att iaktta vad som i annan författning föreskrivs i fråga om den anläggning eller verksamhet som avses med tillståndet, t.ex. bygglov enligt plan- och bygglagen.

Vidare erinrar Länsstyrelsen om förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll (1998:901), vilken gäller för den som yrkesmässigt bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder, som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt 9 eller 11-14 kap MB. Verksamhetsutövaren skall genom egna undersökningar eller på annat sätt hålla sig underrättad om verksamhetens påverkan på miljön.

SAMRÅD

Tidigt samråd enligt 6 kap 4 § MB har skett med berörda enskilda och med Länsstyrelsen och kommunen. Länsstyrelsen har den 16 oktober 2003 (dnr 5410-2003-70602) beslutat att den planerade verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Utökat samråd för allmänheten ägde rum den 25 november 2003.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Länsstyrelsen har upptagit återvinning av massor genom krossning för anläggningsändamål, uppläggning av rena massor för efterbehandling samt uppställning av asfaltverk enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som anmälningsärenden som skall prövas av Länsstyrelsen enligt 22 § 3 st i förordningen samtidigt med övrig verksamhet.

Ansökan, som innehåller en täktplan med MKB, har kungjorts i Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet och Länstidningen Södertälje den 3 november 2004.

Yttranden har inkommit från Södertälje kommun, Vägverket samt Telge Energi Nät AB.

SÖKANDENS BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN

Skanska Sverige AB ansöker om berguttag på 4,5 miljoner ton inom ett område som ligger i anslutning till företags- och industriområdet Moraberg. På fastigheten planeras ett företagaramråde med industri- och handelsfastigheter.

Till ansökningshandlingarna finns en MKB upprättad av WSP Environmetal. Den aktuella täktens utformning beskrivs i en täktplan, upprättad av samma konsult med samma datum.

Den planerade verksamheten

Verksamheten innebär att berg loss hålls för att skapa industrimark för utvidgning av industriområdet Moraberg. Beräknad produktion berg är 300 000 ton per år med en maximal produktion på 400 000 ton. Förutom täktverksamhet planeras återvinning av material som är lämpligt för bygg- och anläggningsändamål samt asfalttillverkning.

Lokalisering

Bolaget har i MKB:n redogjort för planförhållandena i området. I MKB:n finns ett nollalternativ, frågan om alternativa lokaliseringar finns belyst samt motiv till vald lokalisering.

Behov

MKB:n innehåller ett avsnitt om samhällets och den aktuella regionens behov av naturgrusprodukter.

Planförhållanden

Fastigheten omfattas inte i nuläget av detaljplan. Kommunen har dock planer på att exploatera marken för industri- och handelsföretag.

Miljökonsekvenser och skyddsåtgärder

Buller

Bolaget åtar sig att innehålla Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller för nyetablering. Bolaget avser bl.a. att dämpa förkrossen genom att placera den bakom upplag. Borring och sprängning skall endast ske dagtid.

Damm

Bolaget påpekar att ett antal åtgärder kan vidtas för att begränsa dammspridningen, bl.a. kommer materialet att bevattnas, transportvägarna hårdgöras, sopas och bevattnas vid behov.

Transporter

Antalet transporter beräknas till ca 75 per dag. Inledningsvis kommer transporter-na gå genom Morabergs industriområde. Senare kommer även väg 225 att kunna användas.

Påverkan på yt- och grundvatten

Bolaget har i beräkningar ansett att kväveläckaget från bergtäkten blir begränsat. Dagvattnet från området kommer att ledas över en sedimentationsdamm i västra delen av området och över en våtmark. Avrinnande vatten skall sedan ledas mot Glasbergasjön.

YTTRANDEN

Yttranden har inkommit från Södertälje kommun, Vägverket och Telge Energi Nät AB.

Södertälje kommun

Kommunen tillstyrker täktverksamhet, asfalttillverkning och hantering av rena schaktmassor med krav på bl.a. att buller från verksamheten inte får överskrida Naturvårdsverkets riktlinjer, endast helt rena schaktmassor får hanteras, damningen skall begränsas samt att ett kontrollprogram upprättas, där även asfaltverket skall ingå.

Vägverket

Vägverket anser att områdets framtida användning som industriområde bör provas innan tillstånd till bergtäkt kan ges. Vägverket anser att brytningsgränsen inte bör ligga närmare vägen än 50-100 meter med hänsyn till risk för skador på närliggande motorväg men även med hänsyn från gestaltningssynpunkt. Vägverket har även synpunkter på siktförhållandena vid utfartspunkten.

Bolaget har tagit del av Vägverkets yttrande och därefter inkommit med en komplettering den 7 februari 2005. Verksamhets- och brytgränsen har flyttats så att det skapas en ca 50 meter bred skyddszon mot motorvägen samt den planerade sedimentationsdammen anläggs ca 200 meter norrut för att inte påverka motorvägen.

Telge Energi Nät AB

Telge Energi påpekar att det har ställts hårda krav på dagvattenhanteringen från industriområdet väster om bergtäkten, och att dessa krav gäller även den planerade bergtäkten. Telge Energi vill att dagvattnet skall omhändertas lokalt där så är möjligt och annars magasineras och fördröjas.

Över den aktuella fastigheten går en högspänningsledning som måste flyttas, en kostnad som åvilar projektet.

Efter kontakter med Stockholms Vatten är bolaget i skrivelse den 7 februari berett att acceptera att avrinnande vatten från täkten leds mot Glasbergasjön och inte till Getasjön.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

MKB:n

Bestämmelserna om miljökonsekvensbeskrivningar och miljöfarlig verksamhet finns i huvudsak i MB och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar samt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

Tidigt samråd har skett i god tid innan ansökan och MKB:n upprättades samt i den omfattning som har behövts med hänsyn till verksamhetens art och omfattning. Länsstyrelsen bedömer att inlämnad MKB uppfyller kraven i 6 kap 7 § MB. Länsstyrelsen finner därför att MKB:n kan godkännas enligt 6 kap 9 § MB.

Miljöbalkens hänsynsregler

Vid tillståndsprövning skall de förpliktelser som följer av MB:s hänsynsregler enligt 2 kap iakttas.

Kunskapskravet

Enligt 2 kap 2 § MB skall den som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet skaffa sig den kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljö mot skada eller olägenhet.

Skanska Sverige AB har under lång tid bedrivit täkt-, återvinnings- och asfalt-verksamhet. Länsstyrelsen bedömer att bolaget har den kunskap som erfordras för att bedriva sådan verksamhet.

Skyddsåtgärder och försiktighetsmått

Enligt 2 kap 3 § MB skall den som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa och miljö. I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet bästa möjliga teknik användas.

Länsstyrelsen bedömer att kravet på bästa möjliga teknik och skäligen försiktighetsmått är uppfyllt i och med bolagets åtaganden och villkoren i detta beslut.

Lokaliseringsprincipen

Enligt 2 kap 4 § första stycket MB skall för verksamheten väljas en plats som är lämpad med hänsyn till MB:s mål och som är lämplig bl.a. med hänsyn till 3 och 4 kap MB.

Kommunens översiktsplan 2004 visar en möjlig bergtäkt vid Moraberg, som efter gjorda uttag kan ingå i befintligt företagsområde längs E4:an.

Länsstyrelsens styrelse har 2000 antagit riktlinjer för hushållning med grus- och bergmaterial i länet. Dessa återfinns i Länsstyrelsens rapport. Av riktlinjerna framgår bl.a. att täktmaterial ska utnyttjas optimalt och för rätt ändamål, att högvärdigt naturgrusmaterial inte tas i anspråk för okvalificerade ändamål, att över-

Motivering av villkor

Yt- och grundvatten

Utgående dagvatten från verksamheten skall gå över en sedimentationsbassäng. Vattnet skall gå mot Glasbergasjön. För att inte öka kvävebelastningen på sjön har Länsstyrelsen utgått från Livsmedelsverkets dricksvattenkvalitetsnormer beträffande nitratkväve.

Buller

Verksamheten kommer enbart att bedrivas måndag-fredag kl 6-18. Verksamheten skall bedrivas så att Naturvårdsverkets riktlinjer för buller ej överskrids. Länsstyrelsen bedömer att bullerstörningarna inte skall bli någon besvärande olägenhet för närboende.

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Med den utformningen som verksamheten får enligt täktplanen och med de villkor, som Länsstyrelsen föreskriver, anser Länsstyrelsen att verksamheten kan accepteras med hänsyn till dess inverkan på människors hälsa och miljöförhållanden i övrigt. Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att verksamheten går att förena med miljöbalkens hänsynsregler enligt 2 kap MB, med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområden enligt hushållningsbestämmelserna i 3 kap MB samt med den för området gällande översiktsplanen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Kungörelse om detta tillståndsbeslut införs inom 10 dagar från datum för detta beslut i dagens Nyheter, Svenska Dagbladet och i Länstidningen Södertälje den 22 juni 2005.

Detta beslut kan överklagas till miljödomstolen vid Stockholms tingsrätt. Överklagandet skall sändas/lämnas till Länsstyrelsen, Miljöskyddsenheten, Box 22067, 104 22 STOCKHOLM. Överklagandet skall ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 15 juli 2005.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit miljöskyddschef
Lena Pettersson, beslutande, länsassessor Björn Lundin samt miljöhandläggare
Ragnar Janson, föredragande.

Lena Pettersson

Ragnar Janson

BILAGOR

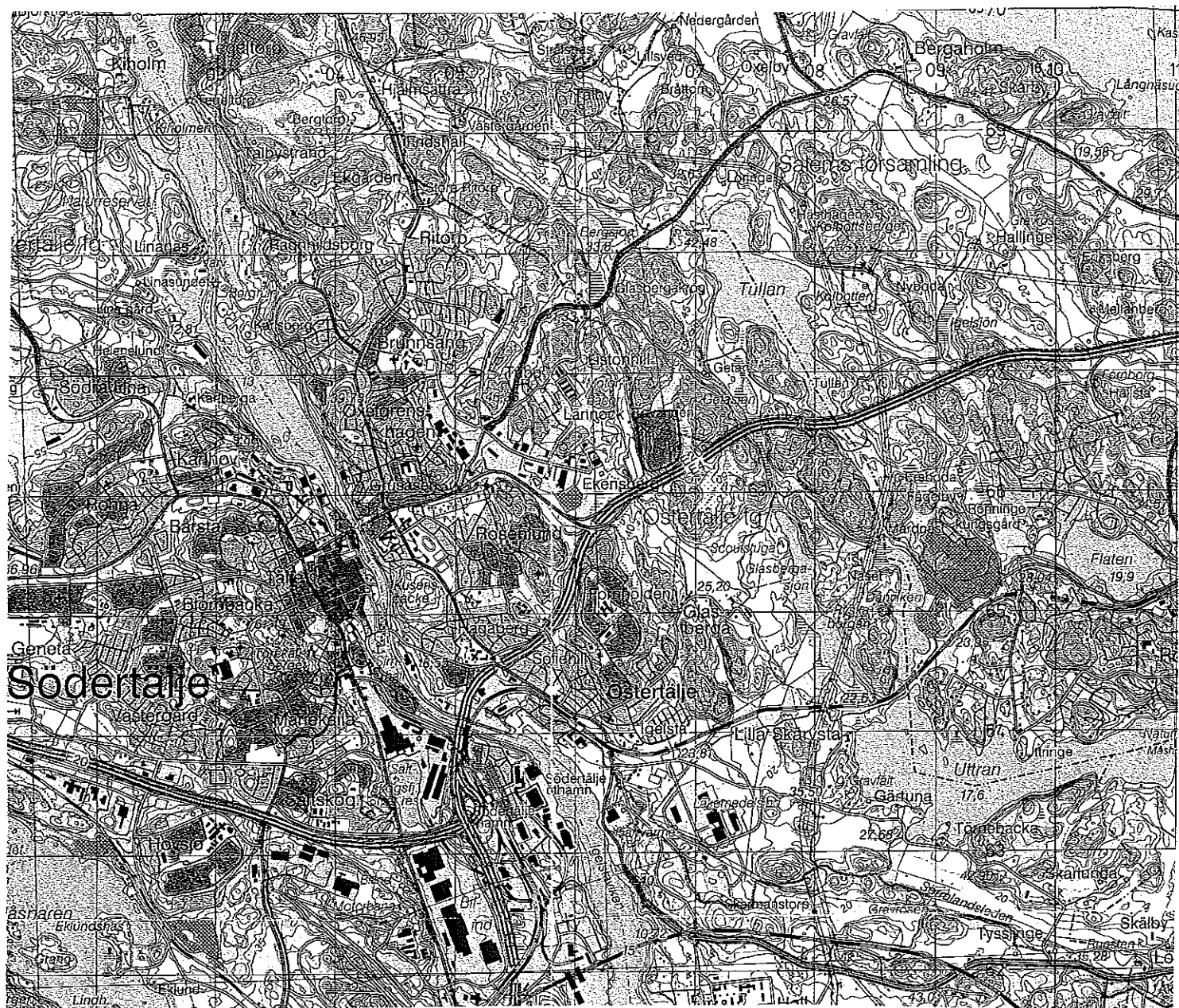
Översiktskarta
Täktplan och MKB

Bilaga 1
" 2

SÄNDLISTA

Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM, bilaga 1
Södertälje kommun, 151 89 SÖDERTÄLJE, bilaga 1, 2
Stadsbyggnadsnämnden, Södertälje kommun, 151 89 SÖDERTÄLJE, bilaga 1, 2
Samhällsbyggnadskontoret, Södertälje kommun, 151 89 SÖDERTÄLJE, bilaga 1, 2
Lantmäterimyndigheten i Södertälje kommun, 151 89 SÖDERTÄLJE efter laga
kraft, bilaga 1
Vägverket, 171 90 SOLNA, bilaga 1
Telge Energi Nät AB, Box 633, 151 27 SÖDERTÄLJE, bilaga 1
WSP Environmental, Per Johansson, 121 88 STOCKHOLM-GLOBEN, bilaga 1
Ekonomiavdelningen, Ea-enheten, EH, bilaga 1
Akten 2 ex, bilaga 1,2

ÖVERSIKTSKARTA

Utdrag ur top karta Stockholm SV

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 69
131 07 Nacka

Malmö den 31 mars 2021

NACKA TINGSRÄTT	
Avdelning 4	
INKOMM:	2021-03-31
MÅLNR:	M 8985-19
AKTBIL:	120

Översänds enbart per e-post till mmd.nacka.avdelning4@dom.se

YTTRANDE I MÅL NR M 8985-19

Ansökan om tillstånd till täktverksamhet, asfalttillverkning, deponi samt grundvattenbortledning m.m. på fastigheterna Onslunda 3:1 och 5:7 i Uppsala kommun

1. Inledning

- 1.1 Skanska Industrial Solutions AB ("Skanska") har genom föreläggande från mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, daterad den 2 mars 2021 (aktbil. 118), blivit förelagda att besvara de frågor som mark- och miljödomstolen ställt samt genomföra kompletteringar om Skanska finner detta nödvändigt. Skanska besvarar mark- och miljödomstolens frågor nedan. Förevarande yttrande följer dispositionen i föreläggandet.

2. Nya yrkanden och villkorsförslag

- 2.1 Skanska har i samband med framtagande av föreliggande inlägga justerat vissa yrkanden och villkorsförslag för ansökt verksamhet. Skanska framställer nu ett förstahandsyrkande och ett andrahandsyrkande avseende verksamhetens omfattning och tillståndstid. Skanskas samtliga yrkanden och villkorsförslag har sammanställts i Bilaga 1 såsom tillståndsansökan är framställd nu.

3. Grundvattenbortledning

- 3.1 Plats för (respektive) bortledningspunkt, sedimentationsdamm
- 3.2 I Bilaga 2 a-f¹ redovisas reviderade exploaterings- och efterbehandlingsplaner inkluderande den norra dammen och planerade

¹ Bilaga 2 a-c avser exploaterings- och efterbehandlingsplan avseende förstahandsyrkandet, Bilaga 2 d-f avser exploaterings- och efterbehandlingsplan för andrahandsyrkandet. Dessa ritningar ersätter ritningarna i Bilaga A1 till ansökan.

Stockholm
Göteborg
Malmö
Linköping
Norrköping

Advokatfirman Delphi
Nordenskiöldsgatan 11A
211 19 Malmö
Tel 040-660 79 00
Fax 040 660 79 09
malmö@delphi.se
www.delphi.se

dikesdragningar. Ritningar finns dels för redan ansökt verksamhet och dels för verksamheten enligt andrahandsyrkandet. Bortledningspunkt i brytområdet kommer att variera eftersom pumpgropen flyttas allt eftersom brytningen fortskrider, vilket är ett helt normalt förfarande i en täkt där anpassningar måste kunna ske för anläggande av t.ex. vägar och upplag eller när brytning sker i flera nivåer. Bortledningspunkt från anläggningen är efter sedimentationsdammarna och brunnarna med flödesreglering.

- 3.3 Teknisk utformning av systemet för bortledning av inläckande grundvatten och dagvatten
- 3.4 Utformningen av anläggningen för bortledningen av vatten har beskrivits i avsnitt 5.10 i den tekniska beskrivningen, Bilaga A till ansökan. Där framgår att inläckande grundvatten samt nederbörds-vatten kommer att via självfall ledas mot en pumpgrop i täktbottens lågpunkt. Pumpgropen kommer att flyttas allt eftersom brytningen fortskrider. En dränkbar pump lyfter sedan vattnet från pumpgropen och upp till någon eller båda dammarna. Utformningen på dammarna har redovisats mer i detalj i yttrandet från den 15 oktober 2020.
- 3.5 Tiden för när bortledning påbörjas från respektive bortledningspunkt
- 3.6 Bortledningen av vatten kommer i täktens inledande skede att ske från den södra dammen. Allt eftersom täkten utvidgas och mer vatten behöver ledas bort kommer även den norra/östra bortledningspunkten att börja användas. Tidpunkten för när detta kommer att ske är svår att ange eftersom det är svårt att uppskatta hur snabbt framdriften av täkten kommer att ske. Uppskattningsvis kommer utsläpp från den norra dammen att ske mellan 5-15 år efter att täkten tagits i drift. Arbetet med att anlägga dammen kan dock påbörjas innan.
- 3.7 Hur relaterar vald tidpunkt för bortledning av grundvatten för den södra respektive den östra punkten avseende:
 - Arbetstiden
 - tiden för anmälan av oförutsedd skada, samt
 - frågan om rådighet.
- 3.8 En oförutsedd skada till följd av bortledning av grundvatten från en bergtäkt påverkas inte av från vilken punkt grundvattnet leds bort från anläggningen, påverkan på omgivningen är istället beroende av sänkningen av grundvattentrycket i området kring täkten. I detta avseende kan brytområdet liknas vid en mycket stor brunn varifrån grundvatten pumpas upp. Ett influensområde med sänkt grundvatten-

tryck utbildas till följd av detta. Influensområdets storlek är som störst då hela täkten är fullt utbruten.² Eftersom det bortpumpade vattnet leds bort som ytvatten påverkas inte storleken på influensområdet av punkten varifrån bortledningen sker. Detta eftersom ytvattnet dräneras bort från området. En oförutsedd skada till följd av grundvattenbortledningen uppkommer således på grund av att influensområdet blir större än vad som kunnat förutses samtidigt som ett enskilt eller allmänt intresse skadas av detta t.ex. att en brunn får minskad kapacitet. Tiden för en anmälan av oförutsedd skada kommer därför inte påverkas av i vilken punkt grundvattnet leds bort från verksamheten.

- 3.9 Enligt 24 kap. 18 § 3 st. miljöbalken kan tiden för anmälan om oförutsedd skada bestämmas till högst 20 år, räknat från utgången av arbetstiden. Denna tid måste anses vara tillräcklig då den omfattar hela tillståndstiden för täktverksamheten oberoende på om mark- och miljödomstolen beviljar första- eller andrahandsyrkandena. Vidare kommer påverkan att vara som störst när täkten är fullt utbruten, vilket den inte kommer bli i detta fall då deponering kommer påbörjas innan täktverksamheten är slutförd. För tiden herefter kommer eventuell skada att hanteras inom ramen för tillsynen. Dessutom rör det sig om en och samma grundvattenbortledning, d.v.s. vattenverksamhet. Grundvattenbortledning kommer att ske på samma sätt för täkt- och deponiverksamheten. Det skulle därför te sig märkligt att åsätta olika arbetstider på vattenverksamheten.
- 3.10 Beträffande rådighet för grundvattenbortledning hänförlig till deponiverksamheten har Skanska ingått ett ytterligare nyttjanderättsavtal, för tydlighets skull, med fastighetsägaren till fastigheterna på vilka verksamheten ska bedrivas, se Bilaga 3a.

4. Avslutande av grundvattenbortledning

4.1 Avslutande av bortledning och utrivning av anordningar

- 4.2 Det bör understrykas i detta sammanhang att det inte är korrekt som mark- och miljödomstolen skriver att grundvatten kommer att stiga upp i det deponerade materialet när bortledningen av grundvatten upphör. Den geologiska barriären som utgör deponins sido- och bottenkonstruktion består av mycket tät packad lera. Permeabiliteten i lera är oerhört låg vilket fördröjer genomträngning av grund- och ytvatten såväl in som ut ur deponin, även om visst vatten kan tränga in i begränsad

² Fullt utbruten täkt där deponering inte har skett, vilket scenario influensområdet också är beräknat efter i den hydrogeologiska utredningen, se Bilaga B6 till ansökan.

omfattning. Grundvatten kommer således inte höja sig i det deponerade materialet så som domstolen anger i p. 2 i förevarande föreläggande.

- 4.3 Grundvattenbortledning kommer att genomföras så länge som ansökt verksamhet bedrivs. Under tiden som både täkt- och deponiverksamheten pågår kommer det finnas behov av att bortleda nederbörds- och grundvatten eftersom täktbotten måste vara torrlagd för att verksamheten ska kunna genomföras. För att kunna efterbehandla täktens verksamhetsområde genom succesiv deponering krävs att vatten bortleds från verksamhetsområdet även fortsättningsvis, d.v.s. att allt till det tidigare brytområdet inträngande yt- och grundvatten bortleds.³ Deponeringen kommer att påbörjas ca fem-tio år efter att täktverksamheten har påbörjats och sedan pågå ett antal år efter att täkten är utbruten.
- 4.4 När deponeringsverksamheten är avslutad kommer deponin att sluttäckas och bortledning av nederbörds- och grundvatten kommer då också att upphöra och avslutas. För att avsluta grundvattenbortledningen behövs inget tillstånd. Det finns inte heller någon begränsning i lag som föreskriver att vattenverksamhet inte kan pågå tills vidare i ett meddelat tillstånd. Det finns avgöranden på när grundvattenbortledning tills vidare har medgetts, se t.ex. MMD Växjö i mål nr 6229-18 som gäller samma typ av frågor och där förutsättningarna är likartade som i detta mål.
- 4.5 11 kap. 22 § miljöbalken stadgar att *om* det kan uppkomma fara för allmänna eller enskilda intressen genom att en anläggning för bortledande av grundvatten helt eller delvis tas ur bruk, skall anläggningens ägare hämta in mark- och miljödomstolens tillstånd. Av definitionerna i 11 kap. 3 § miljöbalken framgår att borttagande av en anläggning för bortledande av grundvatten *inte anses utgöra vattenverksamhet i sig*, till skillnad från utrivning av en vattenanläggning i ett ytvattenområde. Det innebär att det *inte råder någon generell tillståndsplikt för borttagande av sådana grundvattenanläggningar*. Tillståndsplikten i sådana fall är utformad på omvänt sätt, dvs. att tillstånd bara krävs om det kan uppkomma fara för enskilda eller allmänna intressen. Det är verksamhetsutövaren som ansvarar för denna bedömning.⁴ Det är vedertaget att tillstånd för borttagning av en pump och vattenslang inte krävs vid avslut av en täktverksamhet. Skulle

³ Här bör tilläggas att den geologiska barriären kommer att anläggas successivt. Där den geologiska barriären är anlagd kommer även deponering att ske. Bortledning av nederbörds- och grundvatten kommer således att ske från det utrymme där den geologiska barriären ännu inte har anlagts.

⁴ Karnov lagkommentar, 11 kap. 22 § miljöbalken

sådant tillstånd krävas får tillstånd ansökas av Skanska när vattenbortledningen ska upphöra.

- 4.6 Arbetstid och anmälan av oförutsedd skada
- 4.7 Skanska har yrkat på att arbetstiden för vattenverksamheten ska bestämmas till 10 år från den dag som tillståndet tas i anspråk samt att tiden för anmälan av ersättning för oförutsedd skada på grund av vattenverksamheten till 20 år räknat från utgången av arbetstiden.
- 4.8 Som redogjorts för i ansökan samt i den till ansökan bilagda tekniska beskrivningen föreligger den största risken för oförutsedda skador med anledning av vattenverksamheten då tälten är fullt utbruten eftersom influensområdet då når sin maximala utbredning. Då tälten kommer att efterbehandlas succesivt genom deponering kommer mängden vatten som behöver bortledas att minska allt eftersom deponeringen fortskrider.
- 4.9 Den yrkade tiden om 20 år är skälig då risken för skada avtar när deponeringen väl påbörjas eftersom tälten aldrig kommer att bli fullt utbruten (d.v.s. enbart ett öppet brytområde) då massor kommer att deponeras successivt. Fastställande av tid för oförutsedd skada kan som längst vara 20 år enligt 24 kap. 18 § miljöbalken.
- 4.10 Skanskas bedömning är således att det inte föreligger någon risk för skada därefter. Om närboende skulle vilja anmäla ersättning för oförutsedd skada på grund av vattenverksamheten inom ramen för arbetstiden kan denna behandlas inom ramen för tillsynen. Skanska anser således att både arbetstid och tid för anmälan om ersättning är skälig med hänsyn till verksamheten.
- 4.11 Utrivning av denna typ av vattenanläggning utgör generellt sett inte vattenverksamhet enligt vad som framgår av ovan, se p. 4.5, och omfattas således inte av frågan om arbetstid.
- 4.12 Rådighet
- 4.13 Skanska har säkerställt rådighet över vattnet inom det område där verksamheten skall bedrivas genom tidigare ingivet gällande nyttjanderättsavtal samt förnyat nyttjanderättsavtal avseende deponiverksamheten, så att vattenbortledning även kan ske efter att täktverksamheten har avslutats, se Bilaga 3a.

5. Efterbehandling, ekonomisk säkerhet

- 5.1 Huvudsyftet med den ekonomiska säkerheten är att denna ska täcka kostnader för efterbehandling och andra efterbehandlingsåtgärder, för det fall verksamheten skulle behöva avslutas i förtid på grund av obestånd eller liknande. Deponeringsverksamheten utgör, som framgått av ansökan, den successiva efterbehandlingen av bergtäkten. Efterbehandlingens sista etapp består av sluttäckning av deponin samt iordningställande av verksamhetsområdet och det är i nuläget svårbedömt att beräkna kostnaden för sluttäckningen. Den nu ställda säkerheten är betryggande för sitt ändamål och innefattar även den successiva deponeringen/efterbehandlingen.
- 5.2 Ekonomisk säkerhet för deponeringsverksamheten bör ställas enligt 15 kap. 35 § och 16 kap. 3 § miljöbalken. Som angivits ovan kommer deponeringsverksamheten initialt vara av begränsad i omfattning. Skanska menar att ställd säkerhet för täktverksamheten kommer att skydda samhället och skattebetalarna för det fall något oförutsett skulle hända med den sökta verksamheten fram till tre år innan täktverksamheten beräknas upphöra.⁵
- 5.3 *Enligt 16 kap. 3 § 2 st. miljöbalken får säkerhet ställas efter hand enligt en plan som vid varje tid tillgodoser det aktuella behovet av säkerhet. Säkerheten ska prövas av tillståndsmyndigheten.* Täktverksamheten har ansökt om att ha en tillståndstid om 30 alternativt 20 år. Under denna tid kommer deponering att ske. I slutet av täktverksamheten kommer Skanska ha ett betydligt bättre underlag för att ställa en betryggande säkerhet då som bara avser deponin, vilket är förenligt med 16 kap. 3 § miljöbalken. Med hänsyn till att nu angivet förslag på ekonomisk säkerhet avseende täktverksamheten innefattar successiv efterbehandling (deponering), är den att anse som betryggande enligt förevarande lagrum. Det bör även framhållas att förslaget om ekonomisk säkerhet har anförts av Länsstyrelsen, vilken Skanska har accepterat.
- 5.4 Skanskas förslag till villkor är därför att en ny säkerhet för deponiverksamheten ska inlämnas till mark- och miljödomstolen senast tre år innan täktverksamheten beräknas upphöra, innan säkerheten för täktverksamheten kan återtas. Detta ska regleras i villkor, se villkorsförslag i Bilaga 1. Säkerheten ska givetvis även då uppfylla kraven i 16 kap. 3 § miljöbalken.

⁵ Se MMD Växjö dom i mål nr M 6229-18 s. 121.

5.5 Efterbehandlingsplan

5.6 Mark- och miljödomstolen hänvisar i föreläggandet till Mark- och miljööverdomstolens ("MÖD") avgörande i mål M 12383-18 och anger att en godtagbar efterbehandling är en förutsättning för tillstånd till den egentliga täktverksamheten. I hänvisat avgörande anger MÖD att efterbehandling av täkter relativt sett *innebär begränsade åtgärder som huvudsakligen går ut på att städa upp brytområdet*. Detta menar Skanska är en förlegad syn på dagens täktverksamheter som ofta avslutas genom bildande av en täktsjö som tar lika lång tid (om inte längre) som att återfylla brytområdet med deponerade massor). Att deponera massor i brytområdet successivt har kommit att bli en allt mer vanligare metod för efterbehandling, bl.a. med hänsyn till det behov som finns av platser att kunna deponera ifrågavarande materialslag och den positiva miljöeffekt som uppstår när täkt- och deponiverksamheter samlokaliseras. En täkts brytområde utgör en mycket bra plats för att deponera massor bland annat eftersom deponeringen inte synliggörs utan deponeras upp till marknivå.

5.7 Skanska anser sig dessutom ha presenterat en godtagbar efterbehandling av verksamhetsområdet och har genom det föreslagna villkoret nr 17 åtagit sig att inkomma med en deponeringsplan till tillsynsmyndigheten för godkännande senast sex månader innan deponering påbörjas. Deponeringsplanen redogör för hur deponeringen ska genomföras och således hur bergtäkten ska efterbehandlas succesivt.

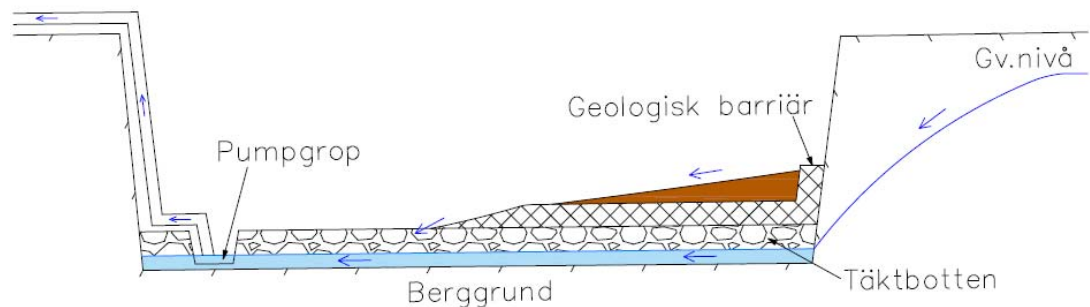
5.8 Skanska föreslår ett nytt villkor om att senast tre år innan täktverksamheten beräknas upphöra lämna in en uppdaterad deponeringsplan till tillsynsmyndigheten. Skanska ska även senast sex månader innan deponin sluttäcks, redovisa en detaljerad sluttäkningsplan innehållande uppgifter om sluttäckningens utformning och en tidplan för arbetet för tillsynsmyndigheten sluttäkningsplanen ska vara framtagen i samråd med tillsynsmyndigheten, se förslag till villkor.

6. **Mottagningskontroll**

6.1 Förutsättningar

6.2 Inledningsvis vill Skanska i denna del påpeka att allt nederbörds- och grundvatten kommer att bortledas under hela verksamhetens drifttid. Detta innebär således att grundvatten inte kommer höja sig i det deponerade materialet på det sätt som anges av domstolen. Detta beror på att täktbotten (syltan) utgör ett dränerade skikt där grundvattnet effektivt leds bort genom självfall, så som visas i den schematiska bilden

i Figur 1. Eftersom grundvattnet sedan leds bort höjs inte grundvattensytan. Även avrinnande vatten från nederbörd etc. kommer att samlas upp i täktbotten, pumpas bort och renas innan det släpps ut.

Figur 1: Principiell bild över vattenhanteringen i brytområdet där deponin kommer att anläggas.

- 6.3 Den geologiska barriären som utgör deponins sido- och bottenkonstruktion kommer att konstrueras av mycket tätt packad lera och uppfylla de krav som anges i 19 § i förordning (2001:512) om deponering av avfall ("deponiförordningen"). Detta innebär att den geologiska barriären kommer att uppfylla funktionskravet som innebär att transporttiden för lakvatten ska vara minst ett år.
- 6.4 De massor som avses att deponeras vid anläggningen kommer till absoluta merparten att utgöras av leror. Som redogjorts för i den tekniska beskrivningen kommer massorna läggas ut i tunna sikt för effektiv avvattning och för att sättningar ska tas ut. Maskinkörning och överlasten från massorna kommer att bidra till en effektiv kompaktering vilket skapar mer naturliga förhållanden. Den effektiva porositeten hos en lera, alltså den del av hålrummet, porvolymen, mellan lerpartiklarna i vilken grundvattenströmning kan ske, är mycket låg och utgör endast en mycket liten andel av den totala porositeten. Det mesta vattnet i en lera finns alltså i små isolerade håligheter, utan möjlighet att flöda åt något håll. Detta är anledningen till att en lera har så låg genomsläpplighet eller hydraulisk konduktivitet. Den ligger i storleksordning på 10^{-9} - 10^{-12} m/s, vilket är mindre genomsläppligt än kraven på den geologiska barriären som är 10^{-7} m/s. Grundvattenströmningen genom lera kommer således att vara mycket liten mellan ett fåtal till något tiotal mm/år. När leran väl har deponerats kommer det inte att ske någon förändring som kan påverka dess genomsläpplighet. När deponin är efterbehandlad och vegetation är etablerad kommer grundvattenbildning minska eftersom växtligheten tar upp nederbördsvatten under

växstsäsongen. Grundvattenströmningen igenom hela utfyllnaden av leran är alltså mycket låg.

- 6.5 I de utredningar som gjorts av berget i det aktuella området har genomsläppligheten i genomsnitt bedömts uppgå till ca 8×10^{-8} m/s. Detta är en låg genomsläpplighet och grundvattenflödet kommer därför att bli litet vilket också bekräftades då det visades sig att det inte gick att genomföra någon provpumpning på grund av att grundvattenrören gav för lite vatten. Utöver att deponin kommer att byggas upp av mycket tätt material så är även genomsläppligheten i den omgivande berggrund låg.
- 6.6 De massor som avses att tas emot för deponering kommer att vara inerta och innehålla kraven motsvarande känslig markanvändning, KM. Halter under denna nivå bedöms inte utgöra någon risk för negativa effekter för människors hälsa eller miljö vid långvarig exponering, samt att föroreningsinnehållet inte medför någon risk för påverkan på markecosystemet, grund- och ytvattnet. Vilket gör att massor med halter upp till nivån för KM därför kan vara lämpliga att återanvändas i exempelvis exploateringsområden där människor vistas under längre tid. Detta har tidigare beskrivits i avsnitt 5.5.2 i den tekniska beskrivningen i Bilaga A till ansökan.
- 6.7 Med inert avfall avses enligt Förordning (2001:512) om deponering av avfall sådant material som bland annat inte genomgår några väsentliga fysikaliska eller kemiska förändringar och inte inverkar på andra material så att skador på människors hälsa eller miljön uppkommer. Vidare har materialet en total lakbarhet, ett totalt föroreningsinnehåll och en ekotoxicitet hos lakvattnet som är obetydlig och inte äventyrar kvaliteten på yt- eller grundvatten. Mot bakgrund av att det är denna typ av massor som avses att deponeras vid anläggningen samt att detta kommer att ske enligt gällande krav på exempelvis geologisk barriär etc. kan det inte anses föreligga någon risk för människors hälsa eller miljö, detta oaktat om en grundvattenyta utbildas i deponin eller inte.
- 6.8 Utöver den låga risk som det deponerade materialet i sig innebär, i form av låga föroreningshalter samt mycket låg genomsläpplighet har lera dessutom egenskaper som motverkar föroreningsspridning. Lera består av mycket små mineralkorn vars totala yta, trots detta, är mycket stor. Ytorna är negativt laddade vilket leder till att positivt laddade föreningar som t.ex. metallföroreningar i grundvattnet, attraheras till och fastläggs vid dessa ytor i en process kallad adsorption.

6.9 Kontroll

6.10 Kontrollen av de massor som mottas för återvinning och deponering är noggrant redovisad i den tekniska beskrivning som bilagts ansökan, se avsnitt 5.5.3 i Bilaga A till ansökan. Av denna framgår bl.a. att kontrollen innefattar förebyggande kontroll, granskning av dokumentation samt besiktning av massorna.

6.11 Ett sätt som Skanska använder sig av vid närbelägna anläggningar är att samarbeta med ett mindre antal exploatörer, i gengäld är dessa aktörer större bolag. På så vis skapas förståelse för varandras arbetssätt, rutiner och system. Eftersom detta har varit framgångsrikt avses även den planerade verksamheten att bedrivas på detta vis. Detta skapar förtroende mellan exploatören och avfallsmotagaren med vetskapen att så länge kontrollerna sköts enligt rutinerna kan massorna lämnas vid anläggningen. Detta är värdefullt för en exploatör som då vet vilka förutsättningar och priser som gäller vid exempelvis anbudsgivningar. Det är också lättare att förhandla kring priser vid större exploateringar med en aktör med nära samarbete. Större aktörer arbetar som regel med större projekt där det oftare finns myndighetskrav på provtagningar av mark i en viss omfattning innan schaktarbeten påbörjas, exempelvis vid detaljplaner etc. Finns inte dessa krav har större exploatörer som regel interna krav på miljöprovtagningar exempelvis som en del av miljöledningssystemet. Generellt har en mer aktiv myndighetsutövning, högre medvetenhet och större krav på miljöarbetet hos bolag gjort att provtagning av schaktmassor har ökat mycket i jämförelse med enbart för några år bakåt i tiden. Att inte ha en god kontroll över klassningen på schaktmassor kan ge upphov till stora negativa effekter, både kostnadsmässigt och i form av goodwill, och är något som varje seriös aktör vill undvika.

6.12 Utöver detta kommer Skanska ha krav på att provtagning av massor ska på varje enskilt projekt som avser att lämna massor vid anläggningen. Om exploatören själv inte genomför provtagning ombesörjer Skanska detta innan massorna lämnar exploateringsprojektet. Analyssvaren jämförs sedan med mottagningskraven. På detta vis har Skanska mycket god kontroll över de massor som kommer att tas in på anläggningen. Det ska även poängteras att det inte kommer att vara möjligt för företag som inte godkänts av Skanska att lämna massor vid anläggningen. Alla sådana transporter kommer att avvisas direkt.

6.13 Vidare ska massorna även deklarerars på avlämningsblanketter innan de tas emot vid anläggningen i enlighet med vad som redovisats för i den tekniska beskrivningen. Exempel på Skanskas avlämningsblankett har

lämnats i Bilaga A2 till ansökan. Där ska avfallslämnaren lämna olika typer av uppgifter exempelvis:

- Vilken typ av provtagning som skett
- Företag som utfört provtagningen
- Analysresultat
- Mängder av avfall

6.14 Vidare ska olika typer av platsspecifika uppgifter även lämnas, bland annat:

- Vilken fastighet massorna kommer ifrån
- Vad fastigheten använts till
- Massornas klassning, t.ex. jord, betong, entreprenadberg etc.,
- Uppgifter om ursprungsplatsen så som
- Jungfrulig mark
- Utfyllt område
- Industriområdet
- Vägområde
- Bostadsområde
- Uppgifter om förorenade verksamhet vid platsen så som
- Industriverksamhet där det förekommit utsläpp
- Avfallsupplag
- Kemikalieförvaring
- Cisterner
- Oljeavskiljare
- Saneringsarbeten

6.15 Vidare ska asfaltsmassor deklarerats avseende avvikande lukt, om asfalten härrör från tiden innan 1980. Utöver detta ska även analysresultat för PAH 16 bifogas. För betong finns motsvarande krav för att undvika innehåll av PCB-haltiga fogar. Alla avlämningsblanketter sparas sedan digitalt för att möjliggöra olika typer av uppföljning.

6.16 Vid mottagning vid anläggningen görs en okulär besiktning av massorna, antingen av vågpersonalen eller maskinisten vid avlämning. Där kan eventuellt avvikande massor upptäckas och aviseras från anläggningen eller läggas upp separat i avvaktan på resultat från provtagning. Utöver detta tillkommer även stickprovskontroller av inkommande massor i en omfattning som kommer att bestämmas i kontrollprogrammet.

6.17 Med detta arbetssätt kommer det att finnas en god kontroll över de massor som planeras att tas in för återvinning och deponering. Massorna kommer inte att ha ett föroreningsinnehåll som innebär någon risk för vara sig människors hälsa eller miljön. De kommer dessutom att vara mycket täta och har utöver detta egenskaper som

adsorberar eventuella föroreningar. Mot bakgrund av detta anser Skanska att föreslagna villkor är tillräckliga.

- 6.18 Skanska kommer även att kontinuerligt följa upp vilken eventuell påverkan verksamheten kan komma att ha på miljön genom egenkontrollen, vilket angivits i ansökan, dvs. inom ramen för kontrollprogrammet.
- 6.19 Skanska har en lång och bred erfarenhet av denna typ av anläggningar där mottagning av massor sker för återvinning samt deponering. Det finns framtagna rutiner som kan appliceras på aktuell verksamhet och inarbetas i ett kontrollprogram, vilket också redovisats i den tekniska beskrivningen som anges ovan. Med anledning härav motsätter sig Skanska att det föreligger ytterligare behov av att föreskriva villkor avseende mottagningen av externa massor. Skanska vill även framhålla att med hänsyn till att det rör sig om en deponi för inert avfall så är Skanska begränsad i vilka avfallsslag som får tas emot. Kontroll av de massor som kommer in kommer att ske på ett betryggande sätt för att säkerställa att massor innehållande halter överskridande KM inte kommer tas emot.

7. Villkor

- 7.1 Inledningsvis vill Skanska i denna del påpeka att tillståndet är begränsat i mängd vilket således innebär att tillstånd för deponiverksamhet och bortledning av inläckande yt- och grundvatten även på så sätt är begränsat i tid. Skanska har yrkat att få deponera högst 500 000 ton icke-farligt inert avfall per år och sammanlagt högst 22 000 000 ton alternativt 9 000 000 ton. Som angivits ovan avser bortledningen av yt- och grundvatten att fortskrida så länge deponeringsverksamheten pågår. Ett tillstånd som gäller tills vidare och som i detta fall är just begränsat i mängd kommer inte gälla för all framtid.
- 7.2 Separata igångsättningstider
- 7.3 Skanska har yrkat att mark- och miljödomstolen fastställer igångsättningstiden för verksamheten till två år efter den dag tillståndet vunnit laga kraft. Mark- och miljödomstolen har i föreläggandet angett att Skanska bör föreslå separata igångsättningsvillkor för de miljöfarliga verksamheterna.
- 7.4 Skanska avser att påbörja den ansökta verksamheten så snart som möjligt. För att kunna påbörja täktverksamheten, asfalttillverkningen samt återvinningsverksamheten kommer området behöva färdigställas för drift genom bl.a. avbaning. Deponeringsverksamheten kommer att

påbörjas så snart som täktverksamheten tillåter då deponeringen ska ske succesivt. För att kunna påbörja deponeringsverksamheten måste tillräckligt stora ytor ha brutits ut för att kunna deponera massorna.

- 7.5 Skanska vill med anledning härav revidera sitt yrkande, se Bilaga 1, och istället yrka att mark- och miljödomstolen
- fastställer igångsättningstiden för täktverksamhet till två år från den dag tillståndet vunnit laga kraft, samt
 - fastställer igångsättningstiden för deponeringsverksamheten till tio år från den dag tillståndet vunnit laga kraft.

7.6 Separata villkor

- 7.7 Skanska har föreslagit en annan uppställning av villkoren och har i viss mån, där så har kunnat göras, uppställt villkoren till respektive ansökt verksamhet, se Bilaga 1.

- 7.8 Ett exempel där så inte bedöms görligt eller behövligt är Skanskas förslag till villkor vilket reglerar kontrollprogrammet. Villkoret anger bl.a. att programmet ska innehålla provtagningspunkter, mätmetoder och mätfrekvens för vad som regleras som villkor för verksamheten. Detta villkor kvarstår därför som Skanskas förslag. Beträffande kontrollprogrammet kommer det att omfatta hela verksamheten, men kommer att vara uppdelat på respektive verksamhet separat i programmet.

- 7.9 Alla delar av den nu ansökta verksamheten kommer att bedrivas parallellt. Detta innebär t.ex. att vatten som pumpas bort från täkten, eventuellt lakvatten från återvinningsverksamheten och inläckande yt- och grundvatten från deponin kommer att samlas upp i samma sedimentationsdammar för att därefter renas och släppas ut till recipient. Således går det inte att särskilja vilket vatten som kommer från vilken del av verksamheten, varför provtagningspunkterna är gemensamma för allt vatten som släpps ut till recipient.

- 7.10 Efterbehandlingen av täkten kommer att ske genom successiv deponering vilket angivits i ansökan. Skanska finner inte det heller nödvändigt att införa villkor med krav på att deponin ska sluttäckas då detta redan följer av lagstiftningen.

- 7.11 Avseende separata villkor för ekonomisk säkerhet hänvisar Skanska till avsnitt 5 ovan.

8. Bullervallar

- 8.1 Bullerutredningen i ansökan, Bilaga B2, visar ett behov av vallen i den västra delen av verksamhetsområdet. Bullervallen har full effekt vid verksamhet i ett initialt skede (Etapp 1) utan att den är utbyggd i sin fulla längd. I detta beräkningsfall är ungefär halva vallen anlagd. Detta visar tydligt att inte hela vallen behöver vara på plats innan verksamheten påbörjas. I Bilaga 4 visas att vallen kan begränsas ytterligare, till att endast omfatta den del av brytområdet där verksamhet bedrivs, utan att bullernivåerna vid närliggande bostäder överskrider Naturvårdsverkets riktvärden i jämförelse med en längre vall. Vallen har kortats ner så mycket som möjligt utan bullerpåverkan vid närliggande bostäder blir större än om vallen är utbyggd enligt bilagorna till bullerutredningen.

9. Markavvattningsföretaget Odenslunda-Forsa-Råsta

- 9.1 Skanska har tidigare redogjort för varför inte Skanska anser sig behöva ingå i Odenslunda-Forsa-Råsta markavvattningsföretag ("markavvattningsföretaget"). Skanska har låtit genomföra en ytvattenutredning som bilagts ansökan, se Bilaga B4. Bedömning är att ingen skada kommer uppkomma på markavvattningsföretaget då det bortledda flödet, med hänsyn till den naturliga avrinningen, har beaktats vid bildandet och dimensionering av markavvattningsföretaget så som är brukligt.
- 9.2 Vid bildande av markavvattningsföretaget har man vid dimensioneringen beräknat vilket flöde som avrinner från aktuellt uppströms liggande avrinningsområde och vidare till markavvattningsföretaget. Skanska har tydligt redogjort för vilken mängd vatten som skulle ha avrunnit från den del av avrinningsområdet som kommer att utgöras av täktområde, om tåkten inte funnits där. Flödet är avgörande med hänsyn till dimensioneringen.
- 9.3 Skanska har visat att man genom reglering kommer att kunna innehålla det flöde som markavvattningsföretaget är dimensionerat för att kunna ta emot från den del av det uppströms liggande avrinningsområdet som utgörs av täktområdet, vilket innebär att det inte blir någon negativ påverkan för markavvattningsföretaget. Villkor om maximalt utgående flöde från sedimentationsdammarna har föreslagits av Skanska. Villkoret är anpassat till kapaciteten i markavvattningsföretaget. Med hänsyn till att maxflödet ut från anläggningen är anpassat till den mängd vatten som markavvattningsföretaget har dimensionerats för, så föreligger

inget hinder att avleda vatten till markavvattningsföretaget. Ingen negativ påverkan bedöms således ske på markavvattningsföretaget.

- 9.4 Ett markavvattningsföretag ska kunna ta emot det vatten det är dimensionerat för. Verksamheten, med planerade skyddsåtgärder, påverkar inte markavvattningsföretaget negativt och därmed finns heller ingen juridisk grund för att Skanska ska ingå som delägare i markavvattningsföretaget.
- 9.5 Skanska har samrätt med Odenslunda-Forsa-Råsta, vilket framgår av avsnitt 13 i huvudinlagan. Odenslunda-Forsa-Råsta har inte ansett att Skanska ska ingå i markavvattningsföretaget.
- 9.6 De fastigheter inklusive fastighetsägare som ingår i markavvattningsföretaget framgår av Bilaga G till ansökan och i Bilaga 5 redovisas en karta över fastigheterna.

10. Slutsatser

- 10.1 Med hänsyn till det ovan anförda menar Skanska att verksamheten är tillåtlig och att mark- och miljödomstolen bör bevilja Skanska tillstånd i enlighet med Skanskas reviderade yrkanden och villkor.

Som ovan

Elisabeth Werner

E-post: elisabeth.werner@delphi.se

Mobiltelefon: 0767-720096

Bilageförteckning

Bilaga 1	Nya yrkanden och villkor - Bilaga 1 till yrkande- och villkorsbilaga med motivering till villkor för utsläppsflödet avseende andrahandsyrkandet
Bilaga 2 a-f	Exploaterings- och efterbehandlingsplan (a-c) förstahandsyrkandet (d-f) andrahandsyrkandet
Bilaga 3 a-c	Nyttjanderättsavtal (a) och behörighetshandlingar (fullmakt (b) och registreringsbevis (c))
Bilaga 4	Bullervall
Bilaga 5	Karta över fastigheter som ingår i markavvattningsföretaget

BILAGA 1 – YRKANDEN, VILLKOR OCH ÅTAGANDEN

YRKANDEN

9 kap. miljöbalken

Täktverksamhet samt återvinning

Skanska yrkar i första hand, avseende täktverksamheten, att mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd till ansökt verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken bestående i

att under 30 år bedriva bergtäktsverksamhet på fastigheten Uppsala Onslunda 3:1 och 5:7 med ett totalt uttag av 30 000 000 ton berg, inklusive krossning och sortering, inom det brytområde som markerats exploateringsplanen,

Skanska yrkar i andra hand, avseende täktverksamheten, att mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd till ansökt verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken bestående i

att under 20 år bedriva bergtäktsverksamhet på fastigheten Uppsala Onslunda 3:1 och 5:7 med ett totalt uttag av 13 000 000 ton berg, inklusive krossning och sortering, inom det brytområde som markerats i exploateringsplanen,

Gemensamt för både förstahands- och andrahandsyrkandet yrkas vidare:

att under tillståndstiden ta ut maximalt 1 000 000 ton berg årligen,

att årligen producera maximalt 200 000 ton asfalt,

att motta och lagra som en del i att samla in, hantera, bearbeta och återvinna maximalt 150 000 ton icke tjärhaltig asfalt, jord- och schaktmassor, entreprenadberg och betong per år, samt

att använda högst 60 000 ton schaktmassor för anläggande av bullervallar och arbetsytor inom verksamhetsområdet.

Deponiverksamhet

Skanska yrkar vidare i första hand, avseende deponiverksamheten, att mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd till ansökt verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken bestående i

Stockholm
Göteborg
Malmö
Linköping
Norrköping

Advokatfirman Delphi
Nordenskiöldsgatan 11A
211 19 Malmö
Tel 040-660 79 00
Fax 040 660 79 09
malmo@delphi.se
www.delphi.se

att tills vidare deponera högst 500 000 ton icke-farligt avfall (inert) per år och sammanlagt högst 22 000 000 ton avfall på deponi för icke-farligt (inert) avfall, inom brytområdet som markerats i exploateringsplanen.

Skanska yrkar vidare i andra hand, avseende deponiverksamheten, att mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd till ansökt verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken bestående i att under 30 år deponera högst 500 000 ton icke-farligt avfall (inert) per år och sammanlagt högst 9 000 000 ton avfall på deponi för icke-farligt (inert) avfall, inom brytområdet som markerats i exploateringsplanen.

11 kap. miljöbalken

Skanska yrkar även att mark- och miljödomstolen meddelar tillstånd till ansökt verksamhet enligt 11 kap. miljöbalken bestående i

att bortleda allt till brytområdet inläckande grundvatten till recipient,

att avsänka grundvattennivån till som lägst + 12 m, samt

att i övrigt utföra och bibehålla de anläggningar; dammar, brunnar och ledningar m.m. som erfordras för verksamhetens bedrivande, allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som framgår av ansökan och tillhörande bilagor.

Generellt för verksamheten

Skanska hemställer även att mark- och miljödomstolen

- fastställer igångsättningstiden för täktverksamheten till två år efter den dag tillståndet vunnit laga kraft,
- fastställer igångsättningstiden för deponiverksamheten till tio år efter den dag tillståndet vunnit laga kraft,
- fastställer arbetstiden för vattenverksamheten till tio år från den dag tillståndet tagits i anspråk,
- bestämmer tiden för anmälan av ersättning för oförutsedd skada på grund av vattenverksamheten till tjugo år räknat från utgången av arbetstiden för respektive verksamhet,
- föreskriver villkor i enlighet med Skanskas förslag nedan, samt
- godkänner den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen, allt i huvudsaklig överensstämmelse med vad som anges nedan i denna ansökan jämte bilagor.

Ekonomisk säkerhet förstahandsyrkande

Skanska hemställer om att den ekonomisk säkerheten enligt 9 kap. 6 e § MB ska fastställas till 6 800 000 kronor för fullgörandet av efterbehandlingen enligt 16 kap. 3 § MB och 15 kap. 35 § miljöbalken.

Ekonomisk säkerhet andrahandsyrkande

Skanska hemställer om att den ekonomisk säkerheten enligt 9 kap. 6 e § MB ska fastställas till 3 000 000 kronor för fullgörandet av efterbehandlingen enligt 16 kap. 3 § MB och 15 kap. 35 § miljöbalken.

VILLKOR

Generellt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad Skanska har angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i målet.
2. Verksamhets- och brytningsområdet ska märkas ut i området på väl synligt sätt och med varaktiga markeringar under hela verksamhetstiden.

Arbetstider

3. Verksamheten får bedrivas med full drift dagtid under helgfria vardagar kl. 06.00-18.00. Borrning, sprängning och skutknackning med hydraulhammare får bedrivas helgfria vardagar, måndag till fredag kl. 07-18. Krossning och sortering samt utlastning får ske helgfria vardagar kl. 06-22. Service och underhåll får ske även på andra tider.

Asfaltproduktion (d.v.s. asfaltverk, matning med hjullastare samt in- och uttransporter) får ske kl. 00.00-24.00. Skanska ska informera tillsynsmyndigheten när asfaltproduktion kommer ske någon gång mellan kl. 18.00-04.00.

I samband med större projekt där beställaren ställer krav på tidpunkt när leverans ska ske kan utlastning av bergmaterial ske även under kvällstid och övrig nattetid. Vid dessa tillfällen ska tillsynsmyndigheten informeras i förväg. Även vid olyckor eller vid halkbekämpning kan utlastning behöva ske utöver ordinarie arbetstid.

Buller

4. Buller från verksamheten inklusive transporter inom verksamhetsområdet ska begränsas och får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än nedanstående värden.
 - 50 dB(A) vardagar utom lördagar kl. 06.00-18.00
 - 45 dB(A) lördagar, söndagar och helgdagar kl. 06.00-18.00

- 45 dB(A) kvällstid, kl. 18.00-22.00
- 40 dB(A) nattetid kl. 22.00-06.00

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dB(A) får inte utföras nattetid kl. 22.00-06.00.

Kontroll av buller ska ske så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer, samt i samband med befogade klagomål efter tillsynsmyndighetens bestämmande.

Uppföljning av ljudnivå ska framgå av kontrollprogram där mätmetoder, mätpunkter, mätfrekvens och utvärderingsmetoder ska anges. Kontroll ska ske antingen genom immissionsmätningar eller genom närfältsmätningar och beräkningar vid berörda bostäder. En första kontroll av buller ska ske enligt ovan efter ett år från det att täktverksamheten är i full drift, därefter minst vartannat år eller annan tid efter godkännande från tillsynsmyndigheten. Ekvivalentvärden ska beräknas för de tider då verksamheten faktiskt pågår.

5. För att reducera buller från verksamheten till omgivningen ska en bullervall anläggas mellan bryt- och verksamhetsområdets västra gräns allteftersom verksamheten fortskrider.
6. Borrning ska ske med bullerdämpad borrhög.

Vibrationer

7. Markvibrationer till följd av sprängning mätt enligt SS 460 48 66, ska uppnå högst 4 mm/s vid minst 90 procent av sprängningarna per kalenderår och får inte överstiga 6 mm/s i kringliggande bostäder.

Vibrationerna ska mätas som toppvärde i sockel på bottenvåning. Mätmetoder, mätpunkter, mätfrekvens och utvärderingsmetoder ska i övrigt framgå av kontrollprogram.

Luftstötståg

8. Luftstötståg till följd av sprängning, mätt genom frifältsmätning, ska vid bostäder högst uppgå till 120 Pa vid minst 90 procent av mättillfällena och då högst 150 Pa. Mätningarna ska utföras enligt SS 02 52 10.

Mätmetoder, mätpunkter, mätfrekvens och utvärderingsmetoder ska i övrigt framgå av kontrollprogram.

Utsläpp till luft

9. Utsläpp av stoft till luft från asfaltverket ska ske via stoftavskiljare så att stofthalten i utgående luft från asfaltverket inte överstiger 20 mg/m³ normal torr gas. Det angivna värdet ska kontrolleras genom mätning minst en gång per år enligt senaste svenska standarder.

Eldrift

10. Krossar, sorteringsverk och transportörer ska drivas med el från det fasta elnätet senast två år efter att tillståndet har vunnit laga kraft när tillräckligt stora ytor finns tillgängliga.

Vid strömavbrott, kapacitetsbrist eller andra oförutsedda händelser får andra drivmedel användas.

Damning

11. Åtgärder, såsom men inte begränsat till vattenbegjutning av in- och utfartsväg samt upplag, ska vidtas för att minimera spridning av damm från tåkten och täktverksamhetens samtliga moment.

Utsläpp till vatten

12. Bortledning av vatten från brytområdet ska ske via sedimentationsdamm, med oljeavskiljande funktion, till recipient.
13. Innehållet av oljeindex, total-kväve och suspenderande ämnen i utgående vatten från täktområdet, får som årsmedelvärde av minst sex representativa provtillfällen inte överstiga följande begränsningsvärden.

Parameter	Halt mg/l
Tot-kväve	10
Susp. ämnen	10
Oljeindex	1

Deponi och återvinning

14. Följande avfallstyper får tas emot, hanteras och återvinnas vid anläggningen. Ändringar i förteckningen över avfallstyper får ske efter godkännande av tillsynsmyndigheten.

Avfallskod	Avfallstyper
17 05 04	Jord och sten, bygg och rivningsavfall
17 01 01	Betong
17 03 02	Asfalt utan stenkolstjära
20 02 02	Jord och sten, trädgårds- och parkavfall

Den asfalt som tas emot får inte innehålla stenkolstjära och halterna av PAH-16 ska understiga 70 mg/kg TS (70 ppm).

15. Halterna i de jord- och schaktmassor som tas emot för återvinning får inte överstiga nivåer för känslig markanvändning (KM) enligt Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenad mark publicerad i juni 2016.

Föroreningshalten i massor som ska användas för anläggningsändamål i bullervall inom verksamhetsområdet får inte överskrida nivån mindre än ringa risk i enlighet med Naturvårdsverkets handbok (2010:1), eller Naturvårdsverkets eventuella framtida riktlinjer för fri användning av schaktmassor.

Hur mottagningskontrollen ska utföras för att säkerställa att massorna har genomgått provtagning, och de i handboken angivna gränserna för föroreningshalter inte överskrids, ska framgå av Bolagets kontrollprogram.

16. Det ska finnas skriftliga rutiner för mottagningskontroll och dokumentation av inkomna avfallsmassor. Dokumentationen ska minst avse ursprung (producent och plats), typ (avfallskod) och mängd samt uppgifter som styrker att massorna inte utgör farligt avfall. Mängden återvunna massor ska journalföras.
17. Deponering ska ske enligt en deponeringsplan. Deponeringsplan ska lämnas till tillsynsmyndigheten för godkännande senast 6 månader innan deponiverksamheten påbörjas. Av deponiplanen ska framgå en detaljerad beskrivning av bottenkonstruktionens utformning (geologisk barriär och lakvattenuppsamling) och vattenavledande åtgärder.
18. Innan nya ytor tas i anspråk för deponering ska tillsynsmyndigheten godkänna utförande av geologisk barriär inom respektive deponiområde.

19. Senast tre månader innan deponering påbörjas i respektive etapp ska bolaget till tillsynsmyndigheten redovisa en detaljerad beskrivning av bottenkonstruktionens utformning för det område där deponering kommer att ske.
20. Senast tre år innan täktverksamheten beräknas upphöra ska bolaget lämna in en uppdaterad deponeringsplan till tillsynsmyndigheten.

Senast tre år innan täktverksamheten beräknas upphöra ska bolaget lämna in ett nytt förslag på ekonomisk säkerhet till mark- och miljödomstolen omfattandes deponiverksamheten inklusive sluttäckning av deponin och återställning av brytområdet för det fall att deponeringsverksamheten skulle upphöra i förtid.

Säkerheten för deponin ska godkännas av domstolen innan säkerheten för täktverksamheten kan återtas.

21. Högsta höjd på deponiytan får vara + 46 m.
22. Dagvatten från olika behandlings- och lagringsytor, lakvatten, ytaavrinnande vatten samt dräneringsvatten från konstruktioner byggda med inert avfall ska ledas till pumpgrop och därefter till sedimentationsdamm för rening.
23. Senast sex månader innan deponin sluttäcks ska bolaget till tillsynsmyndigheten redovisa en detaljerad sluttäckningsplan innehållande uppgifter om sluttäckningens utformning och en tidplan för arbetet. Sluttäckningsplanen ska vara framtagen i samråd med markägare och tillsynsmyndighet.
24. En plan för efterbehandling och avslut, upprättad i samråd med tillsynsmyndighet och markägare, ska lämnas in till tillsynsmyndigheten minst 3 år innan deponin planeras avslutas. Efterbehandling ska utföras så att biologisk mångfald gynnas. Efterbehandlingen ska vara slutförd senast 5 år efter att deponering av avfall upphört. Anmälan om slutbesiktning ska efter avslutad efterbehandling omgående göras till tillsynsmyndigheten.

Kontroll

25. Ett kontrollprogram ska inges till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet tagits i anspråk. Kontrollprogrammet ska bl.a. innehålla provtagningspunkter, mätmetoder och mätfrekvens för vad som regleras som villkor för verksamheten och vad som i övrigt följer av miljöbalken. När täktverksamheten är avslutad ska ett reviderat kontrollprogram lämnas in till tillsynsmyndigheten.

Vattenverksamhet

26. Den bortledda vattenvolymen ska mätas med flödesmätare eller summerande gångtidsmätare. Resultaten ska journalföras månadsvis.

27. Förstahandsyrkandet:

Momentant utflöde av vatten får inte överstiga 15 l/s från utsläppspunkten i söder och 10 l/s från utsläppspunkten i norr.

Andrahandsyrkandet:

Momentant utflöde av vatten får inte överstiga 15 l/s från utsläppspunkten i söder och 6 l/s från utsläppspunkten i norr.¹

Delegation

Skanskas har accepterat följande förslag på delegerade villkor:

- Mätning av grundvattnets nivå och kvalitet ska utföras i syfte att kontrollera påverkan på omgivande grundvattennivåer. Antal provpunkter, parametrar och provtagningsintervall ska framgå av kontrollprogrammet och bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten för vattenverksamheten.
- Mottagning och kontroll av externa massor
- Efterbehandlings utformning

Åtaganden

Skanska åtar sig följande försiktighetsmått och begränsningar utöver de villkor som föreslås ovan:

1. På avsnitt med olycksfallsrisker ska stängsel sättas upp eller allmänheten på annat tydligt sätt uppmärksammas på riskerna att beträda området.
2. Kemikalier, petroleumprodukter och farligt avfall ska vara märkta samt förvaras i täta behållare på tät, invallad yta, som är skyddad från nederbörd. Fordonsbränsle ska förvaras enligt ovan eller i dubbelmantlade cisterner, ADR-tankar.

¹ **Kommentar och motivering till ändring av villkor 27:**

I och med att omfattningen av den sökta mängden berg minskas i enlighet med yrkandet kommer även verksamhetsområdets storlek att minskas. Som en följd av detta kommer även det vattenflöde som kan släppas ut från anläggningen utan att ge någon negativ påverkan på markavvattningsföretaget Odenslunda-Forsa-Råsta att minskas. Reviderade beräkningar av maximalt utgående flöde m.m. redovisas i Bilaga 1.

3. Uppställning av fordon och maskiner över natten eller längre tid ska ske på yta som är beständig mot eventuellt spill av diesel och olja. Detta gäller dock inte larvburna maskiner. Utrustning för absorbering av spill ska finnas lätt tillgängligt vid bedrivande av verksamhet.
 4. Sprängning sker dagtid och närboende inom 500 m från verksamhetsområdet kommer att förvarnas genom utskick. Innan sprängning ljuder även signal.
 5. Bullervallar kommer att anläggas successivt i västra delen av verksamhetsområdet där brytning av berg pågår. Vallarna kommer att minska spridningen av buller i omgivningen och skydda från insyn.
 6. Skanska kommer att vidta de skyddsåtgärder som anges i det handlingsprogram som ingivits tillsammans med ansökan, i enlighet med Sevesolagstiftningen.
 7. Det finns en fornlämning inom verksamhetsområdet, RAÄ-nummer Tensta 519, objektidentitet 12000000218777. Lämningen kommer efter tillstånd enligt kulturmiljölagen att tas bort. Innan sådant godkännande har erhållits kommer ett skyddsavstånd till objektet om 50 m att iakttas.
 8. Skanska har inget att erinra emot att tillsynsmyndigheten ges möjlighet att besiktiga den geologiska barriären innan deponeringen påbörjas.
 9. Vidare föreslås att utgående vatten även provtas på bly, koppar och zink.*
 10. Grundvattennivån kommer att kontrolleras i en punkt vid den glup som finns söder om verksamhetsområdet.
 11. Skanska har inget att erinra emot att samråd sker med tillsynsmyndigheten om det skulle föreligga risk för andra föroreningar, t.ex. bekämpningsmedel eller PFAS, än de som täcks av NFS 2004:10 när det gäller deponering av massor.
 12. Utgående vatten kommer att kontrolleras avseende ammoniumkväve, nitratkväve, pH och temperatur.
-

PM – BJÖRKLINGE VATTENHANTERING - JUSTERING AV VERKSAMHETSOMRÅDE

Skanska har i ett yrkande minskat ner ansökt verksamhetsområde i täktansökan för Björklunge bergtäkt. Då täktens areal minskar påverkar det tidigare genomförda beräkningar för dimensionerande flöde och behov av reglervolym, se *Ytvattenutredning Björklunge, 2019-11-13*. Som syns i figur 1 sker förändringen endast i den nordliga delen av området vilket gör att den södra vattenhanteringen inte kommer att påverkas.

Det norra avrinningsområdet (gult) har en total areal av ca 70 ha, varav ca 22% (15,5 ha) ligger inom det tidigare verksamhetsområdet. Efter förändringen minskar andelen som ligger inom verksamhetsområdet till ca 14% (10 ha), vilket innebär att flödet också minskar med motsvarande andel. Det maximala flödet som anläggning klarar av nedströms det gulmarkerade området har tidigare beräknats till 43 l/s. Mängden vatten som får släppas från täktens norra del blir därmed 6 l/s. Under sommarhalvåret har det föreslagits att en tillfällig ökning av utflödet på upp mot 50% kan ske, vilket skulle innebära ett maximalt utflöde på 9 l/s för den norra delen av täkten.

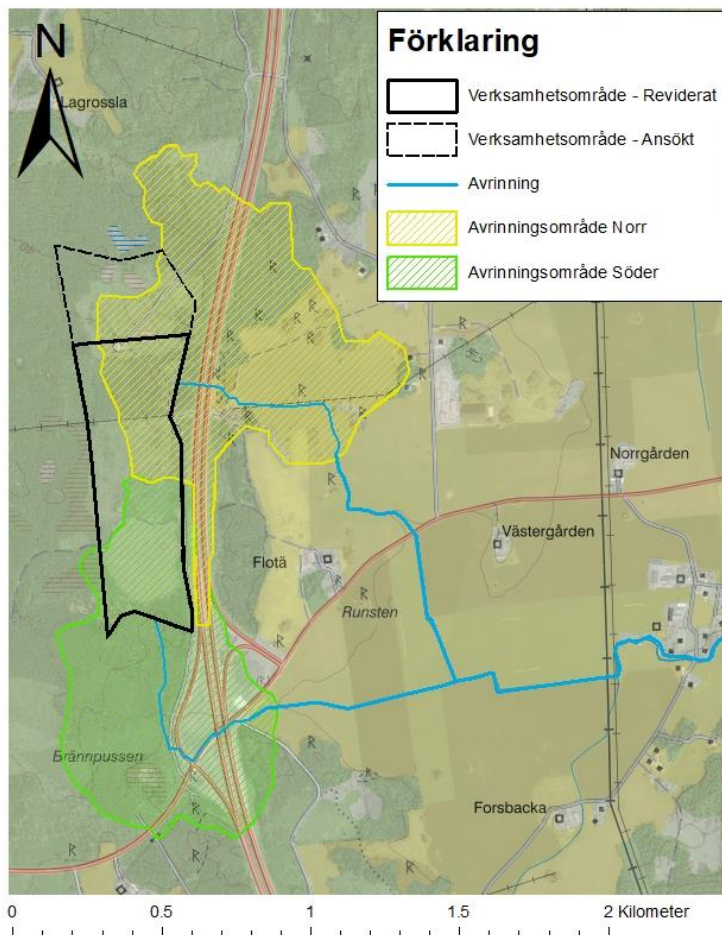
Behovet av regering kvarstår och för att som tidigare kunna reglera ett 1 års regn som pågår upp till 24 timmar krävs en volym på 1100 m³.

Sammanfattningsvis blir den nya regleringen för den norra delen 1100 m³ i volym och ett maximalt momentant flöde på 6 l/s. I den södra delen av verksamheten förändras inte verksamhetsområdet och därmed inte tidigare presenterad reglering.

Uppsala 2021-03-24

WSP Sverige AB

Emil Friberg

Figur 1. Skillnad mellan ansökt och reviderat verksamhetsområde samt nuvarande avrinningsområden och avrinningsstråk.

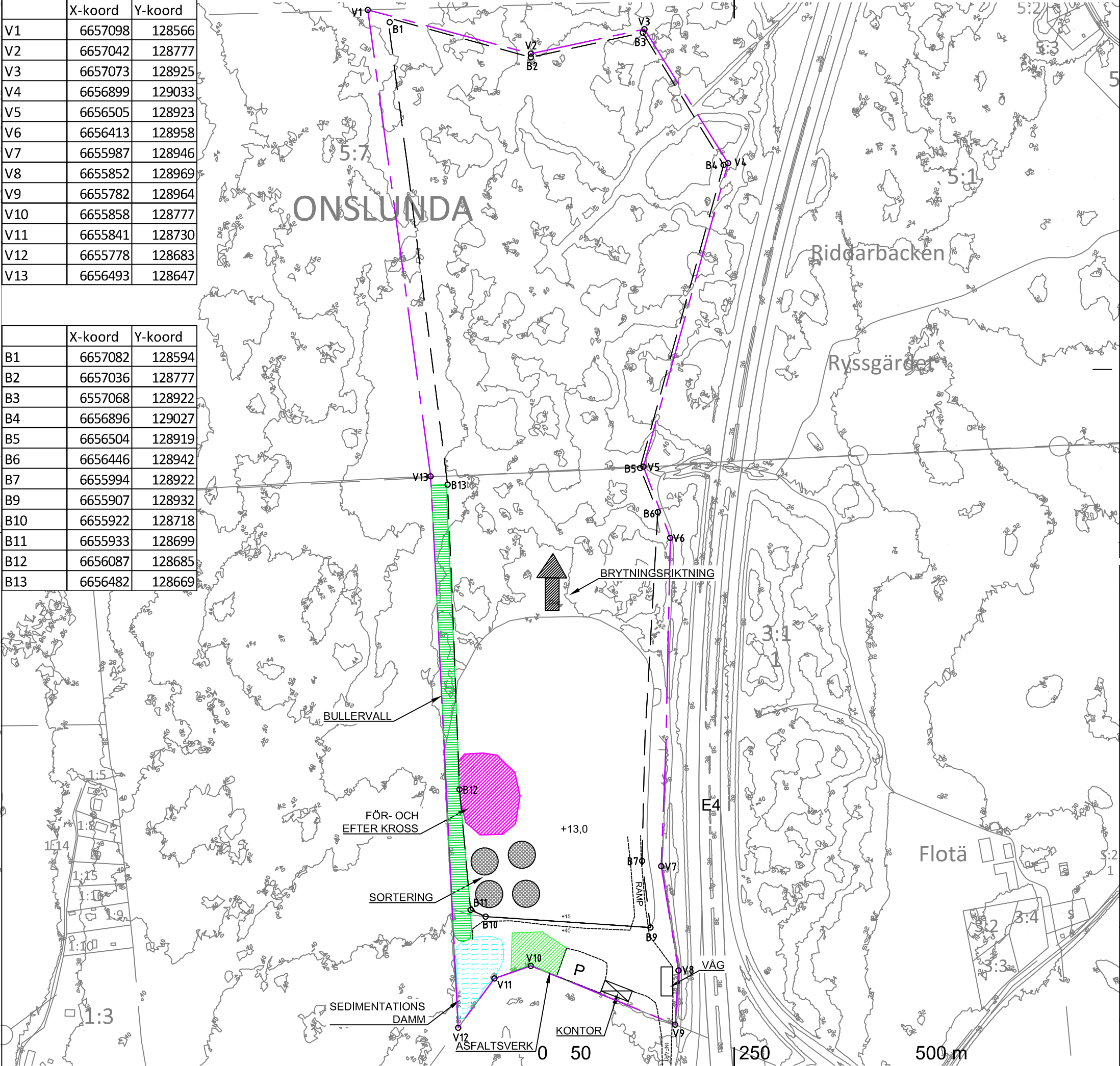
J:\2017\17U33145\N\Modell\etapp1_hojdkurvor_gamla.dwg
J:\2017\17U33145\N\Modell\Backup_210330\N10_P01_gamla.dwg

J:\2017\17U33145\N\Modell\Bjorklinge_fgh_karta_1800.dwg
..\Modell\N10_P04.dwg
..Brytområde.dwg
...Modell\Bjorklinge 1800.dwg

XREFS:

	X-koord	Y-koord
V1	6657098	128566
V2	6657042	128777
V3	6657073	128925
V4	6656899	129033
V5	6656505	128923
V6	6656413	128958
V7	6655987	128946
V8	6655852	128969
V9	6655782	128964
V10	6655858	128777
V11	6655841	128730
V12	6655778	128683
V13	6656493	128647

	X-koord	Y-koord
B1	6657082	128594
B2	6657036	128777
B3	6557068	128922
B4	6656896	129027
B5	6656504	128919
B6	6656446	128942
B7	6655994	128922
B9	6655907	128932
B10	6655922	128718
B11	6655933	128699
B12	6656087	128685
B13	6656482	128669

FÖRKLARINGAR

KARTA ——— DIGITAL GRUNDKARTA

KOORDINAT-
SYSTEM ——— SWEREF99 1800

HÖJDSYSTEM ——— RH2000

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4

INKOM: 2021-03-31
MÄLNR: M 8985-19
AKTBIL: 123

VERKSAMHETSOMRÅDE

BRYTGRÄNS

B		JUSTERING AV BRYTGÄNS	191128	KAG
A		BTG-SETATION UTGÅR	190827	KAG
BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

EXPLOATERINGSPLAN

ONSLUNDA 3:1
UPPSALA KOMMUN

BJERKING AB
Box 9251
102 73 Stockholm
Telefon: 010-211 80 00
Telefax: 010-211 84 01
www.bjering.se

UPPDRAG NR 17U33145	RITAD/KONSTR AV KAG	HANDLÄGGARE CB
DATUM 18-11-23	ANSVARIG ANDERS VIDENORD	

ETAPP 1
MBK BJÖRKLINGE
PLAN

SKALA A1 - A31:5000	NUMMER N-10.1-01	BET B
---------------------------	---------------------	----------

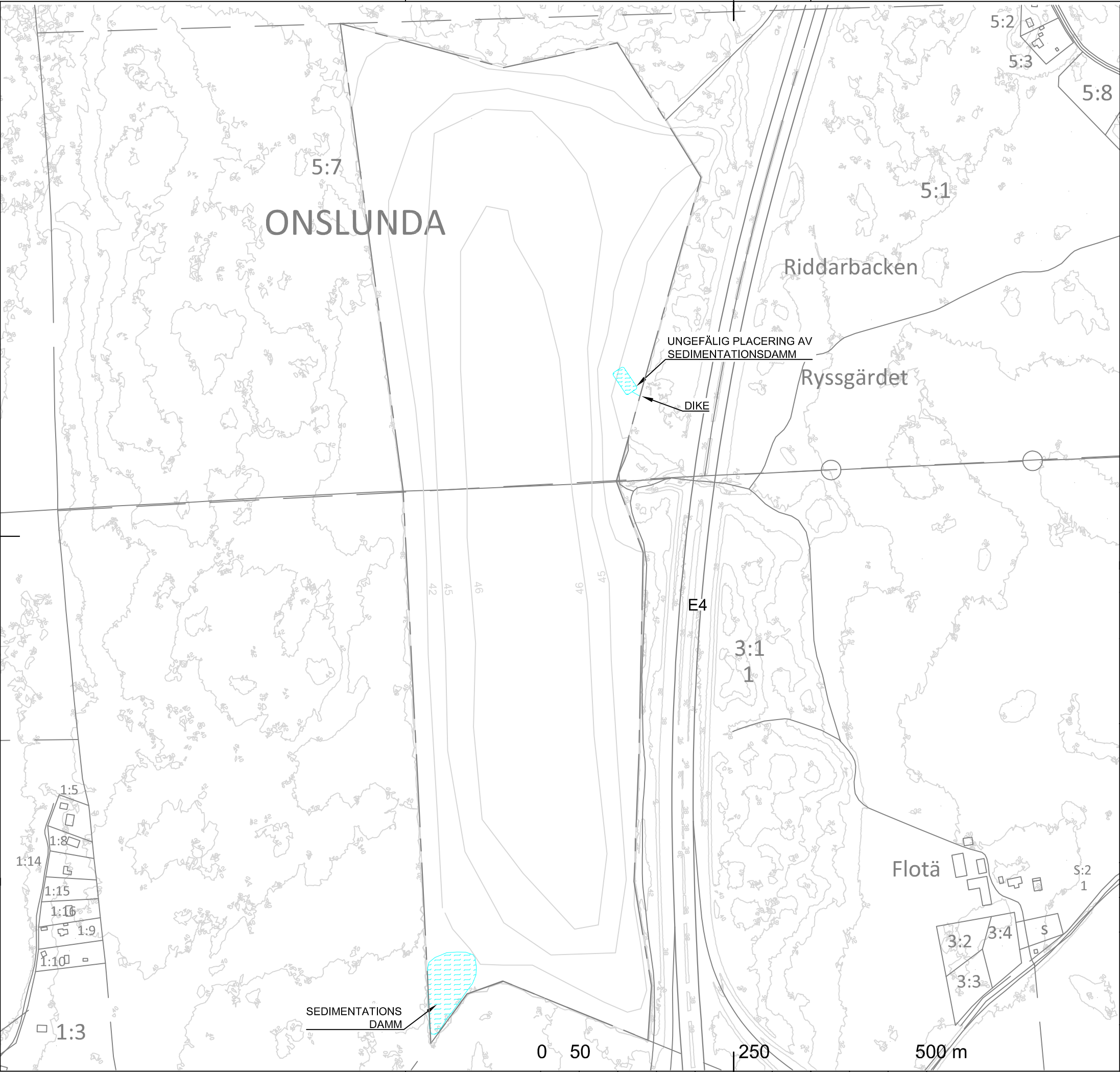
LAGER:

PLO: 2021-03-30, 15:37, J:\2017\17U33145\N\ITDEFN-10.1-01_210630.DWG, KAG

J:\2017\17U33145\N\Modell\Bjorklinge fgh_karta_1800.dwg
J:\2017\17U33145\N\Modell\etapp3_hojdkurvor.dwg
J:\2017\17U33145\N\Modell\Backup_210330\N10_P03_gamla.dwg
..\Modell\N10_P04.dwg

XREFS:

© BJERKING AB

FÖRKLARINGAR

- KARTA ——— DIGITAL GRUNDKARTA
- KOORDINAT-SYSTEM ——— SWEREF99 1800
- HÖJDSYSTEM ——— RH2000

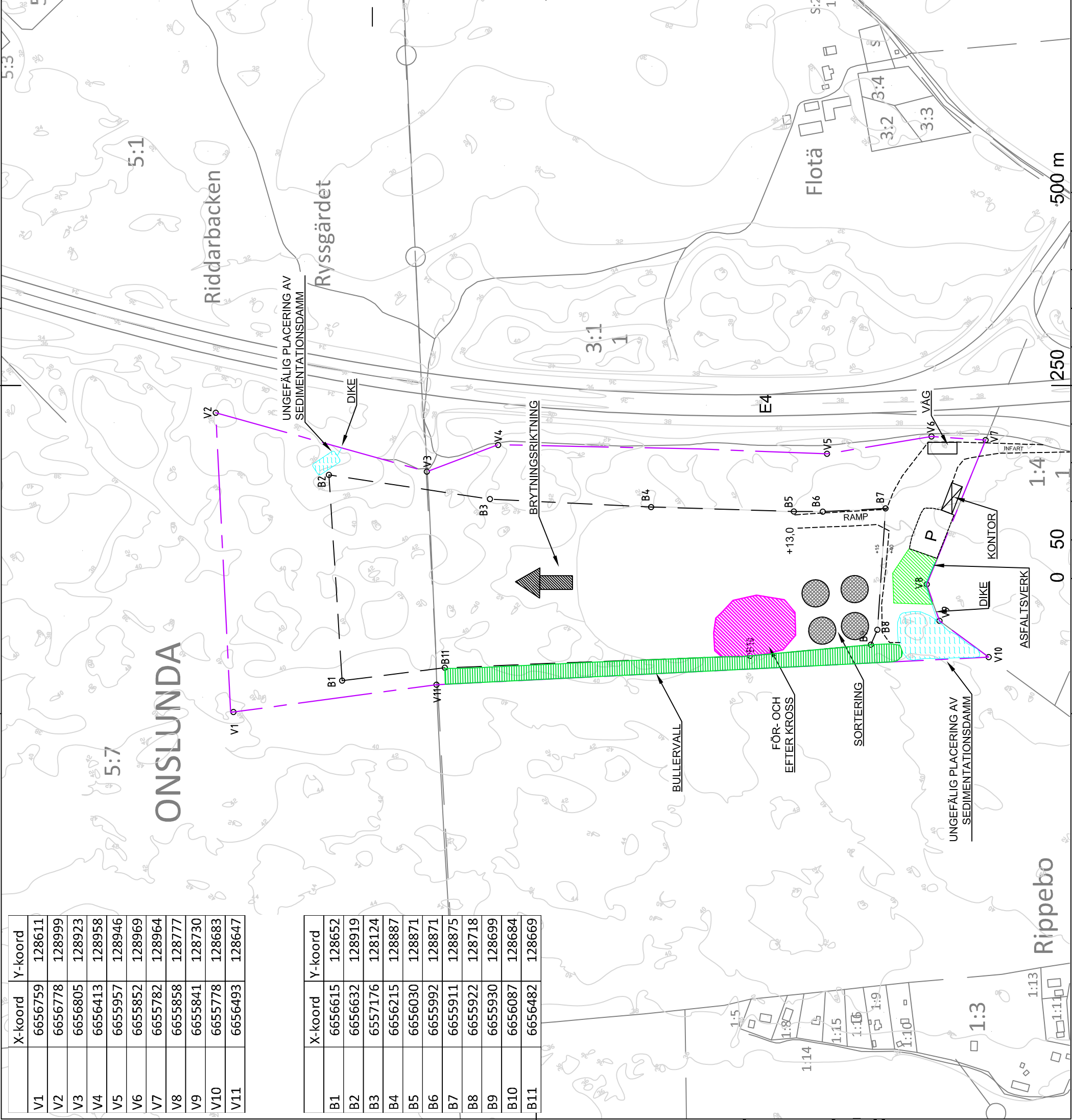
BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
EFTERBEHANDLINGSPLAN				
ONSLUNDA 3:1 UPPSALA KOMMUN				
			BJERKING AB Box 9251 102 73 Stockholm Telefon: 010-211 80 00 Telefax: 010-211 84 01 www.bjerring.se	
UPPDRAG NR 17U33145		RITAD/KONSTR AV KAG		HANDLÄGGARE CB
DATUM 18-11-23		ANSVARIG ANDERS VIDENORD		
MBK BJÖRKLINGE PLAN				
SKALA A1 - A31:5000		NUMMER N-10.1-03		BET -

LAGER:

PLO: 2021-03-30, 15:42, J:\2017\17U33145\N\ITDEFN-10.1-03_210330.DWG, KAG

	X-koord	Y-koord
V1	6656759	128611
V2	6656778	128999
V3	6656805	128923
V4	6656413	128958
V5	6655957	128946
V6	6655852	128969
V7	6655782	128964
V8	6655858	128777
V9	6655841	128730
V10	6655778	128683
V11	6656493	128647

	X-koord	Y-koord
B1	6656615	128652
B2	6656632	128919
B3	6557176	128124
B4	6656215	128887
B5	6656030	128871
B6	6655992	128871
B7	6655911	128875
B8	6655922	128718
B9	6655930	128699
B10	6656087	128684
B11	6656482	128669

FÖRKLARINGAR

KARTA ——— DIGITAL GRUNDKARTA
KOORDINAT-
SYSTEM ——— SWEREF99 1800
HÖJDSYSTEM ——— RH2000

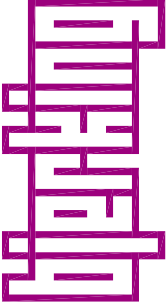
VERKSAMHETSOMRÅDE

BRYTGRÄNS

C		JUSTERING AV BRYTGÅNS	210319	KAG
B		JUSTERING AV BRYTGÅNS	191128	KAG
A		BTG-SETATION UTGÅR	190827	KAG
BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

EXPLOATERINGSPLAN

ONSLUNDA 3:1
UPPSALA KOMMUN

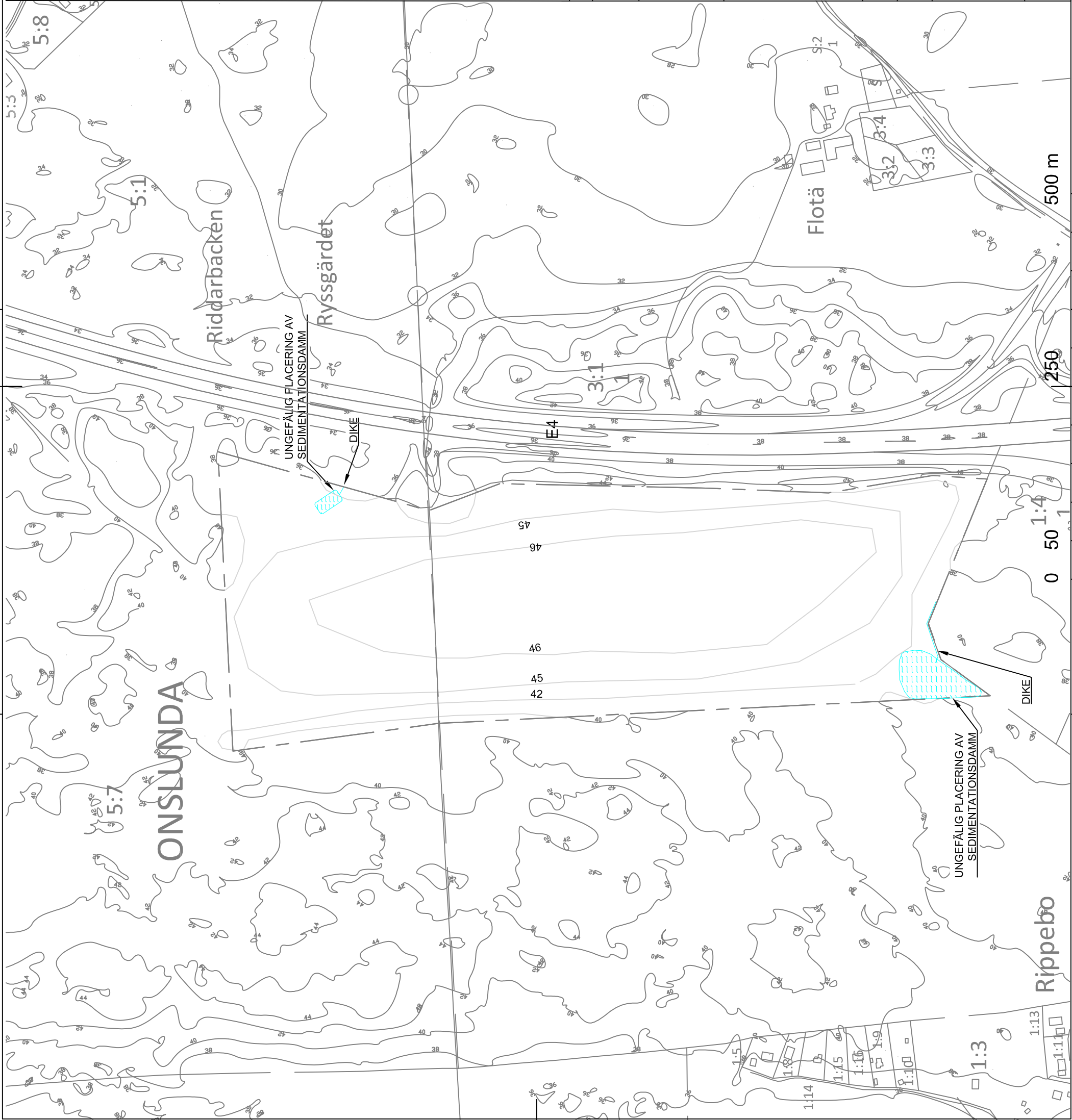

BJERKING AB
Box 9251
102 73 Stockholm
Telefon: 010-211 80 00
Telefax: 010-211 84 01
www.bjerking.se

UPPDRAG NR 17U33145	RITAD/KONSTR AV KAG	HANDLÄGGARE CB
DATUM 18-11-23	ANSVARIG RICKARD LUNDBERG	
ETAPP 1 MBK BJÖRKLINGE PLAN		

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4
INKOM: 2021-03-31
MÅLNR: M 8985/19
AKTBIL: 124

SKALA A1	NUMMER N-10.1-04	BET C
-------------	---------------------	----------

FÖRKLARINGAR

KARTA — DIGITAL GRUNDKARTA

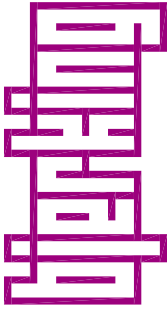
COORDINAT-
SYSTEM

HÖJD SYSTEM — RH2000

A	JUSTERNING AV BRYTGRÄNS		210319	KAG
BET	ANT	ÄNDRINGEN AV/SER	DATUM	SIGN

EFTERBEHANDLINGSPÅN

ONSLUNDA 3:1
UPPSALA KOMMUN

BJERKING AB
Box 9251
102 73 Stockholm
Telefon: 010-211 80 00
Telefax: 010-211 84 01
www.bjering.se

UPPDRAK NR 17U33145	RITAD/KONSTR AV KAG	HANDLÄGGARE CB
ANSVARIG RICKARD LUNDBERG		

MBK BJÖRKLINGE PLAN

SKALA	NUMMER	BET
A1 - A31:5000	N-10.1-06	A

Mellan å ena sidan

1. Fredrik Eriksson, pers.nr 620501-1411, (nedan kallade "Fastighetsägaren") och
- å andra sidan
2. Skanska Industrial Solutions AB, org.nr 556793-1638, (nedan kallat "Bolaget")
(gemensamt kallade "Parterna") träffas härigenom följande

NYTTJANDERÄTTSAVTAL

1. Bakgrund och upplåtelseändamål

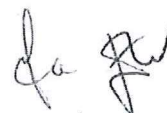
- 1.1 Fastigheterna Uppsala Onslunda 3:1 och Uppsala Onslunda 5:7 ("Fastigheterna") ägs av Fastighetsägaren. Mellan Fastighetsägaren och Skanska Asphalt och Betong AB (numer Skanska Industrial Solutions AB, dvs. Bolaget) har arrendeavtal träffats den 4 juli 2017, se bilaga 2 ("Arrendeavtalet") med ändamålet att bedriva täktverksamhet på delar av Fastigheterna.
- 1.2 Bolagets avsikt är, efter det att täktverksamheten avslutats, att som efterbehandling av täktverksamheten deponera massor i syfte att återfylla brytningsområdet. Deponering av massor i syfte att efterbehandla brytningsområdet kan även förekomma då täktverksamheten pågår. För att så ska vara möjligt behöver Bolaget kunna bortleda grundvatten och tillrinnande vatten i form av nederbörd också efter det att täktverksamheten avslutats.
- 1.3 Detta nyttjanderättsavtal ("Avtalet") ger Bolaget rätt att under avtalstiden uppföra, bibehålla och använda de anläggningar som behövs för att driva deponiverksamhet samt för att bortleda grundvatten och tillrinnande vatten fram till dess att efterbehandlingen av täktverksamheten har färdigställts.

2. Område

- 2.1 Anläggningarna i punkten 3.1 c)-c) får uppföras, bibehållas och användas inom täktens verksamhetsområde, där de placeras bäst för ändamålet, inom Fastigheterna enligt markeringar på bilaga 1 ("Området").

3. Upplåtelse

- 3.1 Fastighetsägaren medger Bolaget rätt att:
 - a) Inom Området bedriva deponiverksamhet i enlighet med meddelat tillstånd för Bolaget,
 - b) Inom Området bortleda grundvatten och tillrinnande vatten i form av nederbörd via sedimentationsdamm vidare till recipient,

- c) Uppföra, bibehålla och använda de anläggningar ("Anläggningarna") som krävs för att genomföra de åtgärder som beskrivs i punkterna a)-b), samt
- d) Tillträda Fastigheterna och Området för att kunna utföra nödvändiga åtgärder samt underhåll på Anläggningarna, så att erforderligt bortledande av grundvatten och tillrinnande vatten i form av nederbörd kan ske på lämpligt sätt.

4. Avtalstid

- 4.1 Upplåtelsen under detta avtal löper från och med senast angivet signeringsdatum för Avtalets ingående.
- 4.2 Avtalet gäller för en tid om 50 år från det datum Avtalet ingås, eller det tidigare datum då deponin har färdigställts och brytningsområdet har återfyllts. Bolaget ska i sådant fall informera Fastighetsägaren härom.
- 4.3 För det fall efterbehandlingen inte är färdigställd inom avtalstiden ska Parterna efter bästa förmåga förhandla fram ett nytt nyttjanderättsavtal för de åtgärder som krävs för att kunna slutföra efterbehandlingen.
- 4.4 Parternas intention är att förhandlingar om ett nytt avtal ska inledas i så god tid före Avtalets utgång som möjligt, dock senast tre (3) år före avtalstidens slut.

5. Ersättning

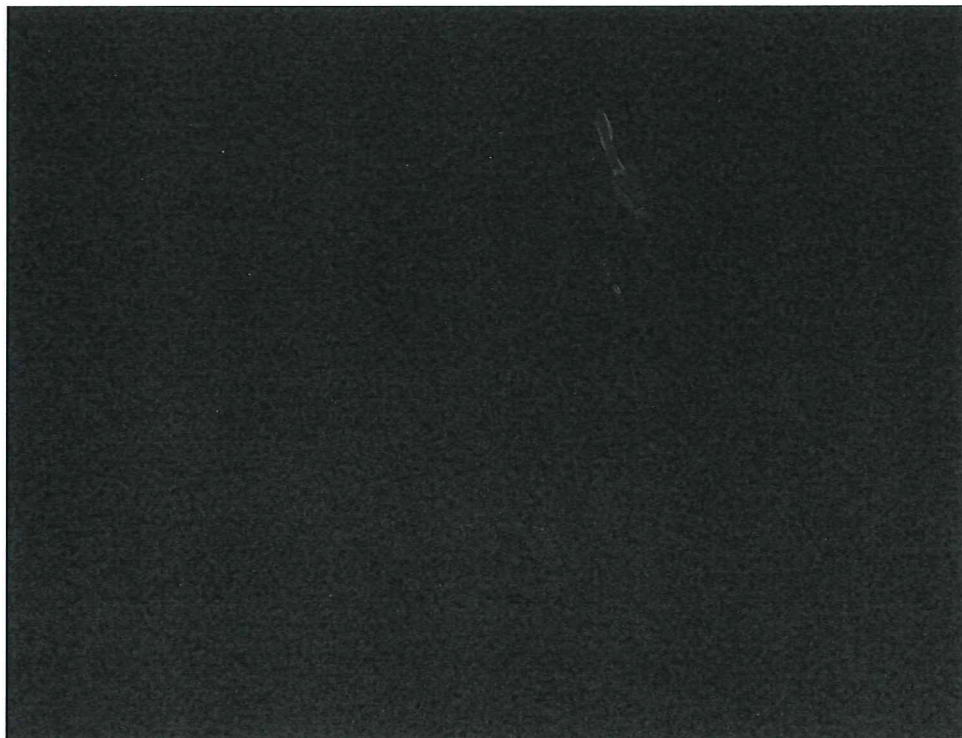
5.1

5.2

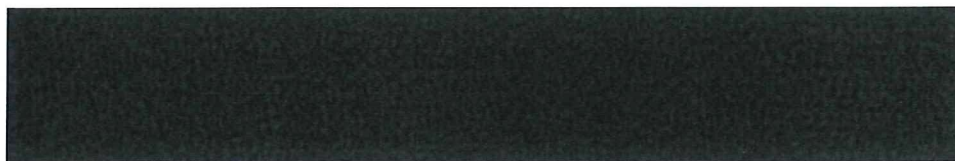
5.3

5.4

5.5

5.6

6. Särskild ersättning

6.1

7. Inskrivning

7.1 Nyttjanderätten enligt Avtalet får genom Bolagets försorg och på dess bekostnad skrivas in vid Lantmäteriet.

8. Överlåtelse, andrahandsupplåtelse m.m.

8.1 Fastighetsägaren förbinder sig att vid eventuell överlåtelse av Fastigheterna eller del därav göra förbehåll om upplåtelsen enligt Avtalet som ska vara gällande mot ny ägare av Fastigheterna och även lämna uppgift om ny ägare till Bolaget.

8.2 Bolaget äger rätt att utan Fastighetsägarens godkännande upplåta nyttjanderätten till annat bolag inom Skanska-koncernen. Bolaget äger rätt att med Fastighetsägarens godkännande upplåta nyttjanderätten till annan part utanför Skanska-koncernen.

9. Tillstånd

9.1 Det åligger Bolaget att för nyttjandet anskaffa alla nödvändiga tillstånd för deponi- och vattenverksamheten från erforderlig myndighet.

9.2 Bolaget förbinder sig att följa gällande lagar, förordningar och föreskrifter för nyttjandet.

10. Områdets skick

10.1 Området upplåts i det skick det befinner sig vid Avtalets ingående.

11. Skötsel m.m.

11.1 Bolaget förbinder sig att under avtalstiden hålla Området och sina anläggningar i gott skick.

11.2 Eventuella skyltar och annan anordning ska utformas med största möjliga miljöhänsyn och minsta möjliga störning av landskapsbilden.

Two handwritten signatures in blue ink, one appearing to be 'K' and the other 'S'.

12. Văgar

- 12.1 Bolaget har rätt att inom Området nyttja befintliga vägar samt att anlägga och bibehålla nya vägar inom Området och från Området fram till allmän väg som krävs för att uppföra, driva och underhålla Anläggningarna. Bolaget har även rätt i samråd med Fastighetsägaren bredda/eller förbättra vägar inom samt till och från Området och från Området fram till allmän väg.
- 12.2 Bolagets rättigheter till väg enligt punkt 12.1 utövas utan särskilt vederlag. Bolaget svarar under upplåtelsetiden för skäliga åtgärder såsom kostnader avseende drift och underhåll av vägar inom Området och från Området fram till anslutande allmän väg, som Bolaget genom Avtalet har rätt att nyttja, och som är påkallade till följd av Bolagets nyttjande.
- 12.3 Bolaget har en skyldighet att upprätta ersättningsvägar till de befintliga vägar vid Avtalets ingång som tas bort av Bolaget. Dessa ersättningsvägar ska vara anlagda och farbara innan ovan nämnda vägar stängs av alt. tas bort.

13. Stängsel

- 13.1 Stängsel och andra liknande avgränsningsanordningar inom Området sätts upp genom Bolagets försorg och på Bolagets bekostnad i den omfattning som kan anses påkallat av säkerhets- och lämplighetsskäl under upplåtelsetiden.

14. Anläggningarna vid upplåtelsetidens slut

- 14.1 Vid Avtalets upphörande ska Anläggningarna på Bolagets bekostnad hanteras enligt de anvisningar och föreskrifter som följer av vid tidpunkten gällande tillstånd och beslut av myndighet eller domstol, lag eller förordningar. Fastighetsägaren förbinder sig att godta och acceptera lagakraftvunnet beslut från myndighet eller domstol avseende sådan hantering. Skulle Bolaget inte vidta erforderliga åtgärder enligt ovan äger Fastighetsägaren att i skälig omfattning och i samråd med Bolaget utföra dessa på Bolagets bekostnad.

15. Ändringar och tillägg

- 15.1 Ändring av eller tillägg till Avtalet kräver för sin giltighet att en skriftlig överenskommelse undertecknas av Parterna.

16. Tvist

- 16.1 Tvist angående tolkning och tillämpning av detta nyttjanderättsavtal och alla därur härflytande rättsförhållanden ska avgöras av allmän domstol, varvid Uppsala tingsrätt ska vara första instans.

* * * *

Signatursida följer

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized, cursive letters.

Detta avtal har upprättats i två (2) originalexemplar, varav Parterna tagit var sitt.

Ort och datum: Sala 2021-03-29

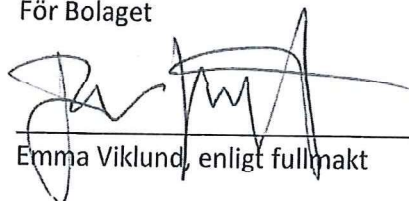
Ort och datum: Sala 2021-03-29

Fastighetsägaren

Fredrik Eriksson

För Bolaget

Emma Viklund, enligt fullmakt

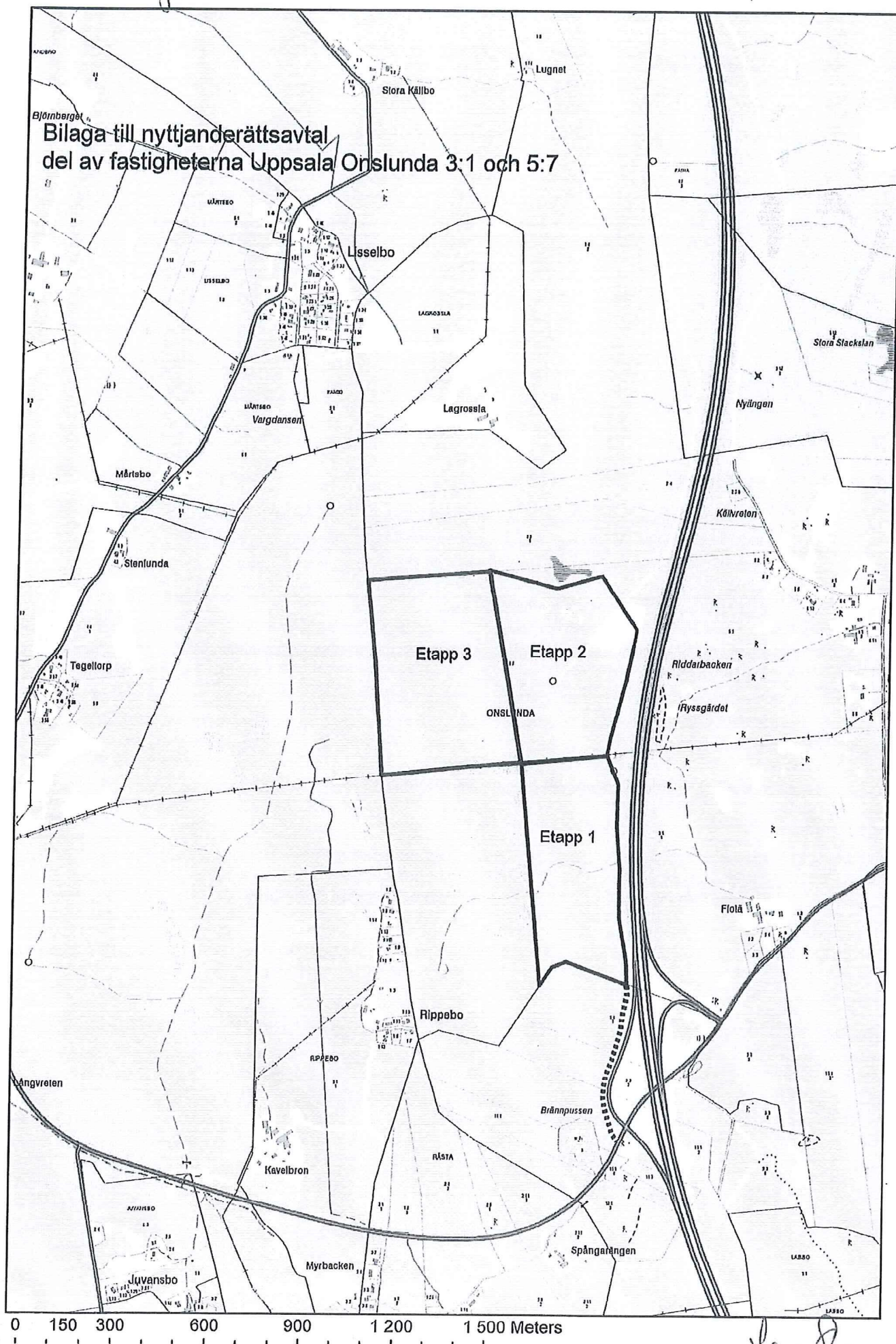
Bilaga 1 Området

Bilaga 2 Arrendavtal 2017-07-04

Bilaga 1.

Bilaga till nyttjanderättsavtal
del av fastigheterna Uppsala Onslunda 3:1 och 5:7

Fullmakt

Undertecknat bolag befullmäktigar härmed Emma Viklund att för bolagets räkning underteckna nyttjanderättsavtal med fastighetsägare Fredrik Eriksson (620501-1411) avseende fastigheterna Uppsala Onslunda 3:1 och Uppsala Onslunda 5:7 rörande upplåtelse för deponiverksamhet, bortledning av grundvatten m.m. på nämnda fastigheter samt vidta samtliga åtgärder i samband därmed.

Denna fullmakt gäller tre månader efter nedanstående datum varefter den automatiskt upphör att gälla.

Malmö den 29 mars 2021

Skanska Industrial Solutions AB (org. nr. 556793-1638)

Gunnar Hagman, Ordf.

Mathias Lindqvist, Bolagsjurist

Organisationsnummer 556793-1638		
Objektets registreringsdatum 2009-11-09	Företagsnamnets registreringsdatum 2017-09-29	NACKA TINGSRÄTT Avdelning 4
Dokumentet skapat 2021-03-31 15:00	Sida 1	INKOM: 2021-03-31 MÅN: M 8985-19 AKTBIL: 127

Org.nummer: 556793-1638

Företagsnamn: Skanska Industrial Solutions AB

Adress:

112 74 STOCKHOLM

Säte: Stockholms län, Stockholm kommun

Registreringslän:

Anmärkning:

Detta är ett privat aktiebolag.

BILDAT DATUM

2009-10-26

SAMMANSTÄLLNING AV AKTIEKAPITAL

Aktiekapital: 5.000.000 SEK
Lägst.....: 5.000.000 SEK
Högst.....: 10.000.000 SEK

Antal aktier: 50.000
Lägst.....: 50.000
Högst.....: 100.000

STYRELSELEDAMOT, VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

640415-2511 Rehnström, Kurt Anders Joakim, Skanska Sverige AB,
112 74 STOCKHOLM

STYRELSELEDAMOT, ORDFÖRANDE

660529-4039 Hagman, Gunnar Olof, c/o Skanska Sverige AB,
112 74 STOCKHOLM

STYRELSELEDAMÖTER

821219-4933 Akyol, Stefan, Råstensvägen 5, 435 41 MÖLNLYCKE
TYP: Arbetstagarrepresentant

580425-3911 Gräns, Per-Eric Gerhard, c/o Skanska Sverige AB,
405 18 GÖTEBORG

750310-8214 Lindström, Per Anders, Hjelmtorpsvägen 5, 832 96 FRÖSÖN
TYP: Arbetstagarrepresentant

670911-4810 Norrman, Lars Fredrik, Västra Palmgrensgatan 174,
426 77 VÄSTRA FRÖLUNDA

Organisationsnummer	
556793-1638	
Objektets registreringsdatum	Företagsnamnets registreringsdatum
2009-11-09	2017-09-29
Dokumentet skapat	Sida
2021-03-31 15:00	2 (3)

TYP: Arbetstagarrepresentant

STYRELSESUPPLEANTER

700505-0294 Engström, Jens Robert, Grotthemsvägen 7, 141 33 HUDDINGE

TYP: Arbetstagarrepresentant

641127-9372 Haumann, Poul René Juhl, Torp 191, 446 95 ÄLVÄNGEN

TYP: Arbetstagarrepresentant

EXTERN(A) FIRMATECKNARE

600220-0035 Büchel, Per Johan, c/o Skanska Sverige AB, 112 74 STOCKHOLM

680112-5029 Hallqvist, Louise Maria, Skanska Sverige AB,
112 74 STOCKHOLM

720505-8634 Lidgren, Roger Joakim, c/o Skanska Sverige,
112 74 STOCKHOLM

720409-6916 Lindqvist, Jörgen Mathias, Skanska Sverige AB, 205 33 MALMÖ

680114-6959 Lundström, Karl Peter, Skanska Sverige AB, 112 74 STOCKHOLM

REVISOR(ER)

556053-5873 Ernst & Young Aktiebolag, Box 7850, 103 99 STOCKHOLM

Representeras av: 741013-2778

HUVUDANSVARIG REVISOR

741013-2778 Kriström, Anders Sture, c/o Ernst & Young AB, Box 7850,
103 99 STOCKHOLM

FIRMATECKNING

Firman tecknas av styrelsen

Firman tecknas två i förening av

Gräns, Per-Eric Gerhard

Hagman, Gunnar Olof

Hallqvist, Louise Maria

Rehnström, Kurt Anders Joakim

Firman tecknas av en av

Gräns, Per-Eric Gerhard

Hagman, Gunnar Olof

Hallqvist, Louise Maria

Rehnström, Kurt Anders Joakim

i förening med en av

Büchel, Per Johan

Lidgren, Roger Joakim

Lindqvist, Jörgen Mathias

Lundström, Karl Peter

Dessutom har verkställande direktören rätt att teckna firman
beträffande löpande förvaltningsåtgärder

FÖRESKRIFT OM ANTAL STYRELSELEDAMÖTER/STYRELSESUPPLEANTER

Styrelsen skall bestå av lägst 1 och högst 6 ledamöter
med högst 2 suppleanter.

Organisationsnummer 556793-1638	
Objektets registreringsdatum 2009-11-09	Företagsnamnets registreringsdatum 2017-09-29
Dokumentet skapat 2021-03-31 15:00	Sida 3 (3)

BOLAGSORDNING

Datum för senaste ändringen: 2017-08-18

VERKSAMHET

Bolaget skall, direkt eller via dotterbolag, tillverka och sälja asfalt-, betong- och ballastprodukter, utföra service, drift- och underhåll med anknytning till sådana produkter samt därmed förenlig verksamhet.

RÄKENSKAPSÅR

0101 - 1231

KALLELSE

Kallelse ska ske genom brev med posten.

TIDIGARE FÖRETAGSNAMN

2009-12-15 Skanska Asfalt och Betong AB
2009-11-09 Aktiebolaget Grundstenen 127347

Registreringsbeviset är skapat av Bolagsverket.

Bolagsverket
851 81 Sundsvall
0771-670 670
bolagsverket@bolagsverket.se
www.bolagsverket.se

Beräknad ekvivalent ljudnivå vid markfasad [dBA]

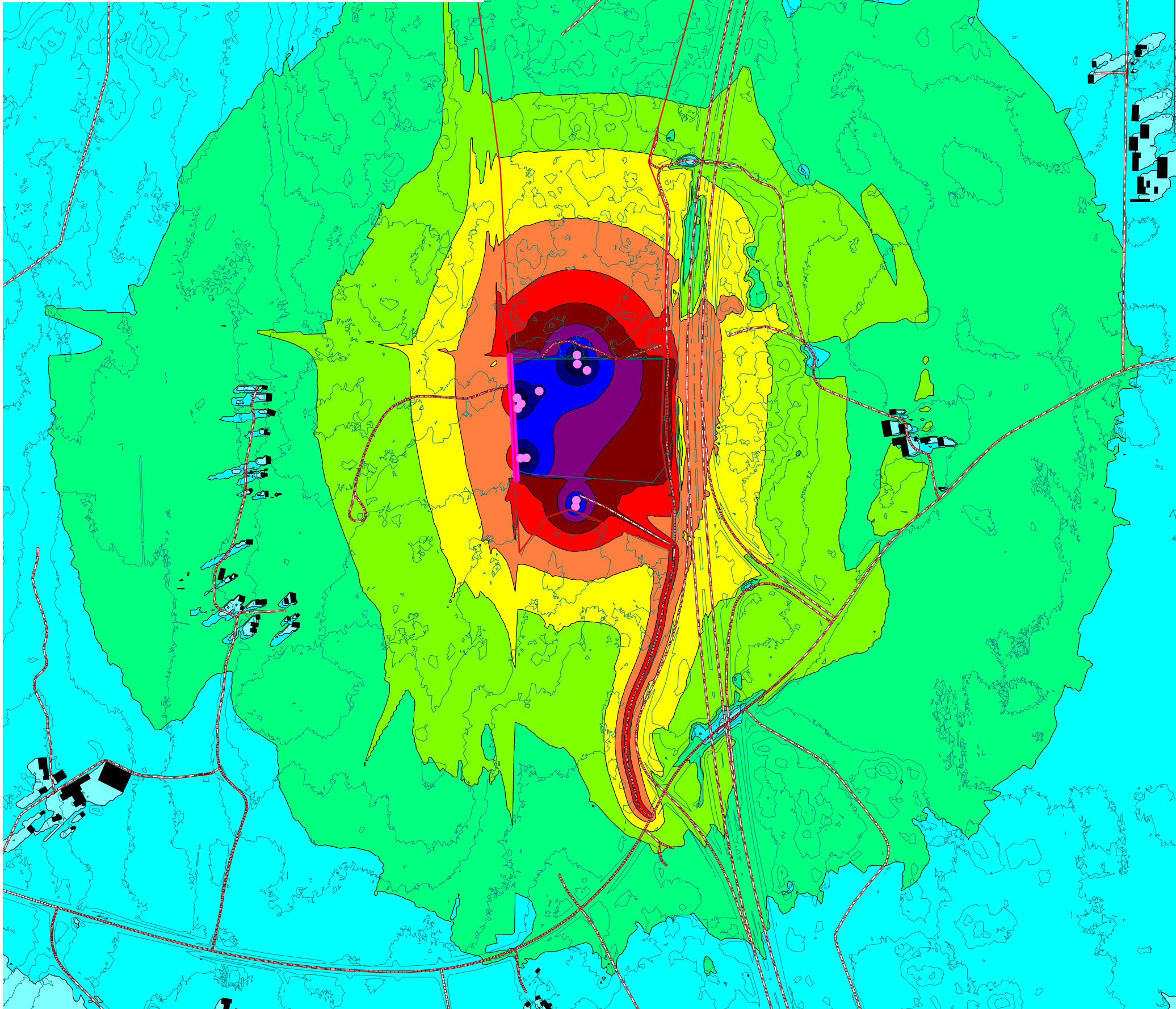
NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4

INKOM: 2021-03-31
MÅLNR: M 8985-19
AKTBIL: 128

Husnummer	Fastighet	Ettapp 1 Dagtid		Ettapp 1 Kvällstid		Ettapp 1 Nattetid			
		Dag kl 06-18		Kväll kl 18-22		Natt 22-06			
		Bullervall		Original	Förkortad	Original	Förkortad	Original	Förkortad
		Riktvärde fasad	50	45	40				
1	Lagrossla 1:1	26	26	24	24	18	18		
2	Rippebo 1:5	43	43	40	40	38	38		
3	Rippebo 1:8	43	43	40	40	40	40		
4	Rippebo 1:14	43	43	39	39	37	37		
5	Rippebo 1:16	43	43	39	39	37	37		
6	Rippebo 1:9	42	42	38	38	38	38		
7	Rippebo 1:10	41	43	39	39	38	38		
8	Rippebo 1:3	42	42	37	37	36	36		
9	Rippebo 1:11	43	43	39	39	38	38		
10	Rippebo 1:13	43	43	39	39	38	38		
11	Rippebo 1:12	43	43	40	40	39	39		
12	Rippebo 1:7	43	43	40	40	38	38		

Se bilaga för bullerspridning dagtid med den förkortade vall.

Komplettering, Förkortad vall
-Bullervall förkortad till precis
efter utbruten grop

FÖRKLARINGAR

- Point Source
- Road
- Building
- Barrier
- Foliage
- Contour Line
- Building Evaluation
- Calculation Area

Beräkningsmodell
Environmental noise from industrial plants
General prediction method
Dal report no 32

Beräkningshöjd
2 m

Ekvivalent ljudnivå

- ... <= 35 dB(A)
- 35 < ... <= 40 dB(A)
- 40 < ... <= 45 dB(A)
- 45 < ... <= 50 dB(A)
- 50 < ... <= 55 dB(A)
- 55 < ... <= 60 dB(A)
- 60 < ... <= 65 dB(A)
- 65 < ... <= 70 dB(A)
- 70 < ... <= 75 dB(A)
- 75 < ... <= 80 dB(A)
- 80 < ... <= 85 dB(A)
- 85 < ... dB(A)

BULLERKARTA
ETAPP 1 - Dagtid

Område
Björklinge, Onsala 3:1
Bullerutredning bergtäkt
Verksamhet E1, Dagtid

Box 1351, 751 43 Uppsala
Strandbogatan 1
Växel: 018-211 80 00
www.bjerking.se

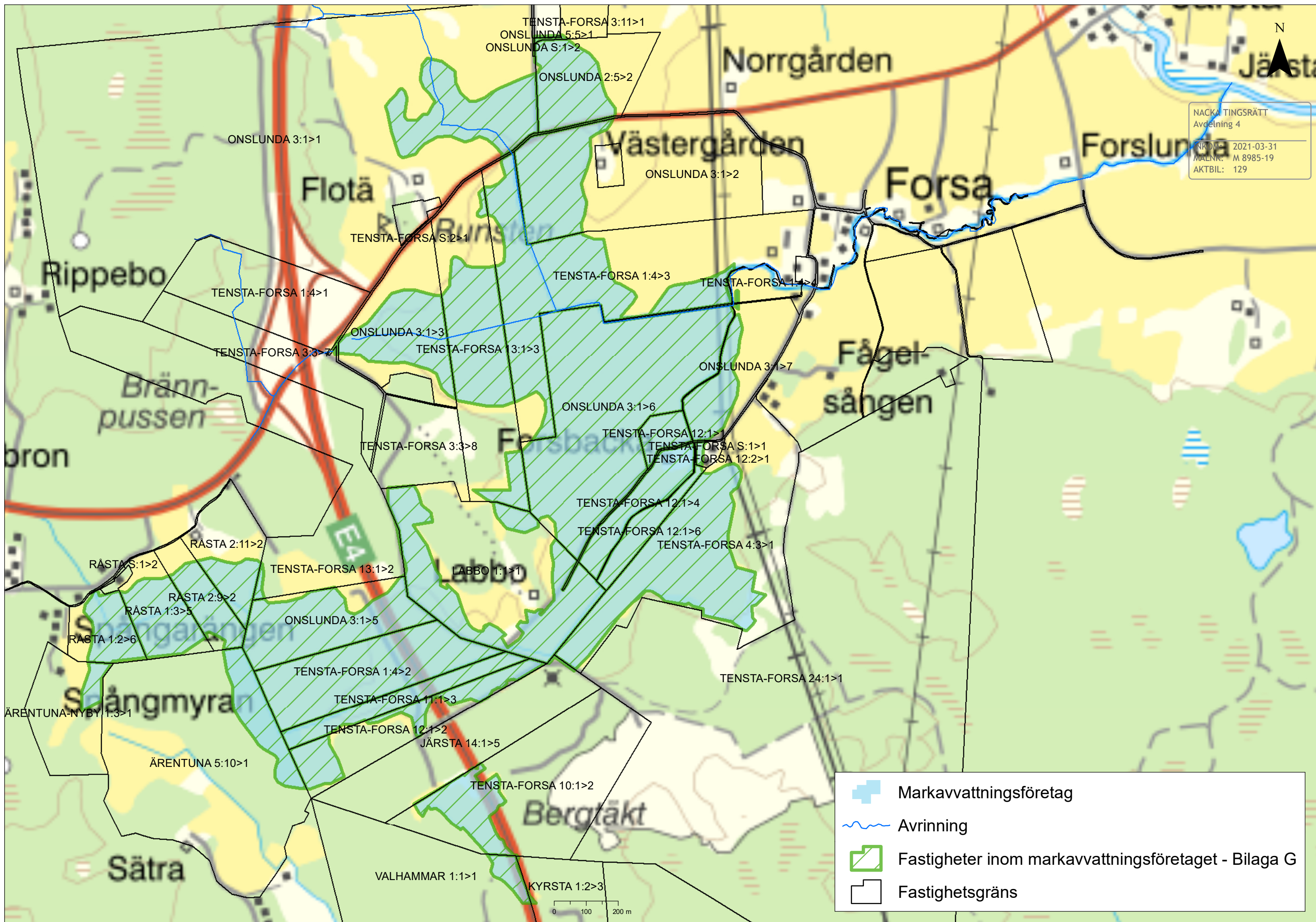
Skala
A3, 1:8000

Handläggare
Jonas Bergström

Granskad av
-

Datum
2021-02-15

Nummer
7U33145-förkortad

Avdelning 4 - TNA

Från: Elisabeth Werner <Elisabeth.Werner@delphi.se>
Skickat: den 31 mars 2021 17:56
Till: Nacka tingsrätt Mark- och miljödomstolen - TNA; Avdelning 4 - TNA
Kopia: Helander, Gunnar
Ämne: Skrivelse och yttrande i mål nr M 8985-19 [DELPHI-MLO.FID2049680]
Bifogade filer: Bilaga 3c till Skanskas svar på domstolens frågor (Registreringsbevis 21-03-31).PDF; 210331 Skanskas svar på domstolens frågor mål M 8985-19.PDF; Bilaga 1 till Skanskas svar på domstolens frågor (Yrkanden och villkorsförslag).PDF; Bilaga 2 d-f till Skanskas svar på domstolens frågor (Exploaterings- och efterbehandlingsplan andrahandsyrkande).PDF; Bilaga 2 a-c till Skanskas svar på domstolens frågor (Exploaterings- och efterbehandlingsplan förstahandsyrkande).PDF; Bilaga 1 till Yrkande- och villkorsbilaga till Skanskas svar på domstolens frågor (Reviderade flödesberäkningar).PDF; Bilaga 3b till Skanskas svar på domstolens frågor (Fullmakt nyttjanderättsavtal).PDF; Bilaga 5 till Skanskas svar på domstolens frågor (Karta över fst inom markavvattningsftg).PDF; Bilaga 4 till Skanskas svar på domstolens frågor (Bullervall).PDF; Bilaga 3a till Skanskas svar på domstolens frågor (Nyttjanderättsavtal).PDF

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4

MÅL NR: M 8985-19
AKTBIL: 130

Hej,

Förelagda (aktbil. 118) därtill inkommer jag i egenskap av ombud för Skanska Industrial Solutions AB ("Skanska") härmed med skrivelse hänförligt till mark- och miljödomstolens nämnda föreläggande samt tillhörande (6) bilagor, i rubricerat mål.

Skanska har även tidigare blivit förelagda att inkomma med yttranden över inkomna yttranden och medgivits anstånd att senast idag inkomma med sådant yttrande. Det yttrandet inges i separat e-post.

Rapport från naturvärdesinventeringen avseende våtmarksområden inom verksamhetsområdet kommer att inges så snart Skanska har fått den tillhanda. Inventering kan sannolikt påbörjas först i slutet av april/början på maj beroende på väderleksförhållandena.

Vänliga hälsningar

Elisabeth Werner / Partner / Advokat

Phone direct [+46 40 660 79 29](tel:+46406607929)

Mobile [+46 767 72 00 96](tel:+46767720096)

Advokatfirman Delphi

Nordenskiöldsgatan 11A

SE-211 19 Malmö, Sweden

Phone [+46 40 660 79 00](tel:+46406607900)

Fax +46 40 660 79 09

This e-mail (including any attachments) may contain information that is private, confidential, or protected by attorney-client privilege. If you have received this e-mail in error, please delete it from your system without copying it and notify us, in order for us to make the necessary corrections. Our services are subject to the General Terms and Conditions applicable at the time of performance of the services. The General Terms and Conditions are available at www.delphi.se/terms.

Our processing of personal data and the rights of the data subjects is described in our Privacy Policy which is available [here](#).

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 69
131 07 Nacka

Malmö den 31 mars 2021

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4
INKOM: 2021-03-31
MÅLNR: M 8985-19
AKTBIL: 131

Översänds enbart per e-post till mmd.nacka.avdelning4@dom.se

YTTRANDE I MÅL NR M 8985-19

Ansökan om tillstånd till täktverksamhet, asfalttillverkning, deponi samt grundvattenbortledning m.m. på fastigheterna Onslunda 3:1 och 5:7 i Uppsala kommun

1. Inledning

- 1.1 Skanska Industrial Solutions AB ("Skanska") har genom föreläggande från mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, daterad den 26 november och den 8 december 2020, blivit förelagda att bemöta vissa av domstolen utpekade inkomna yttranden i rubricerat mål: aktbil. 80-97 och 99-102 samt 104.
- 1.2 I egenskap av ombud för Skanska inges härmed yttrande över ovan nämnda aktbilagor i målet.
- 1.3 Skanska vidhåller vad som anförts tidigare i ansökan och övriga inlagor med tillägg av nedanstående. I den utsträckning enskilda synpunkter inte besvaras i detta yttrande hänvisar Skanska således till vad som tidigare anförts i målet och vad som i övrigt framgår av detta yttrande.
- 1.4 För att öka tydligheten i förevarande yttrande har Skanska valt att bemöta inkomna yttranden var för sig. Vid liknande synpunkter i yttranden görs hänvisningar till de svar som lämnats tidigare i förevarande yttrande, ansökan eller tidigare yttrande. Det ska även framhållas att yttrandena inte bemöts i kronologisk ordning, d.v.s. inte efter aktbilagenummer.

Stockholm
Göteborg
Malmö
Linköping
Norrköping

Advokatfirman Delphi
Nordenskiöldsgatan 11A
211 19 Malmö
Tel 040-660 79 00
Fax 040 660 79 09
malmö@delphi.se
www.delphi.se

2. Länsstyrelsen (aktbil. 104)

2.1 Ansökan ofullständig

2.2 Skanska ställer sig mycket frågande till Länsstyrelsens påstående om att tillståndsansökan med därefter gjord komplettering samt vad som ingetts i målet ytterligare skulle vara så bristfällig att det skulle utgöra grund för avvisning. Länsstyrelsen anger att det huvudsakligen är uppgifter om utfört samråd och påverkan på naturmiljön inom verksamhetsområdet som saknas. Länsstyrelsen anser att det inte är utrett, såsom det får förstås, om det finns några fridlysta arter som kan förekomma inom våtmarksområden i verksamhetsområdet som kan utgöra fortplantningsområden för groddjur.

2.3 De våtmarksområden som Länsstyrelsen hänvisar till är periodvis torr-lagda. Skanska har dock valt att tillmötesgå Länsstyrelsens önskemål och ska genomföra en naturvärdesinventering inom våtmarksområden inom ursprungligt ansökt verksamhetsområde. Då sådan naturvärdesinventering enligt svensk standard ska genomföras som tidigast under våren kommer naturvärdesinventeringen att inges till mark- och miljödomstolen så snart det kan ske efter att inventeringen har utförts i början av våren.

2.4 Samrådsunderlaget har inte skiljt sig åt i de olika samråden, utan underlaget har varit detsamma. Vidare var samrådsmötet med allmänheten uppbyggt så att Skanska först informerade om den planerade verksamheten där alla deltagare var samlade. Skanska hade därefter olika stationer där deltagarna kunde ställa frågor specifikt till produktionschef, miljökonsulter och jurister i de frågor som berörde dem och som de var intresserade av. Under denna del noterades de synpunkter som kom in och vissa av de deltagande på samrådet skrev ned sina synpunkter som bifogats i Bilaga 5 i samrådsredogörelsen. I huvudsak eftersökte de som deltog information om planerad verksamhet och vad det skulle innebära för dem som närboende. De synpunkter som kommit in har dock redogjorts för i samrådsredogörelsen, Bilaga C till ansökan.

2.5 Tillståndsansökan är inte bristfällig utan uppfyller väl de krav som uppställs i miljöbalken.

2.6 Eldrift

2.7 Skanska vidhåller sitt förslag till villkor och hänvisar till Skanskas tidigare yttrande av den 15 oktober 2020 och tydligt redogjort för svårigheterna att från början driva verksamheten med el. För det fall domstolen inte anser att Skanskas förslag till villkor kan accepteras menar Skanska att

det åtagande om eldrift som tidigare gjorts tillsammans med det allmänna villkor 1 är en garanti att verksamheten till viss del kommer att bedrivas med elektrifierad utrustning. Det kan dock inte klargöras hur snabbt efter verksamhetens påbörjan detta kan ske i nuläget.

- 2.8 I och med att det är tydligt visat att eldrift är mer effektivt ur ett ekonomiskt perspektiv än dieselelektrisk drift finns inga incitament att inte påbörja produktion med eldrivna krossar och sorterverk så fort som möjligt. På detta vis kan de investeringar som krävs skrivas av tidigare under tillståndstiden vilket ger större lönsamhet.
- 2.9 Eldrift i mobila förkrossar har inte ännu blivit en konventionell lösning utan är i en utvecklingsfas. Det sker en utveckling inom området och det kan förväntas komma flera olika typer av lösningar för anslutningspunkter, kabeldragningar, upphängningar och skydd. Utformningen kan också behöva ske utifrån täkternas olika förutsättningar. Med dessa förutsättningar går det inte att närmare precisera hur stora ytor som kan komma att behövas innan el kan dras in. Som nämnts ovan blir den ekonomiska vinningen större ju fortare eldriften kan kopplas in vilket gör att Skanska anser att de åtaganden som gjorts tillsammans med villkor 1 är tillräckliga om inte nuvarande villkorsförslag kan godkännas. Det bör också påpekas att planerna på elektrifieringen av tåkten inte härrör från Länsstyrelsens krav utan frivilligt kommer från Skanska i syfte att bidra till att uppnå företagets egna miljömål. Det råder därför ingen tveksamhet om att Skanska har för avsikt att så snabbt som möjligt göra de elanslutningar som planerats.
- 2.10 Angående om den aktuella tåkten är jämförbar med bergtåkten i Almby med liknande energivillkor fastställd i dom M7582-18 går det inte att enbart göra en jämförelse på det vis Länsstyrelsen gjort eftersom den inte tar hänsyn till rådande omständigheter. För det första jämförs ett genomsnittligt årligt uttag med ett maximalt uttag. Även om Skanska enbart har angivit ett maximalt uttag innebär det inte per automatik att det årliga uttaget blir så stort varje år. Denna produktionsmängd bedöms endast att uppnås under ett fåtal år. För det andra kommer anläggningen inte att kunna producera 1 000 000 ton per år i ett initialt skede när asfaltverket ska byggas och produktionsytor, vägar, ramper etc. ska anläggas. Under denna period kommer årsproduktionen vara betydligt mycket lägre vilket gör den jämförbar med tåkten i Almby. Energifrågan ska inte anses vara en tillåtlighetsfråga eftersom det bl.a. är beroende av yttre faktorer som Skanska inte till fullo råder över. Möjlighet till eldrift är inte heller en tillåtlighetsfråga enligt miljöbalken.
- 2.11 Skanska deltar i utvecklingen inom arbetet med att öka elektrifieringen i bergtäkter och är väl medveten om vilka möjligheter som finns gällande

maskinpark etc. Det finns batteridrivna dumprar men utvecklingen ligger fortfarande på forskningsstadiet och produkterna är inte kommersiellt tillgängliga. Det går därför inte att hävda att bara för att en viss eldriven teknik finns så går den att använda och att det kommer att vara möjligt att använda tekniken i alla typer av situationer som kan uppstå i en bergtäkt. I fråga om energianvändning är det, som Skanska lyft i tidigare yttrande, viktigt att se till hela produktionsprocessen, från fast berg till färdig produkt likväl som från täktens initiala del och fram till dess slut. När väl krossar och sorterverk drivs på el kommer den absoluta merparten av allt material som produceras gå via denna anläggning. Detta kommer att vara den mest ekonomist gynnsamma produktions-sättet varför det självfallet kommer att väljas i första hand. Det kan dock uppstå situationer när det ur andra aspekter är olämpligt. Exempelvis kan en brytpall behöva delas upp t.ex. på grund av geologiska förutsättningar. Då kan krossning under en begränsad tid behöva ske på den övre pallen dit ingen elanslutning dragits fram. Att för en sådan begränsad tid lösa en högspänningsanslutning är inte skäligt, inte heller sett ur ett arbetsmiljöperspektiv. Särskilt inte då den absoluta merparten av allt material kommer att krossas och sorteras med eldrift.

- 2.12 Skanska har redan interna krav på att använda en viss mängd inblandning av förnyelsebara bränslen i sina fordon och arbetsmaskiner. Under de senare åren har det varit svårt att få tag i tillräckligt mycket HVO eller motsvarande för att kunna täcka de behov som finns. Ett krav på att endast fossilfria bränslen får användas skulle kunna omöjliggöra den planerade verksamheten eftersom det måste finnas förutsägbarhet i hur anläggningen kan drivas. Skanska anser att det åtagande som gjorts angående eldrift är mycket omfattande och att ytterligare krav riskerar att försvåra möjligheterna att så fort som möjligt ordna elanslutning.
- 2.13 Skanska har inte för avsikt att använda en batteridrivna maskinpark då denna typ av drift ännu befinner sig i ett tidigt utvecklingsstadium.
- 2.14 Varmhållning av bitumen och färdig asfalt planeras att ske med träpellets eller annat biobränsle.
- 2.15 **Buller och arbetstider**
- 2.16 Skanska noterar att Länsstyrelsen anser att krossning och sortering ska få utföras vardagar mån-fre kl. 06.00-22.00 eftersom Naturvårdsverkets riktvärden kan innehållas med god marginal.
- 2.17 Angående lastning och transporter så är dessa moment inkluderade i utredningen vilket framgår av bullerutbredningskartorna i bilagorna till bullerutredningen. I rapporten har dock dessa moment i de olika driftscenarierna inte beskrivits närmare. Transporterna är som sagt

inkluderade i bullerrapporten och har ett mycket litet bidrag till det totala verksamhetsbullret och är därför inte avgörande för att bullret under någon tid på dygnet ska överskrida riktvärdena. Det finns därför ingen anledning att inte tillåta utlastning även under kvällstid. Även under nattetid är transporter inkluderade i utredningen och inte heller under denna tid är de avgörande för bullret varför Skanska anser att det inte finns någon anledning till att lastning och transporter för både bergmaterial och asfalt inte skulle vara tillåtet. Utlastning under nattetid kommer dock enbart att ske undantagsvis om exempelvis beställaren i ett större projekt kräver leveranser vid en viss tidpunkt. Detta kan exempelvis vara vid ombyggnad eller reparationer av större vägar och järnvägar och arbetet sker nattetid för att inte ge för stora trafikstörningar. Detta är samhällsnyttiga projekt som får ge mycket stora fördelar om de kan genomföras med så liten störning som möjligt.

- 2.18 Att begränsa verksamheten så att inte sprängning, borrar, skutknackning, krossning eller sortering får genomföras under perioden mellan 15 juni - 15 augusti innebär att det inte kan bedrivas någon täktverksamhet under denna period. Detta är en mycket stor inskränkning i möjligheten att bedriva verksamheten och ge stora ekonomiska konsekvenser. Begränsningen saknar också miljömässig motivering då Naturvårdsverkets riktvärden utgår från att människors hälsa ska säkerställas. Riktvärdena kommer dessutom att innehållas med mycket god marginal vilket även Länsstyrelsen konstaterar. I Etapp 1 är marginalen 6 dBA och i Etapp 2 är den 4 dBA vid markägarens bostadshus, annars är den 7 dBA.
- 2.19 Länsstyrelsen anser att de särskilt bullrande/störande verksamheterna inte får ske under perioden 15 juni-15 augusti. Det bör dock betonas att även om ett moment anses bullra mycket är detta av mindre relevans då maskinen kommer att vara placerad bakom skärmande pallkanter eller bullerdämpas genom andra åtgärder. Det avgörande för störningen är inte ljudnivån vid bullerkällan utan ljudnivån där störningen kan uppstå. Så även av denna anledning är det inte motiverat att begränsa arbetstiderna för moment som anses vara särskilt bullrande.
- 2.20 Med två månaders produktionsbortfall, så som Länsstyrelsen föreslår, kommer inte den ansökta mängden bergmaterial att kunna produceras i tåkten vilket blir begränsande för tillståndet. Det kan inte heller mot denna bakgrund anses skäligt med den föreslagna begränsningen.
- 2.21 Vidare kommer detta även att påverka möjligheten att förse asfalttillverkningen med råvara i form av ballast. Eftersom asfalt inte kan läggas året runt är det mycket viktigt att utnyttja all den tid under resterande del av året för produktion och beläggningsarbeten. I ett

initialt skede av takten kommer det inte finnas något rationellt sätt att lagerhålla asfaltsballast eftersom ytorna kommer att vara mycket begränsade. Även efter det initiala skedet kommer ytorna vara begränsade eftersom deponiverksamheten då kommer att påbörjas. Ett påtvingat produktionsuppehåll i täktverksamheten kommer därför även att kunna påverka asfalttillverkningen och ge ett stort produktionsbortfall med minskad möjlighet för Skanska att konkurrera med andra aktörer på marknaden.

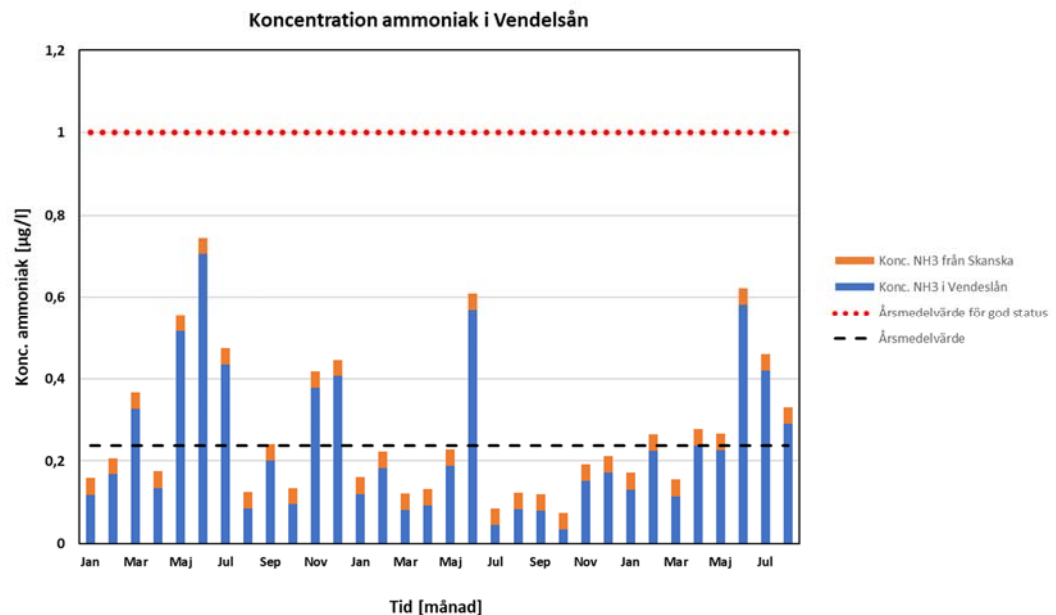
- 2.22 Att mot bakgrund av ovanstående, och utan vidare motivering, föreslå en sådan ingripande begränsning i produktionstid är oskäligt och inte heller miljömässigt motiverat. Det ger dessutom en mycket stor oförutsägbarhet i prövningsprocessen när Naturvårdsverkets riktlinjer frångås, särskilt med tanke på de marginaler som finns i det aktuella fallet.
- 2.23 Vid olyckor och halkbekämpning behövs bergmaterial omgående. Utanför ordinarie arbetstider för tillsynsmyndigheten finns ingen möjlighet för Skanska att få något medgivande av utökade arbetstider för utlastning. Med Länsstyrelsens förslag på ändring av villkoret finns ingen möjlighet för Skanska att förse samhället med material vid dessa tillfällen. Mot bakgrund av att det är förhållandevis små mängder som behövs vid dessa tillfällen och att lastning och uttransport inte innebär någon större påverkan ur ett bullerperspektiv anser Skanska att utlastning i dessa syften ska vara tillåtet utan något medgivande från tillsynsmyndigheten. Detta särskilt då dessas situationer syftar till att förhindra eller avhjälpa olyckor.
- 2.24 **Återvinning av massor**
- 2.25 För att kunna öka de cirkulära flödena i byggbranschen och minska mängden avfall som behöver deponeras behöver en större andel av de schaktmassor som uppstår återvinnas än vad som görs i dagsläget. Detta kan exempelvis åstadkommas genom att massor med föroreningshalter upp till känslig markanvändning (KM) återvinns vid platser där marken redan är förorenad eller riskerar att bli. Det kan exempelvis röra sig om industriområden som behöver fyllas ut för att skapa ytterligare ytor eller bullervallar längs med vägar etc.
- 2.26 Genom att entreprenören redovisar vad återvinningsmassorna ska användas till och vilka mängder som behövs kan kontroll ske över var massorna hamnar.
- 2.27 Angivna domar som Länsstyrelsen inte har återfunnit har angivits fel, vilket Skanska beklagar och ber om ursäkt för. Det mål som angetts som 4973-17 ska rätteligen vara M 5983-17. Det andra felaktigt (till

målnummer) angivna avgörandet från MMD Vänersborg mål nr M 3658-17, har vi dessvärre inte lyckats lokalisera.

Samråd

- 2.28 Samrådsunderlag för det samråd som genomfördes under våren 2018 bifogas i Bilaga 1. I ansökans samrådsredogörelse framgår att samråd 2 omfattade det samrådsmöte som hölls den 20 januari 2019. Skriftliga synpunkter lämnas både vid själva mötet och en tid därefter. En sammanfattning av dessa redovisas i samrådsredogörelsen och i sin helhet i Bilaga 5 i samrådsredogörelsen. Se även vad som anförts ovan avseende samråd i punkterna 2.1-2.5.
- 2.29 **Ytvatten**
- 2.30 Miljökvalitetsnormer
- 2.31 Eftersom kväve inte är det begränsande näringsämnet i vattenförekomsten nedströms den planerade täkten innebär det att det kväve som tillförs från verksamheten inte kommer att leda till en ökad tillväxt av t.ex. växtplankton så som kiselalger. För att detta ska ske krävs även att övriga nödvändiga näringsämnen tillförs så som t.ex. fosfor och kalium. Ett utsläpp av kväve från den planerade verksamheten kommer således inte att kunna användas för att producera biomassa (växtplankton) eftersom det samtidigt råder underskott av andra nödvändiga näringsämnen. Av denna anledning kommer inte kvalitetsfaktorn kiselalger påverkas negativt.
- 2.32 Då utsläppen inte kommer att leda till ökad övergödningen kommer de heller inte påverka kvalitetsfaktorn för fisk genom syrefattiga förhållanden. Detta eftersom det inte bildas någon ytterligare biomassa som vid nedbrytning förbrukar syret i vattnet.
- 2.33 Utifrån mätningar av vattenkvalitén i Skanskas täkter har det empiriskt visat sig att mängden kväve som årligen släpps ut från en anläggning varierar mellan ungefär 50-100 kg per 100 000 ton lossgjort berg. Den övre delen av detta intervall ger en något större mängd kvarvarande kväve vid en maximal produktion på 1 000 000 ton per år än vad som beräkningen i yttrandet från den 15 oktober 2020 utgick från (1 000 kg jämfört med knappt 950 kg). Analogt ger den lägre delen av intervallet ett betydligt mindre kväveutsläpp än det som redovisats tidigare yttrande. Vid ett värsta scenario, med ett kväveutsläpp på 1 000 kg/år, fås ett haltbidrag av ammoniak i Vendelsån på knappt 0,0096 µg/l, obetydligt mer än 0,0095 µg/l i tidigare beräkning. Detta visar att haltbidraget av ammoniak i Vendelsån, som högst, kommer att bli knappt en hundradel av riktvärdet i de aktuella bedömningsgrunderna.

Detta trots konservativa antaganden på både temperatur och pH-värde samt att ingen hänsyn tagits till den avskiljning som kommer att ske i diken etc. mellan tälten och vattenförelkomsten. Lågvattenflödet i Vendelån är ca 25 % av årsmedelflödet. Med denna vattenföreling blir motsvarande beräkning för ammoniakkoncentrationen 0,039 µg/l, även detta med restriktiva antaganden och i detta fall oaktat den ökade reningsgrad som fås vid högre temperaturer som ofta råder under lågvattenföreling. För ammoniak är gränsen för att uppnå god status 1 µg/l (årsmedelvärde) och 6,8 µg/l (maximal koncentration). Utsläppen av kväve från tälten kommer inte riskera att påverka denna kvalitetsfaktor negativt. I Figur 1 visas ammoniakhalten i Vendelsån samt årsmedelvärde och det årsmedelvärde som krävs för god status.

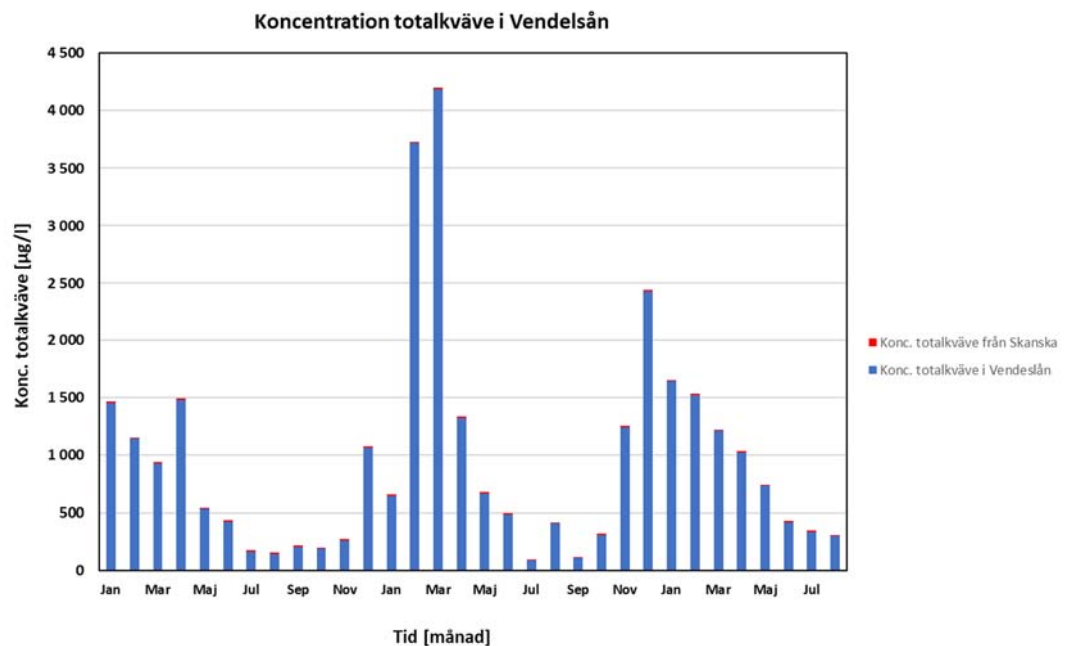

Figur 1: Ammoniakhalt i Vendelsån (µg/l) utifrån mätningar 2018-2020 samt bidrag av ammoniakhalt från Skanskas verksamhet vid maximal produktion, lågvattenflöde och restriktiva antagande på pH och temperatur.

- 2.34 Mot bakgrund av ovan beskrivning av ett värsta fall bedöms att verksamheten inte kommer att ha någon påverkan på miljökvalitetsnormerna i vattenförelkomsten, varken vid normalflöden eller vid lågvattenflöden.
- 2.35 **Sedimentationsdammar**
- 2.36 Att dammar har en begränsad kapacitet för avskiljning av kväve är en generell beskrivning som inte tar hänsyn till de anpassningar som går att göra. Görs dessa går det att åstadkomma relativt höga avskiljningsgrader för kväve. Exempelvis finns i rådande förslag på utformning från

yttrandet den 15 oktober 2020 en vall som delar dammen i en djupare och en grundare del. Denna vall kan anläggas med makadam som vattnet rinner igenom. Materialet i vallen kommer att fungera som en biobädd för bakterier som bidrar till avskiljningen av kväve i vattnet. Detta är en lösning som Skanska tillämpar i flera bergtäkter runt om i landet och som ger en bra effekt. Att använda dammar för rening av utgående vatten från täkter är en mycket väl beprövad metod inom branschen som så gått som varje bergtäkt använder. Detta har varit praxis under lång tid och i de allra flesta fall klaras föreskrivna utsläppsvillkor utan problem.

- 2.37 Det har visats att det kväve som kommer att släppas ut inte kommer att leda till några negativa effekter på recipienten eller möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormerna. Mot bakgrund av detta anser Skanska att den föreslagna reningsmetoden är lämplig i det aktuella fallet. Så som påpekats tidigare är jord- och skogsbruk de enskilt största källorna till kvävebelastning i Vendelån. Att föreskriva mer långtgående krav på kväverening än vad som föreslagits är inte skäligt i jämförelse med den mycket begränsade miljönytta som uppnås.
- 2.38 Detta framgår tydligt i Figur 2 där kvävehalten i Vendelån visas tillsammans med det koncentrationspåslag som kommer från den planerade verksamheten. Beräkningen utgår från maximal produktion och ingen kväverening i verksamhetens dammar eller ytterligare avskiljning i nedströms liggande diken. Trots dessa restriktiva antagen är bidraget försumbart i jämförelse med den övriga belastningen. Hade den planerade verksamheten varit lokaliserad till ett område med ett lågt markläckage av kväve och med mera näringsfattiga recipienter hade lägre begränsningsvärden däremot kunnat ge effekt och då varit miljömässigt motiverade.

Figur 2: Koncentration, µg/l, av totalkväve i Vendelsån samt Skanskas bidrag av totalkväve vid maxproduktion.

2.39 Villkor

2.40 Enligt Länsstyrelsens förslag tar Skanska tillbaka riktvärdena för metaller så att dessa istället övervakas i kontrollprogrammet. Begränsningsvärdet för suspenderat material föreslås vara 10 mg/l i enlighet med Länsstyrelsens förslag. För totalkväve kvarstår begränsningsvärdet 10 mg/l som förslag, detta då inte föreligger några miljömässiga skäl till att frånga vad som normalt föreskrivs.

2.41 Provtagning

2.42 Skanska anser att det kan vara relevant med provtagning sex gånger per år i initialt skede för att få bättre kontroll över funktionen på reningen i dammarna. Däremot håller Skanska med Länsstyrelsen om att när verksamheten etablerats ordentligt och i det fall reningen fungerar som avsett kan provtagningen minska till fyra gånger per år. Vidare åtar sig Skanska att provta ammoniumkväve, nitratkväve och totalkväve. Även pH och temperatur kommer att mätas i utgående vatten.

2.43 Grundvatten och påverkan på naturmiljön

2.44 Skanska menar att de dammar som kommer att anläggas mycket väl kan lämpa sig för exempelvis groddjur. Exempen är många på de naturvärden som skapats i och kring dammar i täkter. Att en teknisk anläggning skulle vara begränsande i möjligheten att skapa våtmarks-

liknande miljöer stämmer inte. I det aktuella fallet har de dammar som planeras stora fördelar jämfört med de minde befintliga våtmarksområden som kommer att exploateras. Dammarna kommer exempelvis att vara solbelysta eftersom de ligger i anslutning till öppna ytor istället för inne i skog. Utformningen kommer att ha varierande bottendjup med stränder som kan varieras på olika vis. Eftersom dammarna är placerade i utkanten av verksamhetsområdet kommer den ligga i anslutning till skogen. Den kanske mest värdefulla fördelen är dock att det kommer att finnas en permanent vattenyta under hela året. De befintliga våtmarkerna inom området torkar som regel upp under våren precis som de flesta av de våtmarker som ingått i den utredning som lämnades in den 15 oktober 2020. Detta gör att det inte finns vatten i våtmarkerna under hela den period som groddjuren leker och som deras yngel och larver behöver för att utvecklas. De är sedan torra under sommarperioden och återfår vattnet först under hösten. Med permanenta vatten skapas bättre förutsättningar för groddjuren än vad som fanns i området tidigare eftersom dessa inte torkar ut under den viktiga lekperioden. Även många vattenlevande insekter samt de arter som lägger sina ägg i vatten gynnas av att våtmarkerna inte torkar ut. Dessa insekter utgör i sin tur föda åt många andra arter. Genom att skapa permanenta vattenytor i området anser Skanska att det finns möjlighet att skapa ökade förutsättningar för mångfalden än om det inom området fortsätter att bedrivas rationellt skogsbruk där våtmarkerna torkar ut under den viktiga lek och yngelperioden under vår och sommar.

- 2.45 Skanska har inga invändningar mot att det föreskrivs villkor om att grundvattennivåer och kvalité ska mätas.
- 2.46 **Avverkning**
- 2.47 Skanska har inte ändrat uppfattning i frågan kring avverkning utan anser även fortsatt att avverkning av skog ska kunna ske när som helst under året. Detta eftersom huvuddelen av området nyligen är avverkat och på sin höjd kommer att vara beväxt med sly eller ungskog när avverkning blir aktuellt samt att denna begränsning ger mycket liten miljönytta då denna begränsning inte gäller för övrig skog i området som är förhållandevis mycket större. Skanska har dock för avsikt att i möjligaste mån inte avverka skog under denna period.
- 2.48 **Naturvärdesinventering**
- 2.49 En inventering av groddjur i glupar och småvatten inom verksamhetsområdet kommer att utföras och lämnas in till domstolen innan huvudförhandlingen.

- 2.50 **Kulturmiljö**
- 2.51 Skanska noterar att Länsstyrelsen inte längre anser det nödvändigt med en någon arkeologisk förundersökning av verksamhetsområdet.
- 2.52 **Skogsridå ska bevaras**
- 2.53 Den skogsskärm som Länsstyrelsen anser ska behållas till dess att ansökt bryt- och verksamhetsområde är efterbehandlat ligger inte inom ansökt verksamhetsområde. Skanska saknar således rådighet över denna mark och menar därför att yrkandet ska avslås. Även om Skanska skulle haft rådighet över marken finns ingen garanti för att denna typ av åtagande kan uppfyllas eftersom skogen exempelvis kan blåsa ner eller drabbas av skador av insekter eller svamp etc. och genom annan lagstiftning behöva tas ner.
- 2.54 **Risk och säkerhet**
- 2.55 **Seveso**
- 2.56 Samrådet har genomförts enligt både miljöbalken och seveso-lagstiftningen, vilket tydligt framgått av de samrådsunderlag som skickats ut till myndigheter etc.
- 2.57 I samrådsunderlagen till både avgränsningssamråd 1 och 2 har Skanska redogjort för att verksamheten kommer att omfattas av Sevesolagen. Skanska har även redogjort för och bilagt den riskanalys som genomförts med anledning av den ansökta verksamheten.¹
- 2.58 Under samråd 2 har MSB inkommit med synpunkter avseende att Skanska måste motivera varför verksamheten skulle omfattas av Sevesolagstiftningens högre nivå samt att handlingsprogram måste bifogas ansökan. Skanska har besvarat MSB:s synpunkter genom att inskränka användningen av sprängmedel så att verksamheten sedermera endast omfattas av lagstiftningens lägre nivå.²
- 2.59 Under samråd 2 besvarades de frågor som rör Sevesoverksamheten och därtill har dessa yttranden beaktats vid upprättande av miljökonsekvensbeskrivningen med tillhörande bilagor, se ansökans Bilaga B samt Bilaga C.
- 2.60 Skanska har till ansökan bilagt ett handlingsprogram avseende Seveso med redogörelser för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas, se Bilaga B9. I handlingsprogrammet har Skanska även redovisat för gällande säkerhetsledningssystem som uppfyller de krav som ställs.

¹ Se avsnitt 4.9 respektive avsnitt 5.11 i samrådsunderlag 1 respektive 2.

² Se avsnitt 3.2 i Bilaga C samrådsredogörelsen.

Vidare har en riskanalys bilagts ansökan, vilken återfinns som Bilaga B8 till ansökan. I riskanalysens avsnitt 7 redogörs för kontroller och åtgärdsprogram.

- 2.61 I ansökan redogör Skanska i avsnitt 14.27 att riskerna till följd av Sevesoverksamheten bedöms som små, vilket beror på egenskaperna hos det sprängmedel som kommer att användas. Därtill finns det tydligt reglerat hur hantering av sprängmedel ska ske och vilka säkerhetsrutiner som alltid ska iakttas. I handlingsprogrammet har Skanska därtill redogjort för att verksamheten inte ligger i närheten av någon annan Sevesoverksamhet. Den täktverksamhet som är lokaliserad två kilometer bort i sydostlig riktning bedöms ligga på ett sådant avstånd att 13 a § i Sevesolagen inte aktualiseras. Skanska har sammanfattningsvis gjort bedömningen att det inte finns några yttre faktorer som påverkar säkerheten negativt.
- 2.62 Inga av de myndigheter som besitter särskild kompetens inom detta område, exempelvis MSB eller länsstyrelsen har under samrådet framfört att det skulle finnas några yttre faktorer som skulle kunna påverka verksamheten. Som ovan angivits är det faktum att den planerade täkten är belägen i skogsmark med långt avstånd till andra verksamheter uppenbart att yttre påverkan därmed är mycket begränsade.
- 2.63 **Farliga ämnen**
- 2.64 Eftersom de farliga ämnen som Skanska har för avsikt att använda kan komma att variera något beroende på exempelvis leverantör, typ av sprängning som ska utföras går det inte närmare att precisera ämnesnamn och CAS-nummer för samtliga ämnen. Alla ämnen som ska användas klassas som "2.1 Explosiva ämnen, blandningar och föremål" utom eldningsolja som klassas som "Brandfarlig vätska".
- 2.65 **Vibrationer och luftstöt våg**
- 2.66 Vid en nyetablering av en täkt finns inte samma detaljerade kännedom om berget som vid en befintlig anläggning där verksamhet bedrivits under lång tid. Där finns stor erfarenhet av påverkningarna från sprängningar och det är därför betydligt lättare att förutse storleken på dessa. I en ny täkt behövs lite mer marginaler för att kompensera för eventuella oförutsägbara geologiska faktorer. Mot bakgrund och med hänvisning till tidigare nämnd praxis vidhålls föreslagna villkor för vibrationer och luftstöt våg.

3. Miljöförvaltningen vid Uppsala kommun (aktbil. 99)

3.1 Eldrift och bränslen

- 3.2 Med oförutsedda händelser avses exempelvis strömavbrott till följd av att den elutrustning som används går sönder. Utöver detta kan även strömavbrott ske på elleverantörernas nät. Dessutom går det inte att förutsäga om det kan komma att uppstå framtida kapacitetsbrist i sådan omfattning att det ger problem med eltillgång.

3.3 Stenkast

- 3.4 Utifrån riskanalysens resultat går det inte att dra slutsatsen att det är sannolikt att stenkast kommer att ske utanför verksamhetsområdet på det vis som görs. Med de skyddsåtgärder som har föreslagits är riskerna förknippade med kast mycket små.
- 3.5 Att använda försiktig sprängteknik i hela tåkten, likt den som kommer att användas i delen närmast E4:an kommer avsevärt öka produktionskostnaderna. Kostnaderna enbart för losshållningen kommer att bli ca 6-10 gånger så stora jämfört med konventionell losshållning. Utöver detta tillkommer även ökade kostnader för skuthantering då försiktig sprängning ger upphov till en större andel skut, även denna kostnad kommer att öka mångfalt.
- 3.6 Sammantaget anser Skanska att det inte finns någon anledning att frånga vad som föreskrivs gällande säkerhet i befintlig lagstiftning vid sprängning.
- #### **3.7 Arbetstider**
- 3.8 Eftersom bullerutredningen är en konservativ bedömning av utbredning av buller delar inte Skanska förvaltningens åsikt att risken för att överskrida riktvärdena vid flera bostadshus skulle vara stor enbart på grund av att nivåerna ligger nära riktvärdena och att en utökning av arbetstiderna därför enbart bör medges efter ansökan till tillsynsmyndigheten. Kan Skanska visa att verksamheten kan bedrivas utan att riktvärdena överskrids bör detta kunna ske utan särskilt medgivande från tillsynsmyndigheten.
- 3.9 Impulsljud kan uppkomma vid den plats där skutknackning sker med hydraulhammare. Längre bort från ljudkällan kommer ljudet att påverkas av sin omgivning. Förutom att ljudnivån minskar, ändras även frekvensinnehållet m.m. vilket påverkar förekomsten av impulsljud. En annan viktig faktor är att impulsljud maskeras av övrigt bakgrundsljud, både det från verksamheten samt annat ljud i omgivningen t.ex. från trafik. Genom att skutknackningen kommer att ske på täktbotten i skydd

bakom brytkanter och upplag kommer ljudet att kunna skärmass på ett effektivt vis. Även ytterligare skyddsåtgärder kan vidtas om impulslyd skulle uppstå.

3.10 Buller

3.11 I vilken utsträckning bullervallen i den västra delen av verksamhetsområdet behöver vara utbyggd för att uppnå tillräcklig bullerdämpning vid närliggande bostäder redovisas i bemötandet av domstolens föreläggande, aktebil. 118.

3.12 I de fall bullernivåerna skulle överskridas vid närliggande bostadshus kan exempelvis bullervallen höjas.

3.13 Dricksvattenbrunnar

3.14 I och med att befintliga grundvattennivåer enligt den hydrogeologiska utredningen ligger på en nivå mellan +34 till +40 meter och att täktbotten kommer ligga på nivån +13 kommer grundvattenflödet alltid att vara riktat in mot brytområdet.

3.15 Reningsanläggning

3.16 Skulle det visa sig att kvävehalterna är för höga i utgående vatten kan dammen justeras så att mer yta skapas vilket ger en längre uppehållstid och en ökad rening. Det kan också anläggas fler makadamvallar tvärs över dammen där vattnet kan rinna igenom. Makadammet kommer att fungera som substrat för de denitrifierande mikroorganismer att växa på. Genom att skapa mer ytor där biofilmer av mikroorganismer kan växa ökar denitrifieringen i dammen.

3.17 För att snabbt få in växtlighet i dammarna är plantering att föredra framför självsådd även om båda metoderna fungerar. Vanligast är det att olika typer av vass planteras, men även andra arter kan förekomma så som kaveldun och starrväxter. I de fall dammen växer igen så mycket att flödet stannas upp eller att kanaler bildas där vattnet lättare flödar kan växtligheten behöva slås av. Vanligtvis krävs dock relativt lite skötsel av denna typ av dammar.

3.18 Som redovisats tidigare avtar växtlighetens upptag av kväve under vintertid. Däremot kan de mikrobiella processerna fortgå, även om reaktionshastigheten minskar. Som regel är det inte något problem att klara det föreslagna begränsningsvärdet avseende kväve även under vintertid. Dammens utformning har större betydelse för reningen eftersom grundvattnets jämna temperatur året runt gör att vattnet inte blir för kallt under vintern.

3.19 Lagringskapacitet av ytvatten

3.20 Skanska ser inga risker med lagringskapaciteten av vatten i sylvan. I princip alla bergtäkter är uppbyggda på detta vis vilket ger en mycket stor lagringskapacitet som kan användas vid stora regn och som är till nytta för nedströms liggande system.

3.21 Lagring och hantering av massor

3.22 Nämnden för fram krav på att "Massor innehållande halter över mindre ringa risk (MRR) ska hanteras på särskild yta med särskild möjlighet till rening och innehållande av vatten för att kunna behandla ytvattenet förorenat vatten. Utgående vatten från den separata reningen ska provtas och ingå i kontrollprogrammet."

3.23 Skanska anser att eftersom den ansökt deponiverksamheten avser massor med halter upp till KM är det orimligt att lagring och hantering av massor över MRR skulle ske på en särskild iordningställd yta.

4. Trafikverket (aktbil. 96)

4.1 Avstängning av väg

4.2 Så som Skanska framfört tidigare sker avstängning av väg E4 vid andra täktverksamheter, däribland precis norr om Södertälje. Skillnaden i trafikmängd mellan denna plats och Björklinge är mycket stor. Påverkan på riksintresset E4 kommer således att vara avsevärt mycket mindre i Björklinge. Som beskrivits tidigare kommer avstängningen att planeras till tider på dagen då trafikmängden är som minst. Påverkan på arbetspendlingen kommer därmed att begränsas avsevärt. Avstängningen kommer dessutom att ske under en mycket kort tid varför omledning av trafik inte kommer att vara nödvändig. Därmed uppkommer inte heller några ökade samhällsekonomiska kostnader på grund av ökad olycksrisk eller ökade utsläpp av koldioxid. Dessutom kommer vägen inte att behöva stängas av vid varje sprängning.

4.3 Skanska har för avsikt att i ett separat ärende ansöka om tillstånd till avstängning av E4:an, enligt gällande lagstiftning. I övrigt hänvisas till Skanskas inlägga av den 12 januari 2021.

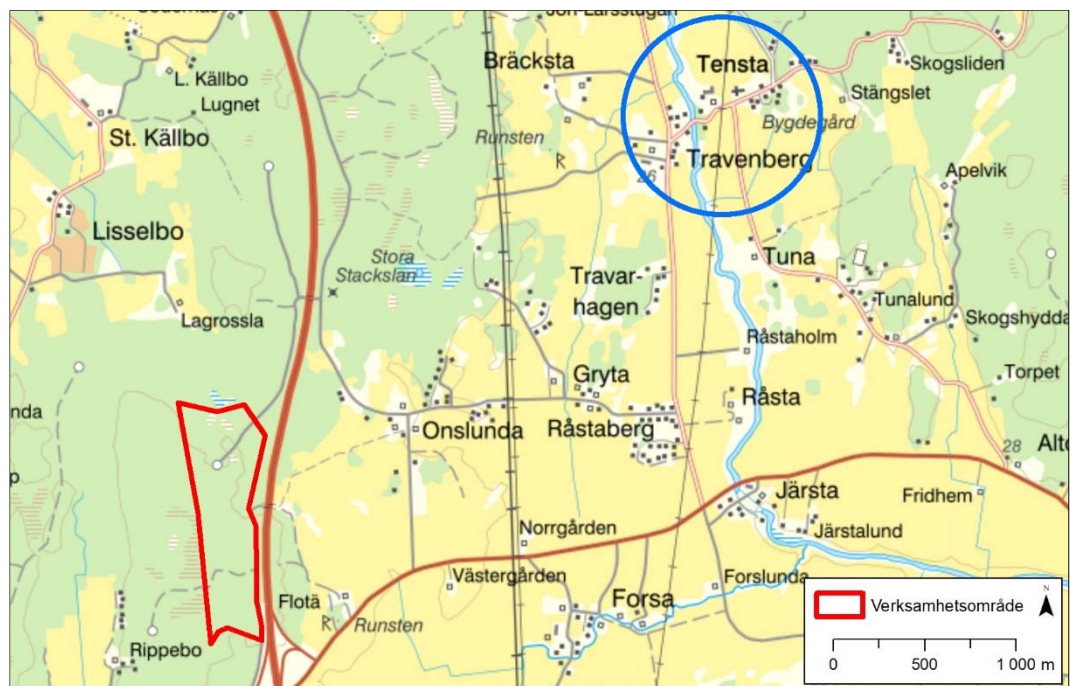
4.4 Avrinning

4.5 Det vatten som leds bort från täkten kommer att genomgå rening innan det släpps ut. Halter i utgående vatten kommer att regleras i tillståndet genom villkor, vilka anses acceptabla för recipienten. Vattenkvaliteten kommer att kontrolleras inom ramen för kontrollprogrammet. Detta gör

att Skanska kommer att ha god kontroll på de ämnen som avrinner mot Trafikverkets damm. I och med att dammen ligger nedströms kommer det renade vattnet även att spädas ut innan det når dammen. Skanskas kontrollprogram kommer att vara offentligt vilket gör det möjligt att kontrollera vilka ämnen som släpps ut från verksamheten och vidare in i Trafikverkets damm.

5. Tensta hembygdsförening (aktbil. 83)

- 5.1 De utredningar som Skanska har låtit utföra gällande påverkan på kulturmiljön från ansökt verksamhet har visat att den planerade verksamheten inte kommer att påverka natur- och kulturmiljön i Tensta på något oacceptabelt sätt. Gällande buller ligger Tensta långt ifrån den planerade bergtäkten vilket framgår av Figur 3. Exempelvis ligger Tensta kyrka drygt 3 km från verksamhetsområdets norra gräns.

Figur 3: Planerat verksamhetsområde i förhållande till bebyggelsen och kyrkan i Tensta inom blå markering. (© Metria)

- 5.2 I den bullerutredning som bifogats ansökan, Bilaga B2, framgår att Tensta ligger långt utanför verksamhetsområdet och inte kommer att påverka Tensta socken nämnvärt. Av bullerberäkningskartorna framgår att buller från verksamheten med god marginal kommer att innehålla Naturvårdsverkets nu gällande riktlinjer för industribuller. Minskas verksamhetsområdet i enlighet med andrahandsyrkandena blir påverkan än mindre. Vidare finns i utredningen även beräkningar där trafikbullret från E4:an ackumulerats med verksamhetsbullret.

6. Per Strömberg (aktbil. 85)

6.1 Buller

6.2 Det anges inte i yttrandet hur uppskattningen att bullernivån från motorvägen uppgår till 70 dBA har gjorts. I den bullerutredning som bifogats ansökan har det ekvivalenta trafikbullret beräknats med den allmänt vedertagna Nordisk beräkningsmodell för vägtrafikbuller, Naturvårdsverkets rapport 4653. Resultaten från beräkningarna visar att den ekvivalenta trafikbullernivån vid E4:an ligger på mellan 75 – 80 dBA. Detta är dock den genomsnittliga nivån och den kan inte jämföras med de betydligt högre maxnivåer som uppkommer när exempelvis motorcyklar accelererar. Ljudeffekten för borren är däremot inte angivet som ett medelvärde utan som ett maximalt värde, vilket påpekats i yttrandet daterat 15 oktober 2020. Där framgår också att denna ljudeffekt endast kommer att uppstå under delar av den tid då borren är i drift. Vid den aktuella fastigheten kommer dessutom bland annat trafikbullret från E4:an att delvis maskera bullret från tåkten.

6.3 Som redovisats i Skanskas tidigare inlagor kommer bullernivåerna att innehålla Naturvårdsverkets riktlinjer för buller och i de fall över-skridanden har beräknats ske kommer bullerdämpande åtgärder att vidtas för att innehålla Naturvårdsverkets riktlinjer för omgivningen.

6.4 Grundvattenavsänkning

6.5 Skanska har utrett frågan om påverkan på omgivande brunnar vid grundvattenavsänkningen. Den hydrogeologiska utredningen har utgått från restriktiva (konserverativa) bedömningar. Utredningen visar att det finns god marginal från influensområdet yttersta gräns till närmaste dricksvattenbrunn. Som redovisats i både ansökan och i yttrandet daterat den 15 oktober 2020 har utredningar gjorts avseende förekomst av sprickor i berggrunden och dess påverkan på grundvattnet. Vidare har också vattenförande sprickor undersökts i och med de brunnstest som utförts för att undersöka bergets genomsläpplighet.

6.6 Skanska vill som tidigare påpekats trycka på att grundvattenflödet kommer att vara riktat in mot tåkten varpå verksamheten omöjligt kan komma att påverka kvalitén på grundvattnet i omgivningen. Vidare kommer det influensområde som bildas till följd av grundvattenbortledning att övervakas i kontrollprogrammet vilket innebär att grundvattenavsänkningen och dess nivåer kommer att följas upp kontinuerligt.

6.7 Behov

- 6.8 Vid det samrådsmöte som hänvisas till i yttrandet uppgavs att det framtida ballastbehovet kan uppgå till 27 ton per person och år. Denna siffra baseras på SGUs rapport "Hållbar ballastförsörjning – förutsättningar i Stockholms och Uppsala län" (SGU-rapport 2018:09). I denna har SGU gjort en bedömning av ballastbehovet vid hög respektive låg aktivitet inom bygg- och anläggningsbranschen.
- 6.9 I ansökan har redovisats att det finns ett genomsnittligt behov på ca 11,7 ton per person och år i Uppsala län och att denna siffra baseras på statistik från tidigare års produktionsuppgifter från försålt material i Uppsala-regionen. Angivet genomsnittligt behov tar dock ingen hänsyn till exempelvis kommande infrastruktursatsningar som under vissa perioder, som kan pågå i några år, kan komma att kraftigt öka ballastbehovet. För att inte överskatta behovet av ballast har Skanska valt att basera bedömningen på genomsnittlig förbrukning om 11,7 ton ballast per person och år. Det framgår tydligt att det finns ett behov av ytterligare ballast i regionen sett till enbart det genomsnittliga behovet som är lågt räknat. Om aktiviteten inom bygg- och anläggningsbranschen ökar till den nivå som framgår i SGU:s rapport kommer ballastbehovet att öka drastiskt.
- 6.10 Såsom beskrivits av Skanska i tidigare inlagor har de tillståndsgivna mängderna brytbart berg sannolikt överskattats liksom hur länge täkterna kan leverera ut material inom respektive tillstånd. Detta har gjort att mängden tillgänglig ballast har överskattats. Eftersom täkten avser att försörja Uppsalaområdet under en lång tid framöver kommer det under täktens tillståndstid att råda skiftande konjunkturlägen med både lägre och högre efterfrågan. Även om konjunkturen för närvarande har mattats av så råder fortsatt behov av ballastförsörjning. Det angivna genomsnittliga behovet är ett genomsnitt av producerat och sålt material under en längre tid, vilket innebär att genomsnittligt behov baserats på år med såväl hög- som lågkonjunktur.

7. Stefan Kämpegård (aktbil. 89)

- 7.1 Den nu aktuella täktverksamheten som är föremål i förevarande tillståndsprocess ska anläggas på fastigheterna i Onslunda, men Skanska misstänker att Stefan Kämpegård har uppfattat att denna täkt avser Skanskas anläggning i Olunda som ligger i Knivsta kommun. De av Stefan Kämpegård beskrivna förutsättningarna avseende lokaliseringen stämmer väl överens med de som finns i Olunda. Skanska avser därför inte svara ytterligare på Stefan Kämpegårds yttrande.

8. Tommy Bringholm (aktbil. 97)**8.1 Lokalisering**

8.2 I den lokaliseringsutredning som utförts inom ramen för ansökan har en bedömning och värdering av olika alternativa platser gjorts, varvid det har konstaterats att Björklinge är den mest lämpliga platsen för den planerade verksamheten.

8.3 Buller

8.4 I Skanskas yttrande, daterat 15 oktober 2020, angavs att bostäderna i Rippebo är de som beräknats få högst bullernivåer på grund av att de ligger närmst verksamheten, inte för att det oftast blåser i den riktningen.

8.5 Ljudeffekten (intill bullerkällan) som avges av exempelvis borren ska inte jämföras med Naturvårdsverkets riktvärden vid bostäder, eftersom det är bullernivån precis intill bullerkällan. Istället är det bullernivåerna från verksamhetens samlade buller vid närliggande bostäder som ska jämföras med Naturvårdsverkets riktvärden, vilket är det som gjorts i bullerutredningen där det också framgår att verksamheten kommer att innehålla Naturvårdsverkets riktlinjer för buller.

8.6 Markavvattningsföretag

8.7 Det vatten som släpps ut från anläggningen kommer att bilda ytvatten i de nedströms liggande diken och ytvatten. Dessa bildar dränerande funktioner i landskapet, till vilka både grund- och avrinningsvatten strömmar. Eventuellt suspenderat material följer med vattnet nedströms och sedimenterar när rätt strömningsförutsättningar uppstår. Det kommer således inte att uppstå någon negativ effekt på grundvattnet till följd av utsläpp av suspenderat material.

Som ovan

Elisabeth Werner

E-post: elisabeth.werner@delphi.se

Mobiltelefon: 0767-720096

SKANSKA

SAMRÅDSUNDERLAG

Inför ansökan om tillstånd till täkt av berg m.m. enligt 9 kap. miljöbalken (1998:808) samt till vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken på fastigheterna Onslunda 3:1 och 5:7, Uppsala kommun, Upplands län

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

Anders Videnord
anders.videnord@bjerking.se
010-211 82 71

Johanna Fredén
johanna.freden@bjerking.se
010-211 82 52

Bjerking AB
Box 1351
751 43 Uppsala

www.bjerking.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	5
1. INLEDNING	6
1.1 SYFTE	6
1.2 BAKGRUND	6
1.3 LOKALISERING	7
2. VERKSAMHETSBESKRIVNING	8
2.1 OMFATTNING	8
2.2 TÄKTVERKSAMHET	9
2.3 PRODUKTION AV ASFALT	9
2.4 PRODUKTION AV BETONG	10
2.5 ÅTERVINNING OCH ANVÄNDNING AV MASSOR I ANLÄGGNINGSÄNDAMÅL	10
2.6 BORTLEDNING AV GRUNDEVATTEN	11
2.7 ANVÄNDNING AV SPRÄNGMEDEL	11
2.8 MASKINPARK	11
2.9 KEMIKALIE- OCH AVFALLSHANTERING	12
2.10 ARBETSTIDER	12
2.11 BYGGNADER	12
2.12 TRANSPORTER	12
2.13 DEPONERING	13
2.13 EFTERBEHANDLING	13
3. OMRÅDESBESKRIVNING	14
3.1 MARKANVÄNDNING	14
3.2 GEOLOGI	15
3.3 GEOHYDROLOGI OCH HYDROLOGI	15
3.4 NATURMILJÖ	18
3.5 KULTURMILJÖ	19
3.6 BOSTADSBEBYGGELSE	21
3.7 RIKSINTRESSEN	21
3.8 ÖVRIGA INTRESSEN	21
4. FÖRUTSEDDA MILJÖEFFEKTER	22
4.1 BULLER	22
4.2 VIBRATIONER OCH LUFTSTÖTVÅGOR	25
4.3 UTSLÄPP TILL LUFT	25
4.4 LUKT	26
4.5 AVSÄNKNING AV GRUNDEVATTEN	26
4.6 UTSLÄPP TILL MARK OCH VATTEN	26
4.7 NATURMILJÖ	27

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

4.8 KULTURMILJÖ	27
4.9 RISK OCH SÄKERHET.....	27
4.10 LANDSKAPSBILD.....	27
5. SAMRÅD OCH PRÖVNING.....	28
6. FÖRSLAG TILL INNEHÅLL I MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN	29
BILAGA 1 FASTIGHETSKARTA	30

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Huvudman	Skanska Industrial Solutions AB Kämpevägen 32 553 02 Jönköping
Organisationsnummer	556793-1638
Hemsida	www.skanska.se
Bolagets kontaktperson	Torbjörn Andersson
Telefon	070-3805978
E-postadress	torbjorn.a.andersson@skanska.se
Benämning	Björklinge - Onslunda
Verksamhetskoder (MPF ¹)	10.11, 90.310, 10.50, 90.40, 90.80, 90.110, 26.150, 26.110, 90.141
Vattenverksamhet	11 kap. 3 § MB ²
Fastighetsbeteckning	Uppsala Onslunda 3:1 och 5:7
Koordinater (SWEREF99)	6656666, 646097
Tillsynsmyndigheter	Länsstyrelsen i Uppsala län för vattenverksamhet och Uppsala kommun för verksamheter enligt MPF
Tillståndsgivande myndighet	Mark- och miljödomstolen
Län	Uppsala
Kommun	Uppsala

¹ Miljöprövningsförfordningen (2013:251)

² Miljöbalken (1998:808)

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

1. INLEDNING

1.1 Syfte

Detta dokument utgör underlag för samråd med myndigheter och berörda inför Skanska Industrial Solutions tillståndsansökan enligt 9 och 11 kap miljöbalken. Planerad tillståndsansökan omfattar både tillstånds- och anmälningsspliktiga verksamheter. Tillståndsplikt gäller till täkt av berg, deponering av icke-farligt avfall (inerta schaktmassor) och till en lokal grundvattensänkning i anslutning till bergtäkten. Anmälningssplikt gäller till återvinning av avbaningsmassor för tillskapande av bullervallar, drift av krossnings- och sorteringsverk för berg, tillverkning av betong och asfalt samt till lagring, sortering och bearbetning av överskottsmassor för återvinning. Syftet med samrådet är att inhämta synpunkter och information vilket är en viktig del av kunskapsuppbyggnaden inför slutligt förslag på utformning och genomförande av verksamheten som helhet.

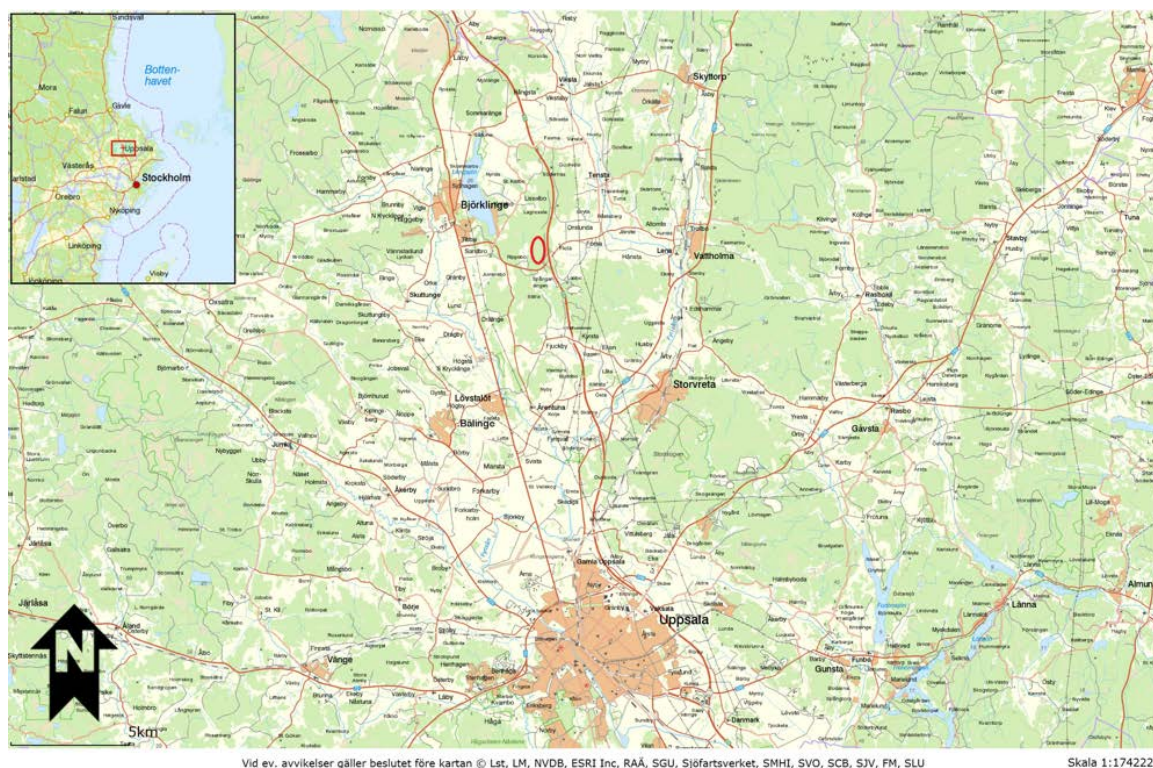
1.2 Bakgrund

Skanskas kärnverksamhet i Sverige består av att utveckla, bygga och underhålla den fysiska miljön. Verksamheten är uppdelad i fyra delar vilka innefattar bygg- och anläggningsverksamhet, bostadsutveckling, kommersiell fastighetsutveckling och infrastrukturutveckling. Skanska har ett stort antal täktverksamheter samt asfalt- och betonganläggningar i Sverige. Skanska Industrial Solutions AB (bolaget) är ett helägt dotterbolag till Skanska AB och är en av landets största leverantörer av bergmaterial. Bolagets ambition är att alltid leverera rätt kvalitet av produkter till förmånliga priser. Råvaran kommer oftast från bolagets egna täkter, men en betydande del utgörs också av återvunnet överskottsmaterial som exempelvis entreprenadberg och asfalt. De produkter som säljs används bland annat till produktion inom asfalt- och betongindustrin samt till byggande av infrastruktur som vägar, järnvägar och anläggningsarbeten i samband med samhällsbyggnadsprojekt.

I Uppsala-regionen finns ett framtida behov av uttag av berg till bland annat ovan angivna ändamål. Inom området för föreslagen verksamhet på fastigheterna Onslunda 3:1 och 5:7, där det idag bedrivs skogsbruk, finns goda förutsättningar för uttag av bergmaterial. Verksamheten föreslås pågå under en tid av 30 år för att därefter låta området återgå till nuvarande markanvändning. På samma område föreslås även vidarebearbetning och förädling av bergmaterialet genom etablering av en anläggning för produktion av asfalt samt anläggning för produktion av betong. Materialåtervinning planeras även inom området samt deponi av icke farligt avfall i form av inerta schaktmassor.

1.3 Lokalisering

Den planerade bergtåkten är belägen i Uppsala kommun cirka 20 km norr om Uppsala och cirka 4 km sydost om Björklinge (Figur 1). Det planerade verksamhetsområdet ligger omedelbart väster om väg E4 i anslutning till trafikplatsen för väg E4 och väg 700. Området består idag av skogsmark där skogen till större del har avverkats. De närmaste bostadshusen är belägna drygt 400 m öster respektive väster om verksamhetsområdet.

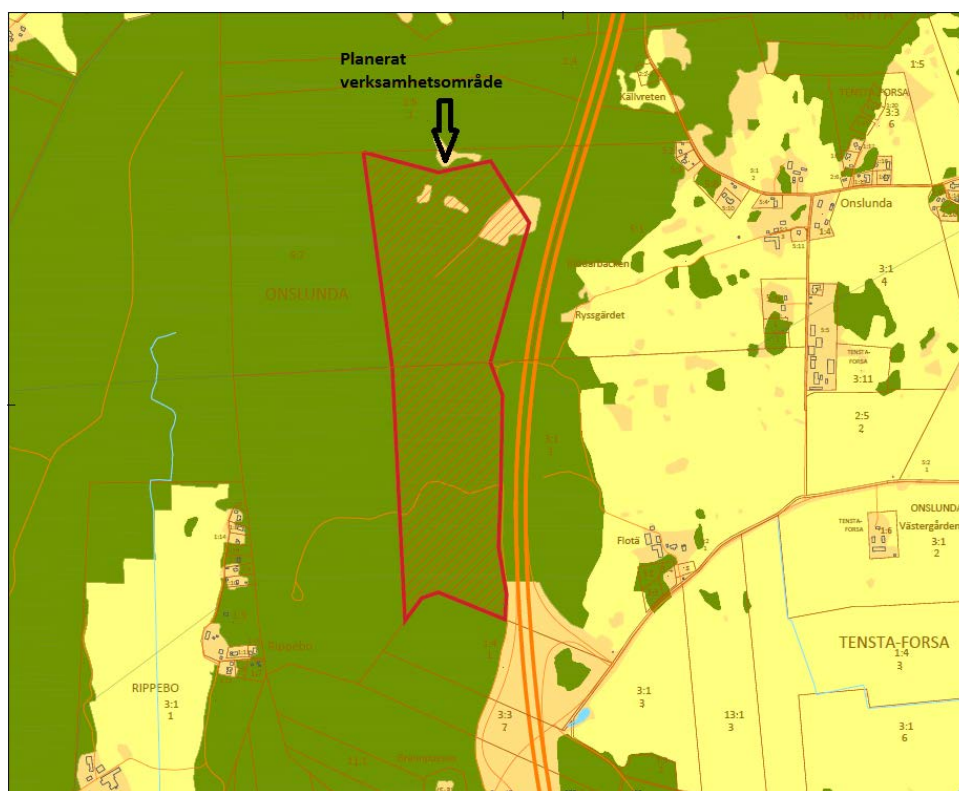

Figur 1. Den planerade tåkten är lokaliserad cirka 20 km norr om Uppsala längs väg E4. Verksamhetsområdet är markerat med en röd oval i figuren.

2. VERKSAMHETSBESKRIVNING

2.1 Omfattning

Planerad verksamhet omfattar täkt av maximalt 1 miljon ton berg per år, succesiv återfyllning av det utbrutna täktområdet med mottagna inerta schaktmassor (deponering av icke farligt avfall), anläggning för tillverkning av betong, asfaltverk, samt materialåtervinningsverksamhet. De producerade bergmaterialprodukterna kommer att användas i anläggnings- och infrastrukturprojekt. Dels genom att losshållet berg krossas och sorteras till färdiga produkter och dels som material för tillverkning av betong och asfalt. Storleken på det planerade verksamhetsområdet är cirka 40 ha (Figur 2 samt bilaga 1). Området som kommer att beröras av uttag av berg (brytningsområdet) inryms inom verksamhetsområdet. Brytning av berg förutses ske under den nuvarande grundvattenytan vilket gör att denna under verksamhetstiden kommer att behöva sänkas. Brytningsområdets gränser inom verksamhetsområdet är ännu inte fastställda. Verksamheten planeras pågå under 30 år och beräknas totalt omfatta upp till 30 miljoner ton berg. Efterbehandling planeras ske genom att verksamhetsområdet som helhet kommer att återfyllas med inerta schaktmassor och därefter återgå till ursprunglig markanvändning, d.v.s. för skogsbruksändamål och återbeskogas.

Figur 2. Planerat verksamhetsområde på fastigheterna Uppsala Onslunda 3:1 och 5:7. Se även karta i bilaga 1.

Planerad verksamhet, som sammanfattningsvis beskrivits ovan, redovisas närmare under delavsnitten som följer nedan.

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

2.2 Tåktverksamhet

Skanskas tåktverksamhet kommer att omfatta avbaning, borring, sprängning, skutknackning, krossning, sortering, lastning samt upplagshantering och uttransport av material från tåkten.

Berget borrar och sprängs i omgångar allt eftersom brytningen i tåkten fortgår. Skanska planerar att starta brytningen i områdets södra del och kommer därefter att driva tåkten norrut. Vid en maximal produktion på 1 miljon ton per år kommer lossställning att ske cirka 10 gånger per år. Uppsamling av det lossade bergmaterialet kommer att ske med grävmaskin eller hjullastare till en mobil krossanläggning. Där krossas och sorteras materialet i flera steg till olika fraktioner innan det läggs i upplag. Från upplagen transporteras materialet ut till kund, samt till betonganläggning och asfaltverk på området. Totalt uttag i bergtåkten beräknas maximalt uppgå till 30 miljoner ton berg under en tid om 30 år.

Genom att den planerade bergtåkten överstiger en areal om 25 ha och produktionen planeras överstiga 25 000 ton per år innebär det att verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan vilket regleras i miljöbedömningsförordningen (2017:966). Detta innebär att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska upprättas och fogas till ansökningshandlingarna. Som en del av inhämtningen av kunskapsunderlag till MKB och ansökan ska också samråd hållas med en vidare krets.

Bergtåkten omfattas av tillståndsplikt och verksamhetskod 10.11 i miljöprövningsförordningen (2013:251). Lossstället berg kommer att krossas och sorteras med anläggning som omfattas av anmälningsplikt och verksamhetskod 10.50 i samma förordning.

2.3 Produktion av asfalt

På området planerar Skanska ett mobilt asfaltverk. Asfalttillverkning består i huvudsak av att stenmaterial och varmt bitumen blandas. Produktionsprocessen är huvudsakligen densamma i ett stationärt asfaltverk som i ett mobilt.

Bitumen till produktionen lagras i uppvärmda silos i anslutning till asfaltverket. Leverans av bitumen sker via lastbil. Stenmaterialet i den planerade asfaltproduktionen kommer huvudsakligen att komma från tåkten. För den asfalt vilken ska användas till bland annat högratifierade slitlager används dock specialsten av hög kvalitet t.ex. porfyr. Sådan sten kan behöva hämtas och levereras till anläggningen från andra tåkter.

Asfaltverket omfattas av anmälningsplikt och verksamhetskod 26.150 i miljöprövningsförordningen (2013:251).

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

2.4 Produktion av betong

Inom verksamhetsområdet planerar Skanska en mobil betonganläggning. Stenmaterialet som behövs för produktionen av betong kommer från takten. Cementen kommer att levereras till anläggningen, och förvaras i fuktskyddad silo och tillsätts efter vägning in i blandaren. Olika cementtyper används för att anpassa betongen för olika användningsområden. Tillsatsmedel används i betongen för att erhålla önskad egenskap såsom t.ex. konsistens, frostbeständighet och tillstyvnadstid. Vatten tillsätts för att cementen ska reagera och bilda bindningar som ger betongen dess hållfasthet.

Den mobila betonganläggningens grundutförande kommer att bestå av ballastvågenhet, transportör, cementsilos, ballastsilos, blandarenhet samt manöverrum. Enheterna kan ställas på betongplattor eller betongfundament alternativt hårdgjord markyta. Värmecentral och tillsatsmedel kan inrymmas i container. Anläggningen är uppbyggd för att klara allmänna myndighetskrav och kraven för produktion av s.k. fabriksbetong.

Betonganläggningen omfattas av anmälningsplikt och verksamhetskod 26.110 i miljöprövningsförordningen (2013:251).

2.5 Återvinning och användning av massor i anläggningsändamål

Inom verksamhetsområdet planeras återvinning genom mottagning av överskottsmassor (icke farligt avfall) för sortering, bearbetning och lagring för vidare borttransport och återanvändning. Denna återvinningsverksamhet omfattas av anmälningsplikt med verksamhetskoder 90.40 (lagring), 90.80 (sortering), 90.110 (mekanisk bearbetning) i miljöprövningsförordningen (2013:251).

Avbaningsmassor som uppkommer inom området kommer att läggas upp som vallar längs med gränsen för verksamhetsområdet. Vallarna blir en del av anläggningen och fungerar avskärmande för det buller som uppkommer inom verksamhetsområdet. I ett senare skede kan dessa massor återanvändas för efterbehandlingen av området. Uppläggningsmassorna som en bullervall (återvinna icke farligt avfall för anläggningsändamål) omfattas av anmälningsplikt och verksamhetskod 90.141 i miljöprövningsförordningen (2013:251)

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

2.6 Bortledning av grundvatten

Den planerade täktverksamheten kommer att bedrivas under grundvattenytan. Därmed kommer bolaget att behöva länshålla täkten genom att bortleda tillrinnande grundvatten. Detta kommer att medföra en lokal grundvattensänkning. Bortlett grundvatten och tillrinnande vatten i form av nederbörd, kommer därefter att bortledas via sedimentations-/fördröjningsdamm och vidare via befintliga diken. Enligt definition i 11 kap. 3 § miljöbalken är bortledande av grundvatten och utförande av anläggningar för detta ändamål vattenverksamhet. För att kunna beskriva den planerade vattenverksamhetens påverkan på allmänna och enskilda intressen avser Skanska att utföra fördjupade hydrogeologiska undersökningar i fält under fältsäsongen 2018. Resultaten från undersökningarna kommer att utgöra grund till miljökonsekvensbeskrivningen som senare ska lämnas in till mark- och miljödomstolen i samband med tillståndsansökan för bl.a. vattenverksamhet.

2.7 Användning av sprängmedel

Vid sprängning kommer mer än 10 ton sprängmedel att nyttjas per salva. Detta innebär att verksamheten kommer att bedrivas på ett sådant sätt att den omfattas av Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor, den s.k. Sevesolagstiftningen. Lagstiftningen innefattar två kravnivåer, beroende på vilken mängd kemikalier som hanteras. För båda nivåerna finns dock krav gällande att delge allmänheten information om risker i verksamheten samt hur dessa hanteras. Planerad verksamhet omfattas av den högre ³ kravnivån vilket innebär att verksamheten ska tillståndsprövas enligt miljöbalken.

Skanska kommer att ta fram ett handlingsprogram vilket kommer att bifogas kommande ansökan. I handlingsprogrammet kommer risker att identifieras samt vilka försiktighetsmått som kommer att iakttas inom den planerade verksamheten.

2.8 Maskinpark

För den planerade verksamheten kommer följande maskiner att användas:

- Borrigg
- Förkross, efterkross och sorteringsverk, alla mobila.
- Hjullastare varav två stycken kommer att användas till produktion, en till utlastning samt två stycken till lastning till asfaltverk respektive betonganläggning.
- Grävmaskiner, en kommer att användas till produktion och en till avbaning.
- skutknack (grävmaskin med monterad hammare) till produktion
- Dumprar till avbaning
- Uppställning för asfaltverk
- Uppställning för betonganläggning

³ Mer än 50 ton sprängmedel per salva.

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklunge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

2.9 Kemikalie- och avfallshantering

De kemikalier som kommer att förvaras inom verksamhetsområdet är dieselolja, smörjolja och hydraulolja för drift av maskiner, bitumen till asfalttillverkning och tillsatsmedel till betongtillverkning. Förvaringen kommer att ske i tankar inom invallning vilken kommer att rymma hela den lagrade volymen. Till borrhaggregat och grävmaskin levereras drivmedel i tankar ADR-godkända för transport.

För dammbekämpning kan salt komma att användas vid behov. Salt kommer att förvaras inomhus i verkstad/lager.

Sprängämnen kommer inte att förvaras inom verksamhetsområdet utan kommer att transporteras direkt till täkten vid dag för sprängning.

Samtliga kemikalier vilka kommer att användas i verksamheten är avstämda mot en kemikaliedatabas vilken används inom Skanska och som är ett viktigt instrument vid val och hantering av kemikalier.

2.10 Arbetstider

Följande arbetstider planeras preliminärt för verksamheten måndag-fredag, helgfri vardag:

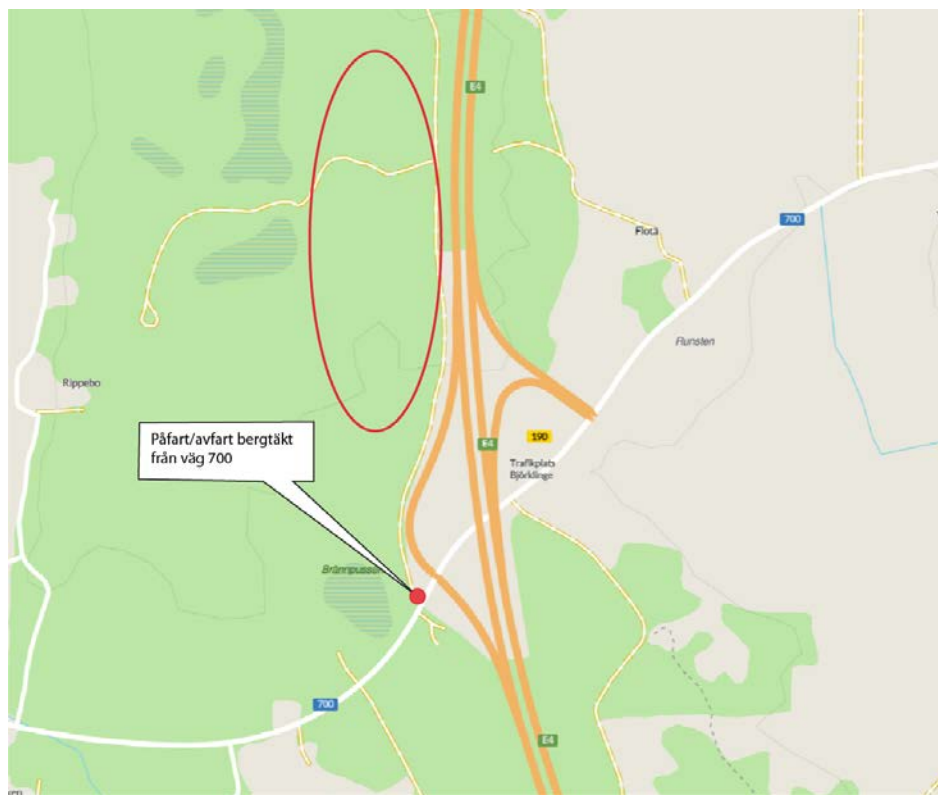
- Krossning kl. 06.00 – 22.00
- Borrning och skutknackning kl. 07.00-18. 00
- Asfaltverk kl. 00.00-24.00 (inklusive arbete med en hjullastare samt in- och uttransporter)
- Betonganläggning kl.00.00-24.00 (inklusive arbete med en hjullastare samt in- och uttransporter)
- Utlastning i övrigt av bergmaterialprodukter kl. 06.00-18.00

2.11 Byggnader

I dagsläget finns inga byggnader inom området. Skanska planerar att ställa upp manskapsbodas, våg samt kontor under verksamhetstiden. Området kommer att återställas till ursprunglig markanvändning efter avslutad brytning och alla byggnader/bodas kommer att rivas.

2.12 Transporter

Material från täkten kommer att transporteras ut från området via den befintliga utfartsvägen till väg 700 för att sedan transporteras vidare på E4 (Figur 3). Vid en årlig maximal produktion av berg på 1 000 000 ton antas cirka 150 stycken lastbilar per dag transportera massor till och från täkten, d.v.s. 300 fordonsrörelser på vägen.

Figur 3. Transportväg från planerad täktverksamhet till väg 700 i anslutning till Trafikplats Björklinge. Trafikplats Björklinge består av på- och avfarter från E4:an till och från väg 700.

2.13 Deponering

Deponering planeras ske av icke farligt avfall (inerta schaktmassor) enligt Miljöprövningsförordningen (2013:251) med verksamhetskod 90.310. Omfattningen av deponeringen förväntas vara i samma storleksordning som uttaget från bergtälten vilken kommer att fyllas igen och återbeskogas efter avslutad brytning (se avsnittet nedan om efterbehandlingen). Utfyllnad av täktområdet planeras i huvudsak ske med inerta schaktmassor som inte kan återvinnas för anläggningsändamål.

2.13 Efterbehandling

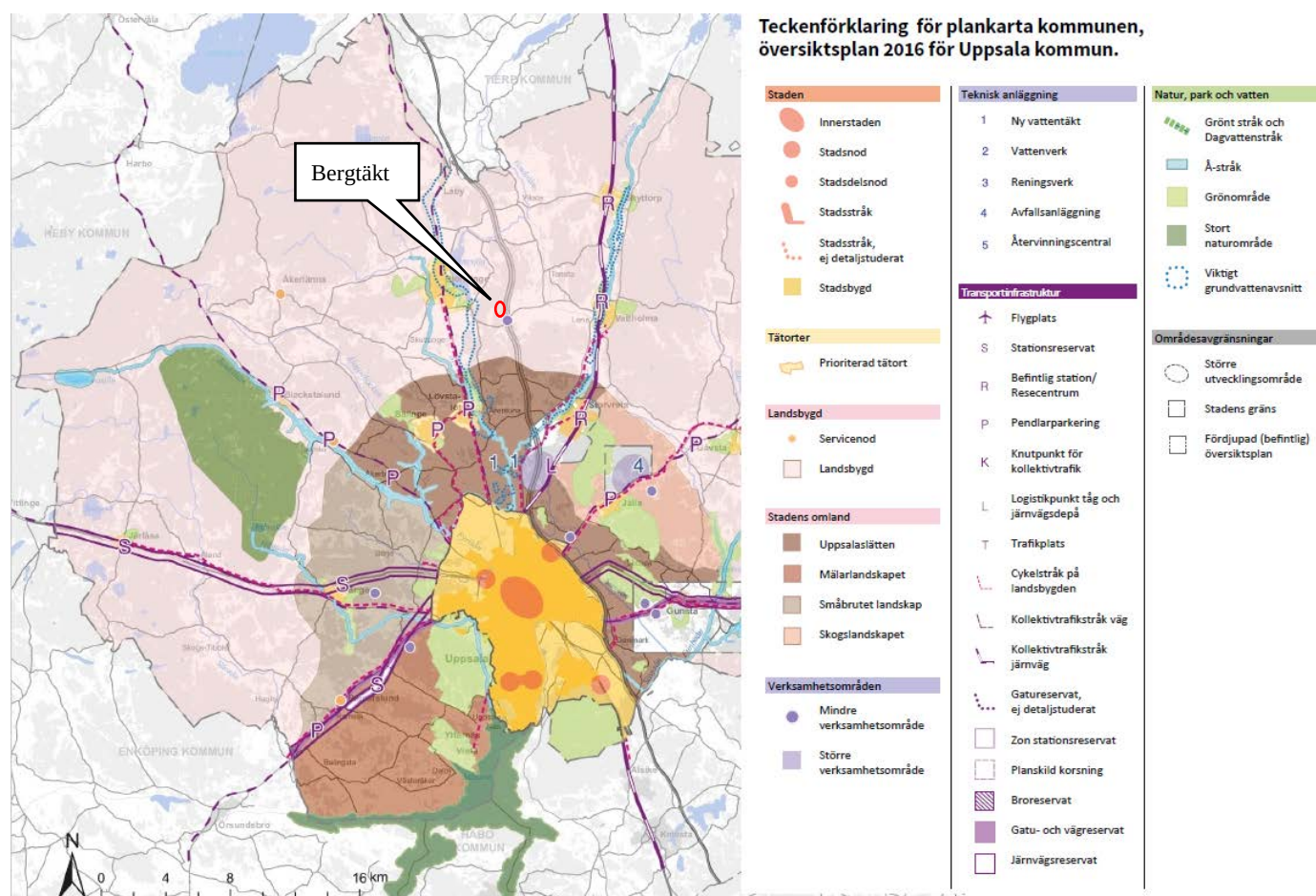
Efterbehandling av tälten kommer att ske successivt under framdriften, genom utfyllnad med inerta schaktmassor enligt ovan. Efter avslutad verksamhet kommer området att återgå till ursprunglig markanvändning genom att området återbeskogas.

3. OMRÅDESBESKRIVNING

3.1 Markanvändning

Inom det planerade verksamhetsområdet bedrivs skogsbruk. Ett antal skogsbilvägar är anlagda för åtkomst av marken för detta ändamål. Centralt genom området löper även ett luftburet kraftledningsstråk. Väg E4 angränsar till området i öster.

Uppsala kommuns översiktsplan är kommunens samlade strategi för hur mark- och vattenområden och den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Den aktuella översiktsplanen antogs i december år 2016. Det planerade verksamhetsområdet är på översiktsplanen markerat som landsbygd och omfattas inte av någon detaljplan. Området i anslutning till "trafikplats Björklinge" (Figur 3) som ligger strax söder om planerad bergtäkt är markerat som ett "mindre verksamhetsområde" i översiktsplanen. (Figur 4).

Figur 4. Översiktsplan 2016 för Uppsala kommun. Planerat verksamhetsområde markerat med röd oval längs väg E4 strax norr om Trafikplats Björklinge.

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

3.2 Geologi

En förstudie har utförts avseende geologin i området. Nedanstående resonemang kring geologin inom aktuellt område baseras huvudsakligen på information från befintligt geologiskt kartmaterial från Sveriges geologiska undersökning, SGU, samt tidigare erfarenhet av berggrunden inom Uppsalaområdet.

Enligt SGU:s jordarts- och jorrdjupskarta består jordlagren i området av både sandig morän och postglacial lera. Inom delar av området förekommer det även berg i dagen samt en del blockrika ytor. Det uppskattade jorrdjupet inom verksamhetsområdet uppgår till cirka 3-5 meter.

Berggrunden inom aktuellt område ska huvudsakligen bestå av en gnejsig, sur granitoid (granit, granodiorit, monzonit m.m.), d.v.s. en intrusiv bergart (kristallin bergart). Det är inte ovanligt att denna granitoid uppträder som en grå, till rödgrå, fint medelkornig till medelkornig granit som är relativt homogen i sin sammansättning och struktur. Granitoiden brukar bedömas som frisk, d.v.s. inte vara märkbart omvandlad eller vittrad (bortsett från en så kallad vittringshud). Erfarenhetsmässigt uppvisar denna typ av bergart inom Uppsalaområdet vanligtvis en sprickbild med två till fyra olika huvudsprickgrupper, varav majoriteteten brukar stupa relativt brant.

Geologin i området kommer att undersökas närmare under fältsäsongen 2018 bland annat genom sprickkartering med Very Low Frequency, VLF.

3.3 Geohydrologi och hydrologi

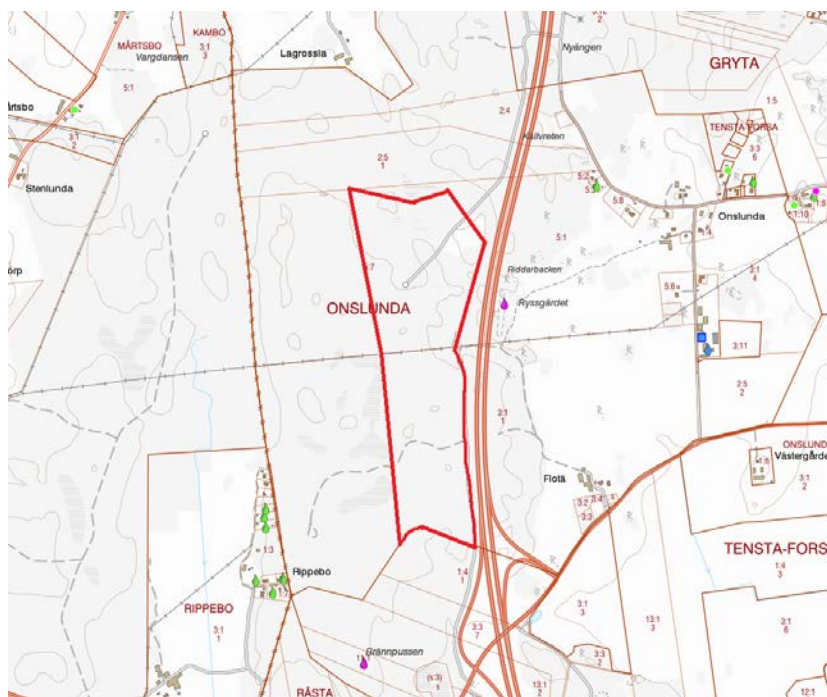
Den planerade täktbotten kommer att vara belägen på cirka 20 meters djup under marknivå och under den omgivande grundvattenytan. Därför måste en avsänkning av grundvattenytan ske. En hydrogeologisk utredning behöver av denna anledning utföras och ligga till grund för miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) som ska biläggas ansökan till mark - och miljödomstolen.

För att kunna undersöka påverkan på omgivningen av en grundvattensänkning och bestämma influensområdet⁴ krävs det en så kallad provpumpning. Provpumpningen kommer att genomföras i området under fältsäsongen 2018. Vid genomförandet av provpumpningen kommer ett antal undersökningsbrunnar borrar i berget så att grundvattnet kan sänkas under den lägsta bottennivån i det framtida planerade bergschaktet. För bästa placering av borrhålen undersöks området och eventuella förekomster av vattenfyllda sprickor i berget med geofysiska metoder (Very Low Frequency, VLF). Pumpningen sker exempelvis i en eller två brunnar och avsänkningen kontrolleras i de övriga. Utifrån resultaten från kontrollerna kan sedan eventuell omgivningspåverkan redovisas.

⁴ Influensområdet definieras normalt som det markområde där grundvattensänkningen överstiger 30 cm.

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

Närmsta brunnar på den västra sidan av E4:an är, enligt SGU:s brunnsarkiv, belägna cirka 300 meter söder och väster om planerat verksamhetsområde. En brunn är markerad på den östra sidan av E4:an på ca 100 meters avstånd (Figur 5). I samband med den fortsatta utredningen kommer ytterligare information inhämtas om eventuella brunnar i närheten av planerat verksamhetsområde.

Figur 5. Brunnar i området enligt SGU:s brunnsarkiv (dropptformade). Inga brunnar finns registrerade inom planerat verksamhetsområde.

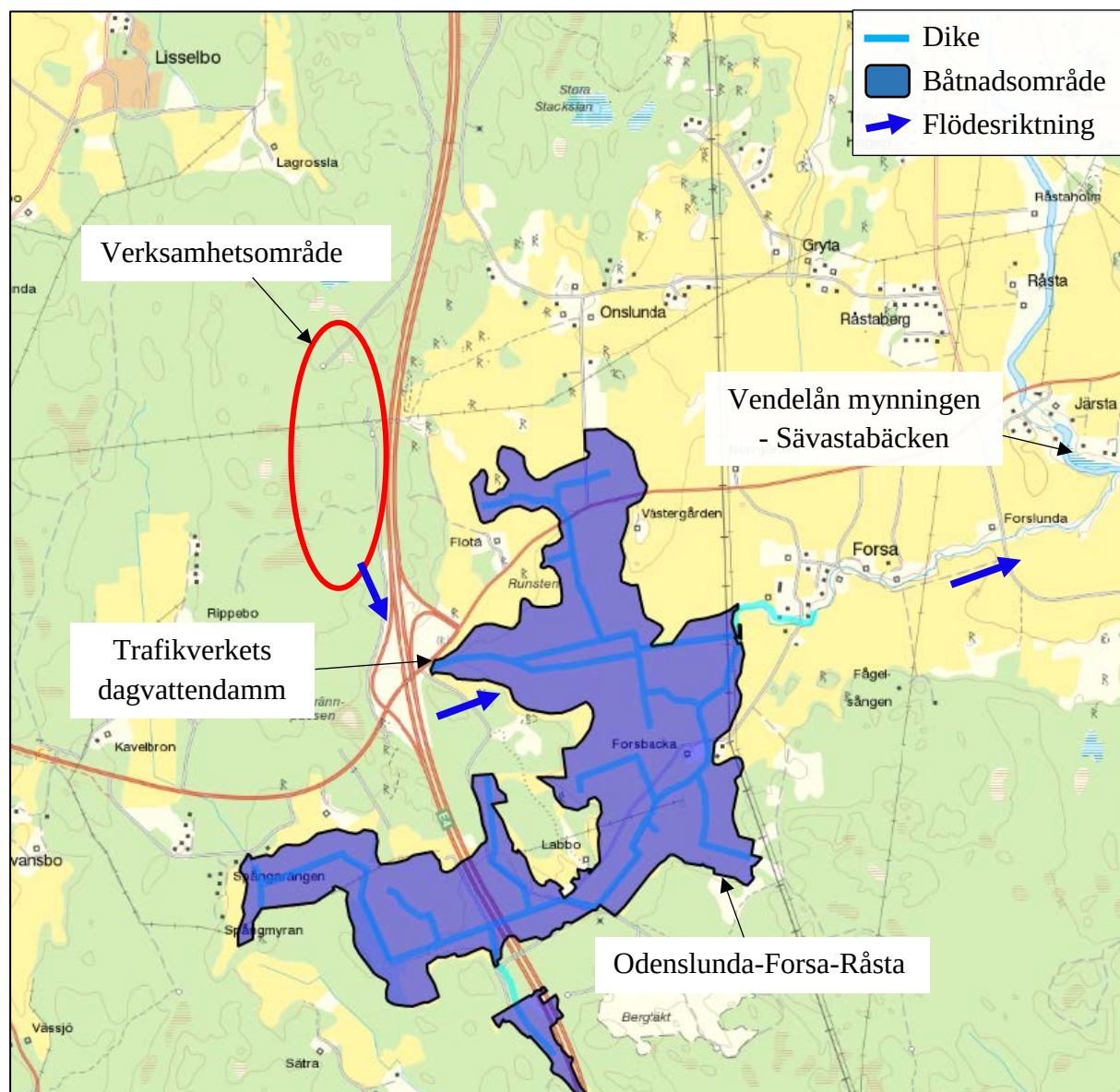
Vidare avledning av vatten från verksamhetsområdet föreslås ske till Trafikverkets befintliga dagvattendamm sydost om området (Figur 6). Idag avvattnas området till samma plats via diken och trummor in till trafikverkets anläggningar och dagvattendamm. Trafikverkets damm ansluter till ett dike som ingår i markavvattningsföretaget Odenlunda-Forsa-Råsta. Vid den fortsatta utredningen av avvattningen kommer hänsyn tas till eventuella restriktioner av flödesutsläpp till markavvattningsföretaget. Dagvattnet från Trafikverkets damm leds sedan vidare genom dikessystemet som utmynnar i ytvattenförekomen Vendelån mynningen – Sävastabäcken.

Ytvattenförekomen Vendelån mynningen – Sävastabäcken är belägen ca 3 km öster om området (Figur 6). Enligt VISS⁵ senaste bedömning (2017-02-23) klassificeras ytvattenförekomen till måttlig ekologisk status baserat på den biologiska kvalitetsfaktorn kiselalger. Den kemiska statusen hos recipienten uppnår ej god kemisk status med avseende på för höga halter kvicksilver (Hg) och kvicksilverföreningar och polybromerade difenyletrar (PBDE). Både Hg och PBDE är nationella undantag och inte unika för berörd ytvattenförekomst.

⁵ Vatten Informations System Sverige (VISS)

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

Gällande miljö kvalitetsnorm (MKN) för Vendelån mynningen - Sävestabäcken är God ekologisk status till 2027 och God kemisk ytvattenstatus med undantag för kvicksilver och kvicksilverföreningar samt polybromerade difenyletrar (PBDE).

Figur 6. Verksamhetsområdet i förhållande till Trafikverkets dagvattendamm, markavvattningsföretaget Odenslunda-Forsa-Råsta och ytvattenförekomsten Vendelån mynningen – Sävestabäcken. Blåa pilar visar vattnets ungefärliga avrinningsväg från området till vattendraget.

Det planerade verksamhetsområdet ligger ca 1,5 km väster om den yttre skyddszonen för grundvattentäkten Uppsalaåsen – Björklinge. Det finns ingen geohydrologisk koppling mellan åsen och berört verksamhetsområde.

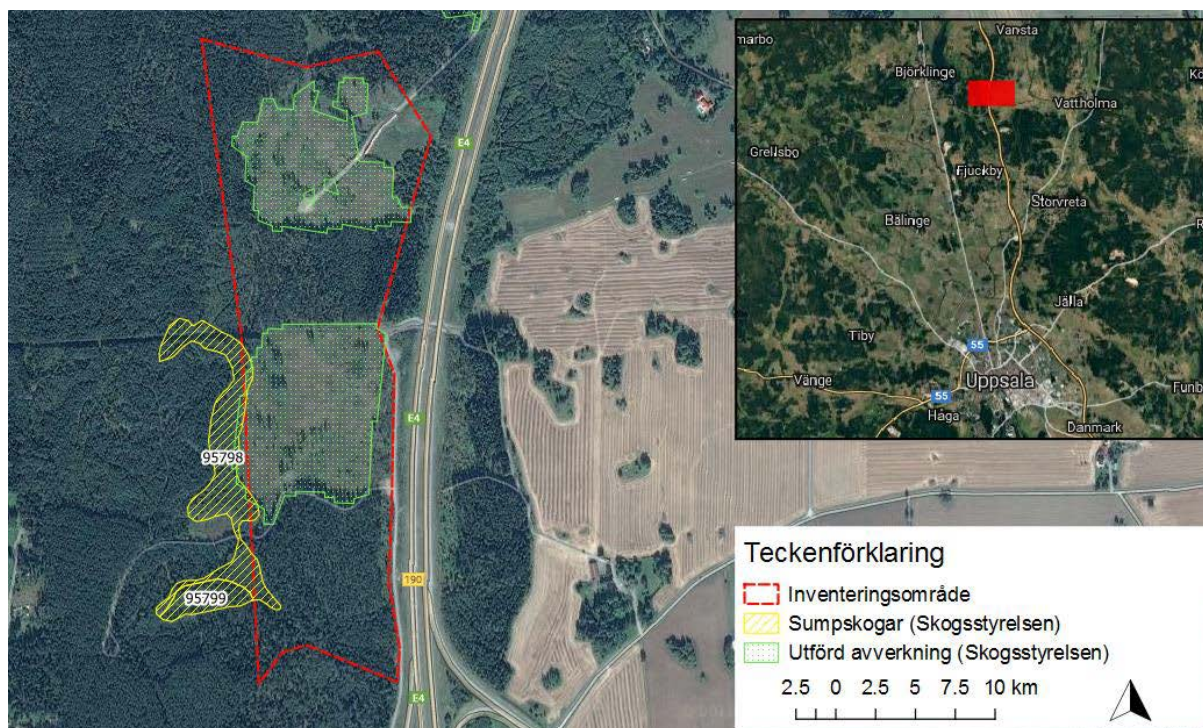
3.4 Naturmiljö

Det planerade verksamhetsområdet utgörs av konventionellt brukad produktionsskog. Skogen utgörs idag till hälften av kalhyggen och till hälften av barrblandskog som domineras av tall, med inslag av gran samt lövträd som asp och björk. Kalhyggesområdena är belägna i områdets norra samt centrala del. Kalhyggerna utgörs av sly av asp, björk, gran och tall samt rikligt med sten och block. Ett fåtal fullvuxna björkar har lämnats vid avverkningen och i markskiktet förekommer ormbunksväxter. Direkt öster om området löper väg E4. Centralt genom området löper ett luftburet ledningsstråk och två mindre grusvägar förekommer i söder och en i norr.

Naturmiljön i området kommer att inventeras under fältsäsongen år 2018. En förstudie har gjorts avseende naturmiljön i området. Resultatet från genomgången av databaser visar att det planerade verksamhetsområdet inte ligger inom något skyddat område såsom djur- och växtskyddsområde, naturreservat eller nationalpark. Verksamheten är inte heller belägen inom något riksintresse för naturmiljön.

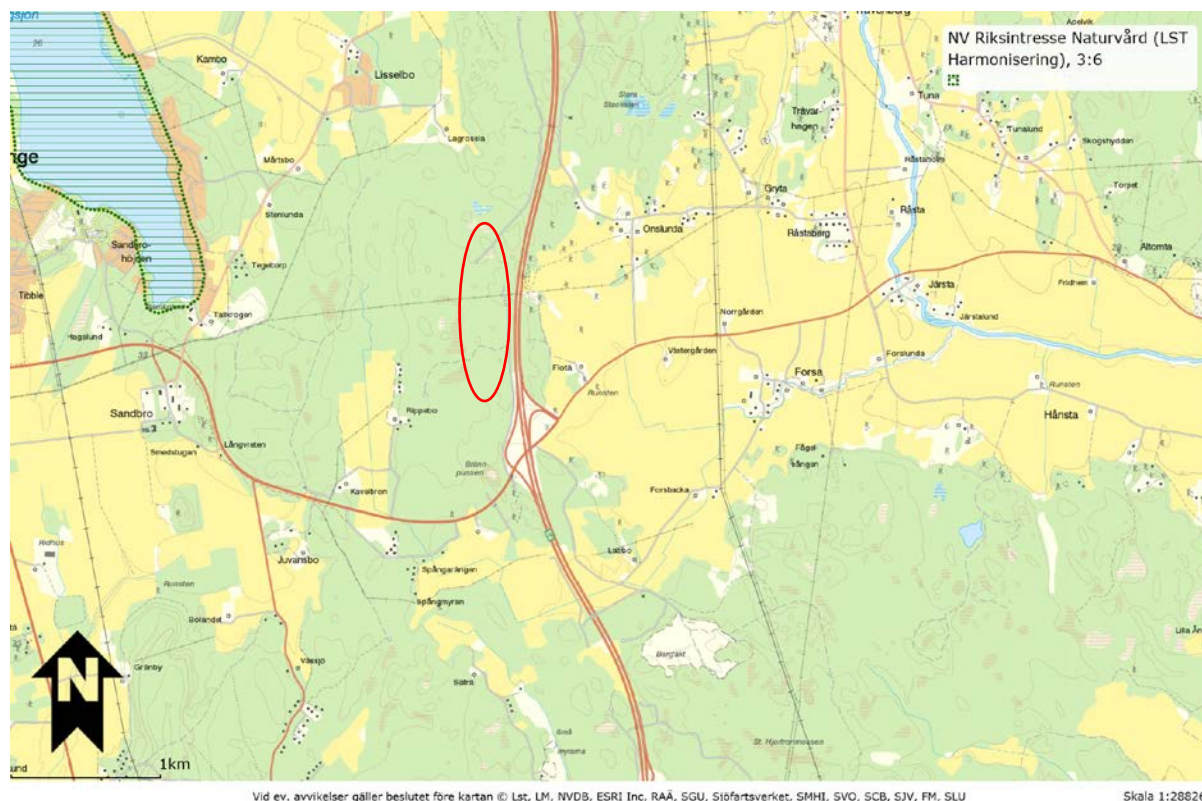
Enligt Länsstyrelsens WebbGIS förekommer inga Natura 2000-områden eller nyckelbiotoper inom planerat täktområde.

Inom den västra delen av det planerade verksamhetsområdet finns ett objekt som inventerats inom sumpskogsinventeringen som utfördes av Skogsstyrelsen mellan 1990-1998 (Figur 7).

Figur 7. Resultat från förstudie naturmiljö

Cirka 2 km väst om den planerade verksamheten återfinns Långsjön som utgör närmsta riksintresse för naturvården (Figur 8). Verksamhetsområdet avvattnas österut och den planerade verksamheten kommer inte att ha någon påverkan på riksintresset för naturvård.

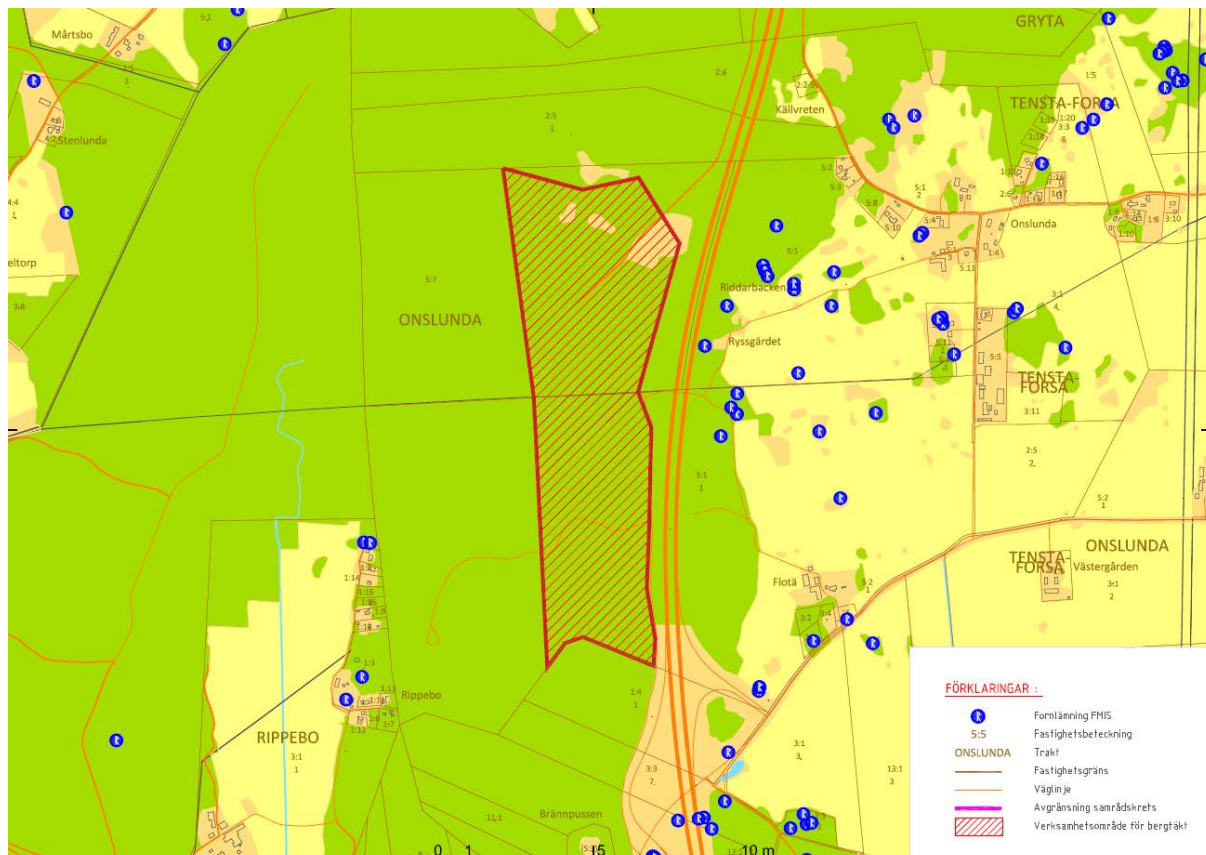
Figur 8. Riksintresse för naturvård vid Långsjön, Björklinge Verksamhetsområdet visas översiktligt i bilden med den röda ovalen.

3.5 Kulturmiljö

På platsen för den planerade bergtåkten finns inga registrerade fornlämningar, enligt Riksantikvarieämbetets fornminnesregister (Figur 9). Öster och sydost om det planerade verksamhetsområdet återfinns ett stort antal fornlämningar. Fornlämningarna i området är främst belägna i gränsområdet mellan den uppodlade slättmarken och den blockrika skogsmarken och består ofta av boplatser från yngre stenålder till järnålder samt av skärvtenshögar och gravar. Det fornlämningsrika området hör till den flacka dalgång som avvattnas av Vendelån cirka 2,5 km öster om verksamhetsområdet.

Inför byggandet av nya E4 genomfördes ett flertal arkeologisk-antikvariska insatser i området på 1990- talet och 2000-talets första årtionde. Arkeologiska (slut-)undersökningar utfördes 2003 och 2004 av två fornlämningar vid motorvägens planskilda korsning närmast sydost om Verksamhetsområdet. På den västra fornlämningen, Tensta 436:1, påträffades boplatslämningar i form av keramik och kulturlager samt stolphål mm som daterats till yngre stenålder och bronsålder. Den östra fornlämningen Tensta 442:1 innehåller rester av gravfält och boplatser från bronsålder och järnålder. Undersökningsområdet ligger mellan 30 och 35 meter över havsytan på gränsen mellan lermarken och den mer höglänta skogbevuxna moränmarken. Vid tidpunkten för den yngsta stenåldern, ca 2000 f.Kr. utgjordes området för den nuvarande lermarken av en grund havsvik.

Utöver vad som har framkommit vid sökning Riksantikvarieämbetets fornminnesregister enligt ovan, har en förfrågan om eventuella fornlämningar inom verksamhetsområdet skickats in till Länsstyrelsen i Uppsala län. Länsstyrelsen har meddelat att en arkeologisk utredning kommer att göras i området under fältsäsongen år 2018.

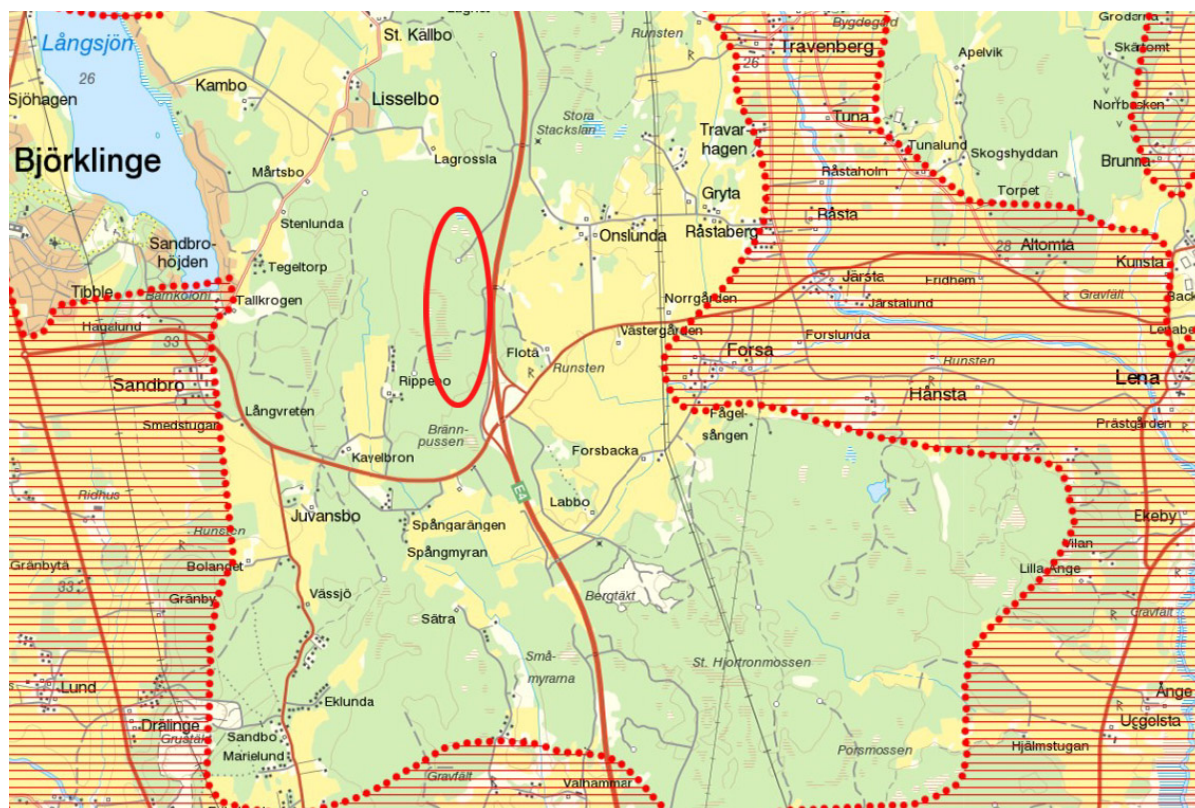
Figur 9. Fornlämningar i förhållande till planerat verksamhetsområde. De närmast belägna i söder vid motorvägskorsningen, Trafikplats Björklinge, grävdes bort i samband med arkeologiska undersökningar 2003-2004.

Verksamhetsområdet ligger inte inom något område av riksintresse för kulturmiljövård (Figur 10). Närmaste område av riksintresse är C30 som ligger ett par kilometer öster om verksamhetsområdet. Del av motivering av och uttryck för riksintresset är:

"Centralbygd av stor betydelse för rikets historia med kontinuitet sedan bronsåldern och med monumentalt och traditionsbärande rikspolitiskt centrum under forn- och medeltid med kultplats, kungsgård och Sveriges första ärkebiskopssäte. Landets tätaste och mest omfattande bestånd av skärvstenshögar och boplatslämningar från bronsåldern belägna i ådalgångarna."

Planerad verksamhet kommer inte att ha någon påverkan på riksintresset för kulturmiljövården.

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

Figur 10. Verksamhetsområdet (röd oval) i förhållande till närmaste område av riksintresse för kulturmiljövården som markeras av rödprickad gränslinje och röstreckat område.

3.6 Bostadsbebyggelse

De närmaste bostadshusen är belägna drygt 400 m öster respektive väster om verksamhetsområdet (Figur 2). Material från takten kommer att transporteras ut från området via den befintliga utfartsvägen till väg 700 för att sedan transporteras vidare på E4 (Figur 3). Det finns inga närboende utmed den planerade in- och utfartsvägen.

3.7 Riksintressen

Utöver väg E4, vilken utgör riksintresse för Väg, finns inga riksintressen inom eller i nära anslutning till det planerade verksamhetsområdet. I närheten av Björklinge finns ett riksintresse för Naturvården, Långsjön, se avsnitt 3.4 ovan. Närmaste område av riksintresse för Kulturmiljövården är C30 som ligger ett par kilometer öster om verksamhetsområdet, se avsnitt 3.5 ovan.

3.8 Övriga intressen

Inga övriga intressen har identifierats inom eller i närheten av det planerade verksamhetsområdet.

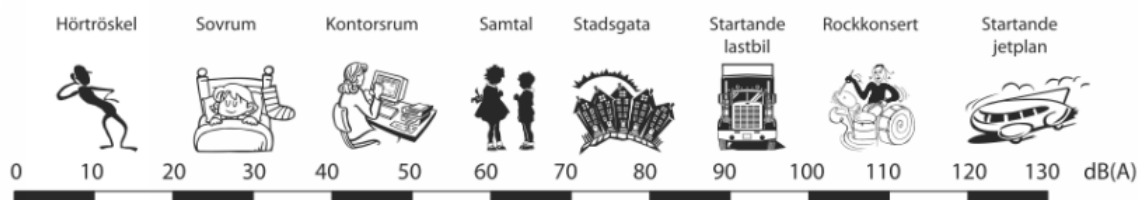
4. FÖRUTSEDDA MILJÖEFFEKTER

Vid all täktverksamhet sker en påverkan inom, men även utanför verksamhetsområdet. Vid projekteringen tas hänsyn till denna påverkan genom att utforma området så att negativa effekter av verksamheten så långt som möjligt begränsas. Den påverkan som trots anpassningar ändå kan komma att uppstå kontrolleras genom ett särskilt upprättat kontrollprogram. Kontrollprogrammet ska innehålla villkor, mätmetoder och rutiner för åtgärder, exempelvis vid eventuell uppkomst av störande damning. Utöver kontrollprogrammet kommer Skanska årligen att ingiva en miljörapport till Länsstyrelsen där bland annat miljöhändelser redovisas.

Vidare i detta avsnitt redovisas förutsedda miljöeffekter av planerad verksamhet vid Onslunda 3:1 och 5:7. En fullständig redovisning av miljöeffekter och konsekvenser kommer senare att tas fram för samtliga relevanta miljöaspekter och redovisas i den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som ska lämnas i samtidigt med tillståndsansökan till mark- och miljödomstolen.

4.1 Buller

Buller definieras som oönskat ljud. Ljud anges i dB och örat är olika känsligt för ljud med olika frekvens (Figur 11). Ljud som vägts för att efterlikna örats uppfattning anges i dBA.

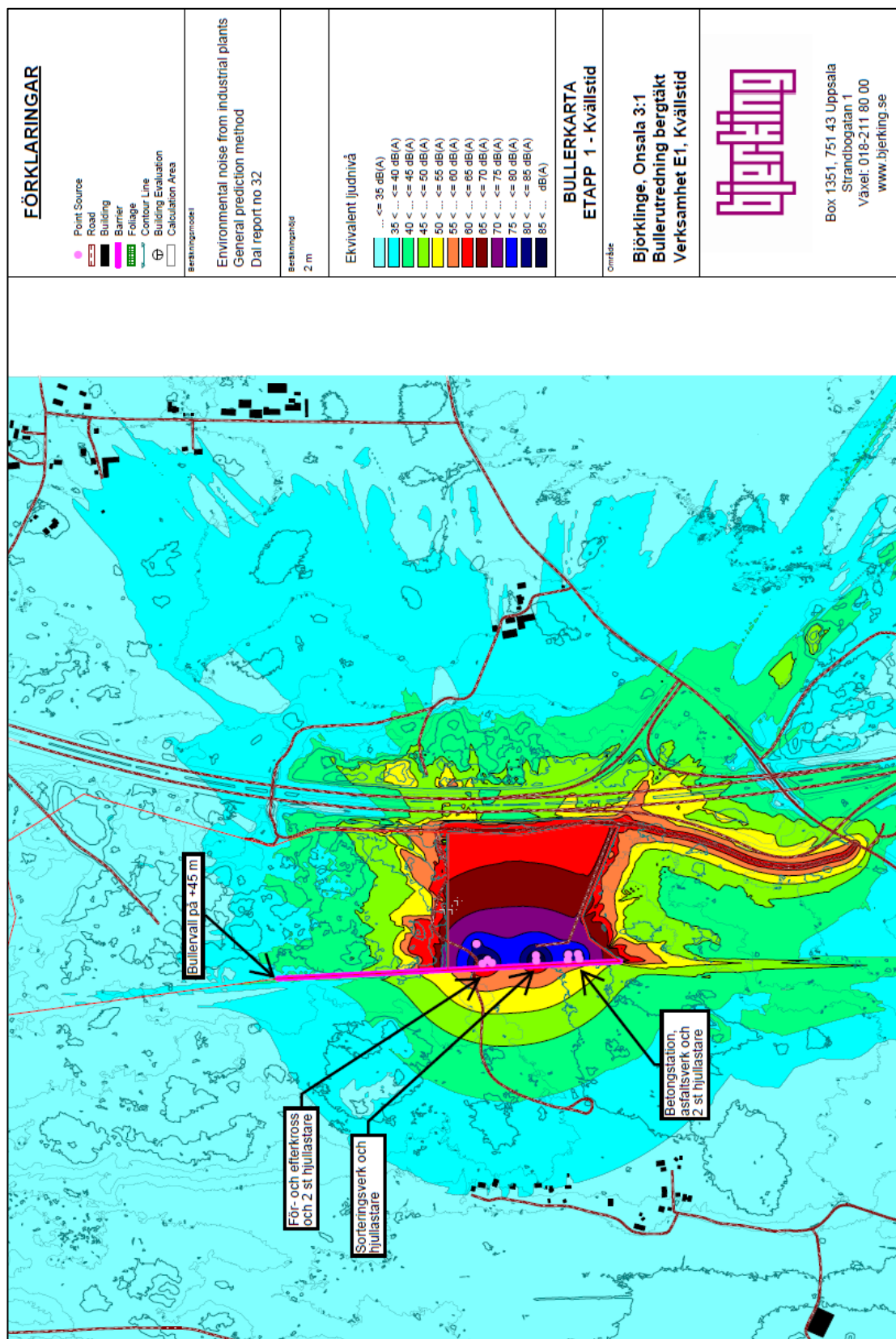
Figur 11 Exempel på olika ljudnivåer.

Naturvårdsverkets rapport 6538, *Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller* anger riktvärden i form av ljudnivåer som utgångspunkt för bedömning av immissionsvärden vid bostäder, skolor, förskolor och vårdlokaler (Tabell 1).

Tabell 1 Riktvärden i form av ljudnivåer vilka anges som utgångspunkt för bedömning av immissionsvärden vid bostäder, skolor, förskolor och vårdlokaler, Naturvårdsverkets rapport 6538, *Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller*

	Dag 06-18	Kväll 18-22 samt lör, sön- och helgdag 06-18	Natt 22-06
	Leq	Leq	Leq
Bostäder	50 dBA	45 dBA	40 dBA

Bullerberäkningar har utförts för den planerade verksamheten. Resultaten visar att Naturvårdsverkets riktvärden med god marginal innehålls alla tider på dygnet. Riktvärdet för ljudnivå vid bostäder är under kvällstid 45 dBA. Utbredningen av ljudnivåerna kan utläsas genom de färgade fälten i kartbilderna (Figur 12 och 13) för verksamheten kvällstid i såväl den södra som den norra delen av verksamhetsområdet.

Figur 12. Ljudnivåer vid drift på kvällstid för området E1 som motsvarar den södra delen av verksamhetsområdet. I figuren framgår att en bullervall kan tillskapas av avbaningsmassor. Beräkningarna visar dock att vallen (5 meter hög) inte krävs för att klara riktvärdena men att den kan vara en bra försiktighetsåtgärd. Det gröna området utgör gräns för riktvärdet 45 dBA på kvällstid.

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

Det är för- och efterkrossarna i verksamheten som ger högst bidrag av buller. För planerad verksamhet krävs det inte några särskilda åtgärder för att minska bullerspridningen. Ljudnivåerna kommer att följas upp via ett kontrollprogram. Om det vid något skede skulle uppstå högre ljud än förutsett kan åtgärder vidtas genom omplacering av maskinerna inom området eller uppsättning av bullerplank eller vallar i närheten av maskinerna.

Som framgår av Figur 12 och Figur 13 omfattar även beräkningen buller från trafiken längs tillfartsvägen till verksamhetsområdet. Beräkningarna visar att Naturvårdsverkets riktvärden vid bostäder kan följas alla tider på dygnet för planerad verksamhet.

En fullständig bullerutredning kommer att genomföras och biläggas den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) vilken ska lämnas in tillsammans med kommande ansökan.

4.2 Vibrationer och luftstöt vågor

I samband med sprängning uppkommer markvibrationer och luftstöt vågor vilka sprids till omgivningen. Beroende på varierande förutsättningar avseende bergkvalité, utslagsriktning, läge, förekomst av sprickor i berget, väderförhållanden med mera varierar också storleken på vibrationerna till viss del från en sprängning till en annan.

Med en väl anpassad sprängplan och rätt orienterade brytningsriktningar kan vibrationerna och luftstötsvågor från sprängningar begränsas så att de inte medför någon risk för skador på byggnader. Skanska kommer att låta utföra en utredning av verksamhetens upphov av vibrationer och luftstötsvågor och dess påverkan på omkringliggande bebyggelse. Utredningen kommer att biläggas den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) vilken ska lämnas in tillsammans med kommande ansökan.

4.3 Utsläpp till luft

Den planerade verksamheten kan innebära omgivningspåverkan i form av damning. Damning uppstår vid borrar, krossning och sortering, upplagshandling, lastning av lastbil samt vid transporter. Normalt sker den största damningen från transportvägar och upplag. Detta kommer att hanteras genom saltning och bevattning. Även asfaltverk kan komma att ge upphov till utsläpp till luft vid torkning av stenmaterial. För asfaltverket kommer det att finnas spärfilter för att minska stoftutsläpp.

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

4.4 Lukt

Luktpåverkan på omgivningen beror av vilken typ av bitumen som används i asfaltstillverkningen. För att minimera omgivningspåverkan i form av lukt från asfaltproduktionen väljs bitumen som inte luktar för kraftigt och genom att justera tillverkningsprocessen så att stenen inte blir för varm.

4.5 Avsänkning av grundvatten

Påverkansområdet från den lokala grundvattensänkningen vid täkten beror av omgivande marks jordarter, bergkvalitet och sammansättning/sprickighet samt den nya täktens brytningsdjup. Med påverkan menas i detta fall en avsänkning av grundvattenytan i omgivningen. Detta kallas ibland för influensområde. Influensområdet definieras normalt som det område där grundvattenavsänkningen i berget överstiger 30 cm. Effekter av en grundvattensänkning är exempelvis att brunnar kan sina, markens bärighet kan förändras i vissa jordarter (lera) och att överskottsvatten måste tas omhand och ledas/pumpas vidare till recipient.

Effekter av avsänkningen av grundvattnet kommer att utredas vidare och redovisas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen (MKB). En provpumpning och en fördjupad hydrogeologisk utredning ska ligga till grund för MKB vilka kommer att utföras under våren/sommaren 2018 (se även avsnitt 3.3).

4.6 Utsläpp till mark och vatten

Nederbörd som faller inom området för den planerade täkten kommer att fördröjas i den s.k. syltan på täktbotten. Syltan utgörs av krossat berg med en mäktighet uppgående till ca 1 meter ovan täktbotten, och vilken kommer att fungera som ett buffertmagasin för dagvattnet. Dagvattnet leds sedan till en pumpgrop. Från pumpgropen pumpas vattnet till en sedimentationsdamm inom verksamhetsområdet där dagvattnet kan fördröjas ytterligare.

Sedimentationsdammen kommer att ha en funktion för rening och fördröjning av kväve, suspenderat material och eventuellt spill av oljeprodukter samt plats för kontroll av vattenkvalitet före vidare avledning från verksamhetsområdet. Dagvatten från sedimentationsdammen kommer att avledas söderut mot Trafikverkets dagvattendamm och vidare genom diken innan utsläpp till recipienten. Då dagvattnet kommer passera flera reningssteg förväntas utsläppen av föroreningar till recipienten bli densamma som vid nuvarande markanvändning. För de ämnen där MKN redan överskrids förväntas inget ökat bidrag ske från verksamheten. Verksamheten förväntas inte försämra vattenstatusen eller hindra förbättringsåtgärder för ytvattenförekomsten Vendelån mynningen – Sävastabäcken.

Med föreslagen lösning för dagvattenhantering enligt ovan kommer hänsyn kunna tas till eventuella restriktioner av vattenflöden till Trafikverkets dagvattendamm och till det nedströms liggande markavvattningsföretaget (Figur 6).

Vidare utredning av utsläpp till mark och vatten kommer att utföras och redovisas i den MKB vilken ska lämnas in tillsammans med kommande ansökan.

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

4.7 Naturmiljö

Som framgår under avsnitt 3.4 ovan finns det inte några registrerade eller utpekade skyddsvärden eller områdesskydd rörande naturvärden på eller i närheten av planerat verksamhetsområde. Området utgörs av brukad skogsmark och området som kan komma att påverkas av planerad verksamhet kommer att inventeras i fält under 2018. Naturvärdesinventeringen samt påverkan på dokumenterade naturvärden av den planerade verksamheten, kommer att redovisas i den MKB vilken ska lämnas in tillsammans med kommande ansökan.

4.8 Kulturmiljö

Inom eller i närheten av planerat verksamhetsområde finns det inga registrerade fornlämningar. Länsstyrelsen har meddelat (se vidare avsnitt 3.5) att en arkeologisk utredning kommer att göras i området under fältsäsongen år 2018. Resultaten från denna utredning, och vilka eventuella åtgärder som behöver vidtas, kommer att inarbetas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen och ansökan.

4.9 Risk och säkerhet

Täktverksamheten kommer att bedrivas på ett för branschen traditionellt sätt. I samband med bergschakt för bergtäkt kommer risker för stensprut att behöva hanteras. Sprängsalvor kommer i huvudsak att utföras utan täckning. Risken för stensprut i salva är störst i första raden samt i sista raden. Därför är det en fördel att skjuta så stora salvor som möjligt.

E4 är beläget inom bedömt riskområde från planerade sprängningsarbeten. Innan sprängningsarbeten påbörjas skall kontakt etableras med Trafikverket/Polisen gällande de trafikavstängningar som kommer att krävas.

Sprängningsarbeten och övrigt bergarbete skall utföras i enlighet med Boverkets Byggregler 21 (BBR 21), Arbetsskyddsstyrelsens Författningssamlingar AFS 2007:1, "Sprängarbete" och AFS 2010:1, "Berg- och gruvarbete" samt i enlighet med den lokala tillståndsmyndighetens föreskrifter. Sprängjournalen ska, förutom vanliga uppgifter om salvdata, kompletteras med avståndet mellan salvan och mätpunkterna för vibrationer.

I riktningen mot E4 skall även en skyddsvall läggas upp för att minska risken för stenkast.

4.10 Landskapsbild

Den planerade verksamheten innebär en förändring av landskapsbilden lokalt då täkten är i drift, dock omges området av skog i norr och väster och vägar i öster och söder vilket delvis förhindrar insyn på området. Efter avslutad brytning kommer området att efterbehandlas till ursprunglig markanvändning, täkten kommer att fyllas igen och återbeskogas. Området kommer att ha samma höjder efter avslutad brytning. Ingen negativ påverkan på landskapsbilden förutses.

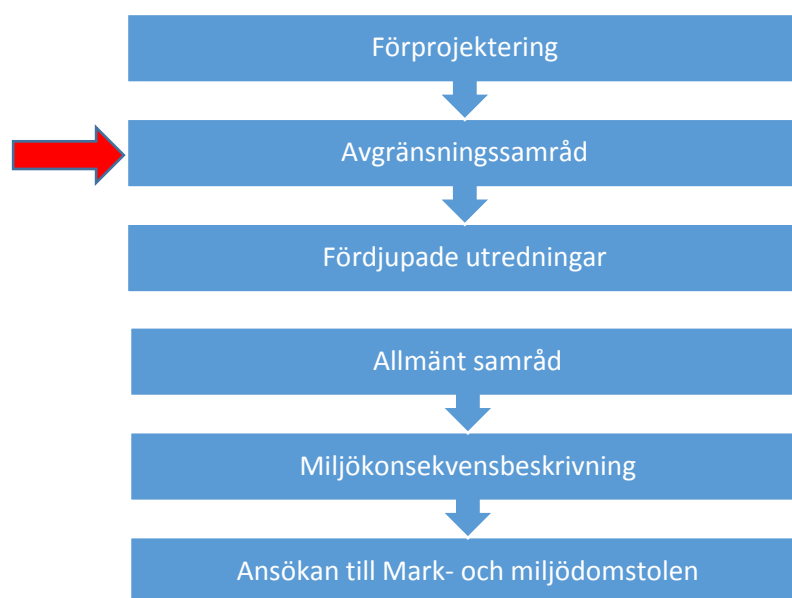
5. SAMRÅD OCH PRÖVNING

Detta dokument utgör underlag till Skanska Industrial Solutions ABs (Skanskas) inbjudan till ett första samråd enligt 6 kap. miljöbalken (s.k. avgränsningssamråd) för planerad bergtäkt mm. Inbjudan ställs dels till myndigheter och dels till direkt berörda fastighetsägare och verksamhetsutövare i eller inom utförd geografisk avgränsning för samrådsområdet, se bilaga 1. Syftet med detta första samråd är att inhämta synpunkter och information från direkt berörda i ett tidigt skede för att klarlägga vad som närmare behöver utredas och vidare redovisas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

När synpunkter och information från detta första samråd har bearbetats och fördjupade utredningar utförts, kommer Skanska att bjuda in till ytterligare ett samråd, ett så kallat allmänt samråd (kallas också utökat samråd). Det innebär att det finns ytterligare ett tillfälle att yttra sig över planerad verksamhet.

En tillståndsansökan inlämnas slutligen till Mark- och miljödomstolen för de samlade tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheterna enligt 9 kap. miljöbalken avseende täkt av berg, deponering av schaktmassor m.m. samt bortledning av grundvatten enligt 11 kap. miljöbalken.

En schematisk bild över arbetsgången fram till inlämnande av tillståndsansökan till Mark- och miljödomstolen redovisas i Figur 14.

Figur 14. Schematisk beskrivning av arbetsgången fram till inlämnande av tillståndsansökan till Mark- och miljödomstolen. Röd pil markerar var i processen vi är just nu.

6. FÖRSLAG TILL INNEHÅLL I MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNINGEN

När det allmänna samrådet hållits kan miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) tas fram. Denna fogas till den samlade tillståndsansökan och ska allmänt beskriva direkta eller indirekta effekter som är positiva eller negativa, som är tillfälliga eller bestående, som är kumulativa eller inte kumulativa och som uppstår på kort, medellång eller lång sikt. Effekterna ska allmänt beskrivas för människors hälsa och miljö, djur – eller växtarter, mark, luft, vatten, bebyggelse och kulturmiljö, hushållningen med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt samt annan hushållning med material, råvaror och energi.

Miljökonsekvensbeskrivningen ska även beskriva vilka åtgärder som vidtagits för att mildra eller eliminera verksamhetens identifierade negativa miljöeffekter. Slutligen ges i MKB en samlad bedömning av den planerade verksamhetens lämplighet.

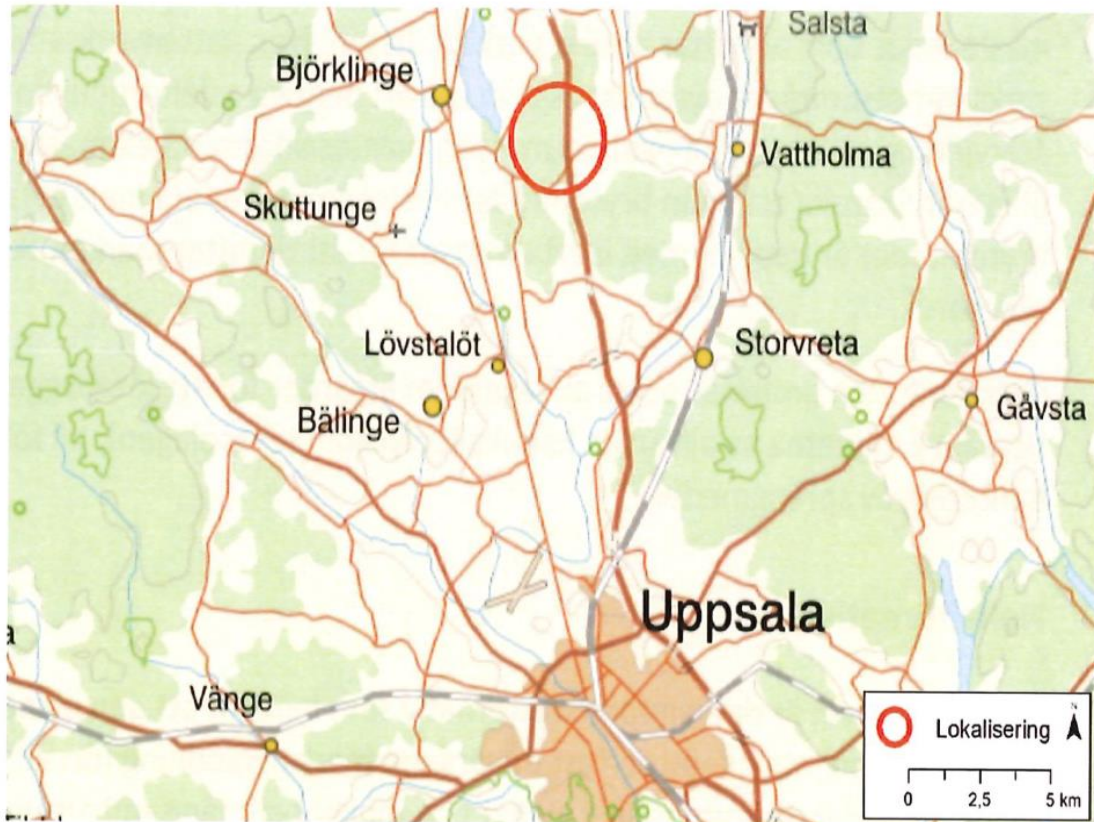
Förslag till innehåll i miljökonsekvensbeskrivningen (MKB):

Innehållsförteckning

1	Inledning	4.2	Geologi
1.1	Bakgrund och syfte	4.3	Hydrologi och geohydrologi
1.2	Administrativa uppgifter	4.4	Vatten
1.3	Lokalisering	4.5	Naturmiljö
1.4	Ansökans omfattning	4.6	Kulturmiljö
1.5	MKB- och tillståndspröcessen	4.7	Rikssintressen
1.6	Avgränsning av MKB	4.8	Miljö kvalitetsnormer
2	Verksamhetsbeskrivning	6	Miljökonsekvenser
2.1	Täktverksamhet	6.1	Samlad bedömning
2.2	Hantering av sprängmedel	6.2	Metodik
2.3	Deponering av schaktmassor	6.3	Inverkan på grundvattennivåer
2.4	Bortledning av grundvatten	6.4	Utsläpp till mark och vatten
2.5	Asfalttillverkning	6.5	Utsläpp till luft
2.6	Betongtillverkning	6.6	Buller
2.7	Återvinning och lagring	6.7	Transporter
2.8	Transporter	6.8	Vibrationer och luftstöt våg
2.9	Arbetstider	6.9	Naturmiljö
2.10	Eldrift, bränslen och kemikalier	6.10	Kulturmiljö
2.11	Byggnader	6.11	Friluftsliv
2.12	Efterbehandling	6.12	Landskapsbild
3	Behov och alternativ	6.13	Risk och säkerhet
3.1	Behovsbedömning	6.14	Resurshushållning
3.2	Alternativa lokaliseringar	6.15	Avfallshantering
3.3	Alternativ utformning	7	Miljö kvalitetsmål
3.4	Nollalternativ	8	Förslag till kontroll av verksamheten
4	Områdesbeskrivning	9	Bilagor
4.1	Mark- och vattenanvändning	10	Referenser och källor

Dokumentnamn	Projekt	Utfärdare	Utfärdat datum	Dokumentnummer
Samrådsunderlag	Björklinge - Onslunda	Anders Videnord	2018-04-09	1.0

BILAGA 1 FASTIGHETSKARTA

Figur 1. Lokalisering av täkt markerad med röd ring.

Handläggare
Robin Hagblom
018-727 43 81

Datum
2020-11-18

Diarienummer
2018-2249

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 18 november 2020

Remiss gällande ansökan om tillstånd för bergtäkt m.m. inom fastigheten Onslunda 3:1, 5:7

Remiss från Mark- och miljödomstolen, mål M8985-19. Remisstid: 2020-11-20.

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

att överlämna yttrande daterat den 18 november 2020 till Mark- och miljödomstolen.

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Skanska Industrial Solutions AB ansöker hos Mark- och miljödomstolen om att under 30 år bedriva bergtäktsverksamhet med ett totalt uttag på 30 000 000 ton och ett maximalt uttag på 1000 000 ton årligen, bedriva krossning och sortering av berg, asfaltstillverkning, lagra och hantera massor samt deponera avfall. Bergtäkten planeras ca 2 mil norr om centrala Uppsala. Uppsala kommun genom miljö- och hälsoskyddsnämnden har synpunkter på ansökan och kompletteringar med avseende på innehållet i föreslagna villkor samt tekniska detaljer.

Bakgrund

Skanska Industrial Solutions AB (sökande) ansöker hos Mark- och miljödomstolen (MMD) om att under 30 år bedriva bergtäktsverksamhet med ett totalt uttag på 30 000 000 ton och ett maximalt uttag på 1 000 000 ton årligen. Ärendet kungjordes av MMD och miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) yttrade sig i juni 2020. Bolaget har därefter bemött nämndens synpunkter och nämnden har åter beretts möjlighet att yttra sig i ärendet.

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) har synpunkter på ansökan och kompletteringar med avseende på innehållet i föreslagna villkor samt tekniska detaljer. Nämnden hänvisar till tidigare yttranden och lämnar i detta yttrande kompletterade synpunkter. Nämnden lämnar därmed synpunkter på följande områden; eldrift och bränslen, stenkast, arbetstider, buller, dricksvattenbrunnar, provtagning av berget, reningsanläggning, lagringskapacitet av ytvatten och lagring och hantering av massor som komplement till tidigare yttranden.

Kommentarer till redovisad behovsutredning

Sökande har reviderat sin behovsutredning och uppger nu tillståndsgivna uttagsmängder som inkluderar även mängder från den nya tåkten i Vänge (Almby bergtäkt) och utökat uttag från tåkten i Läby-Österby (55:ans bergtäkt) som tidigare saknades. Sökande använder SGUs prognos för ballast i Uppsala län (SGU-rapport 2018:09, sida 10 och 11) vari det står, ”behovet av material kommer uppgå till 4,2 miljoner ton ballast per år i medeltal för perioden 2015–2035”.

Nuvarande tillståndsgivna mängder från befintliga tåkter i regionen ligger på ca 3,75 miljoner ton per år men från och med ca år 2029 minskar mängderna till 2 miljoner ton per år för att sedan minska igen till 1,75 miljoner ton per år ca år 2032. Med Onslunda bergtäkts årliga maxuttag på 1 miljon ton per år uppgår de tillståndsgivna mängderna i regionen till ca 3,75 miljoner ton per år ca år 2025, 3 miljoner ton per år ca år 2029 och 2,75 miljoner ton per år ca år 2032.

SGU inkluderar även ett slags säkerhetsintervall i form av prognoser för hög och låg aktivitet inom bygg- och anläggningsbranschen under prognostiden. För låg aktivitet uppskattas behovet nå en botten år 2025 och bli som lägst drygt 3 miljoner ton per år för att sedan öka med tid. Som jämförelse är behovet år 2025 för hög aktivitet ca 5,75 miljoner ton per år med denna tidpunkt en del i en enbart ökande trendlinje.

Miljöförvaltningen

Anna Nilsson
miljödirektör

Bilagor

- Bilaga 1: Yttrande över ansökan om tillstånd för bergtäkt m.m. inom fastigheten Onslunda 3:1, 5:7, 18 november 2020
- Bilaga 2: Kartbilaga 1
- Bilaga 3: Kartbilaga 2

Handläggare
Robin Hagblom
018-727 43 81

Datum
2020-11-18

Diarienummer
2018-2249

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 1104
131 26 Nacka
mmd.nacka.avdelning4@dom.se

Yttrande över ansökan om tillstånd för bergtäkt m.m. inom fastigheten Onslunda 3:1, 5:7

Remiss från Mark- och miljödomstolen, mål M8985-19. Remisstid: 2020-11-20

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) har synpunkter på ansökan och kompletteringar med avseende på innehållet i föreslagna villkor samt tekniska detaljer och lämnar synpunkter inom nedanstående områden som komplement till tidigare yttranden.

Eldrift och bränslen

Nämnden hänvisar till tidigare yttrande men vill understryka vikten av att minimera klimatpåverkan genom att använda el från det fasta elnätet för att driva stationära anläggningar (t.ex. krossar, sorteringsverk, m.fl.) när tillräckligt stor yta är tillgänglig och iordningställd. Nämnden vill också understryka att när detta inte är möjligt ska fossilfritt flytande bränsle användas i så stor utsträckning som möjligt när det finns att tillgå.

Nämnden vill även att sökande förtydligar vad som menas med ”oförutsedda händelser” i sitt förslag till villkoret rörande situationer där el inte behöver användas.

Stenkast

I sitt tidigare yttrande har nämnden skrivit att stenkast inte får förekomma utanför verksamhetsområde. Med hänsyn till normala kastlängder upp till 210 m som beskrivs i den inlämnade rapporten *riskanalysen avseende vibrationer och luftstötväg* samt bredden av verksamhetsområdet på ca 300 m kan slutsatsen dras att stenkast utanför verksamhetsområdet är sannolikt om inte skyddsåtgärder vidtas. Nämnden anser även fortsättningsvis att stenkast inte får förekomma utanför verksamhetsområdet med hänvisning till risker för människor som vistas i närområdet.

Sökande skriver att för att uppfylla ett sådant villkor som ovan skulle skyddsåtgärder behöva vidtas mot väst som liknar de som är planerade för att skydda området mot öst (väg E4). Sökande skriver att sådana skyddsåtgärder är kostsamma och skulle påverka verksamhetens lönsamhet.

Sökande redovisar dock inte några siffror på vad merkostnaden skulle bli för att vidta skyddsåtgärder mot väst. Nämnden kan därmed inte göra någon annan bedömning än att stenkast utanför verksamhetsområdet inte får förekomma.

Arbetstider

Nämnden hänvisar till sitt tidigare villkorsförslag till arbetstider med utrymme för eventuella medgivanden till undantag där särskilda skäl föreligger.

I den inlämnade bullerutredningen finns scenarier för buller vid olika tidpunkter på dygnet. Kravet nattid är att ljudnivån inte får överskrida 40 dB(A). I scenario 7.5 etapp 1 nattid, beräknas ljudnivån vid fastigheten Onslunda 3:1 (i öst) till 38 dB(A) och vid fastigheterna Rippebo 1:8 och Rippebo 1:12 (i väst) till 39 dB(A). I scenario 7.9 etapp 2 nattid tangerar den beräknade ljudnivån vid Rippebo 1:8 kravet på 40 dB(A) medan beräknade ljudnivåer vid Rippebo 1:12 och Onslunda 3:1 är 39 dB(A).

Det finns ingen information i bullerutredningen om huruvida buller från verksamheten kan ha ljudkaraktärer som är särskilt störningsframkallande enligt Naturvårdsverkets rapport 6538, *Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller*. På sida 8 i rapport 6538 står det att de fall buller karakteriseras av ofta återkommande impulser som vid nitningsarbete, lossning av metallskrot och liknande, eller innehåller ljud med tydligt hörbara tonkomponenter, bör värdena i tabell 1 i samma rapport sänkas med 5 dBA.

Slutsatsen som nämnden drar är att buller orsakat av verksamheten i drift på nattid uppnår den maximala ljudnivån vid ett närliggande bostadshus enligt sökandes egen inlämnade bullerutredning. Även risken för överskridande ljudnivåer vid fler bostadshus nattid anses stor med hänsyn till antalet hus som beräknas ligga inom en eller två decibelenheter från kravet och att felmarginal för beräkningarna inte anges i utredningen. Nämnden anser därför att utökade arbetstider enbart bör kunna medges efter ansökan till tillsynsmyndigheten.

Buller

Utifrån den inlämnade bullerutredningen är nämndens bedömning fortfarande att bullervallen ska vara på plats innan bullrande verksamhet startar och att uppföljande bullermätning vid närliggande fastigheter ska ske inom ett år från det att verksamheten påbörjas. Nämnden vill även att sökanden presenterar vilka åtgärder som kommer att vidtas vid ett eventuellt överskridande av riktvärden.

Angående ett successivt anläggande av bullervallen som lyfts av sökande är det inte möjligt att utifrån redovisad bullerutredning bedöma om ett successivt anläggande kan uppnå tillräckligt bullerdämpande effekt för närboende. En bedömning av risker för närboendes hälsa är därmed inte möjlig att göra.

Dricksvattenbrunnar

Sökande skriver att influensområdet enligt den inlämnade hydrogeoliska utredningen på 150 m ut från verksamhetsområdet motsvarar det längsta avstånd inom vilket grundvattentrycket kommer att sänkas och att längre bort kommer ingen påverkan uppstå. Men influensområdet definieras som området där minskning i grundvattenytan är minst 0,3 m grundat i att den tillämpade metoden inte kan särskilja en påverkan på mindre än 0,3 m från naturliga fluktuationer.

I den hydrogeoliska rapporten står det att resultaten från provpumpning bör anses osäkra och att utlästa fluktuationer vid pumpning kan vara naturliga.

Nämnden vill därför att sökande senast vid huvudförhandlingen kommenterar om en påverkan på grundvattnets kvalitet och tillgänglig mängd verkligen kan uteslutas vid en sänkning med mindre än 0,3 m. Vilket uttagsflöde vid täkten behövs för att garantera att grundvattnets strömningsriktning alltid är mot täkten? Kommer uttaget alltid överskrida denna flödesnivå?

I den inlämnade rapporten, *riskanalys avseende vibrationer och luftstötsvåg* rekommenderas (kapital 7.3 kontroll av brunnar) ”att i god tid före första sprängningstillfället kontrollera brunnar. Härvid ska vattennivån i brunnarna om möjligt uppmätas och om möjligt ska även en okulärbesiktning av grävda brunnars insida utföras. Vattenprov ska tas och lämnas in för både kemisk och bakteriologisk undersökning.”

På grund av osäkerheterna i den hydrogeoliska utredningen och med hänsyn till rekommendationen i rapporten *riskanalysen avseende vibrationer och luftstötsvåg* anser nämnden att närboende inom 800 m från verksamhetsgräns ska innan verksamheten påbörjas få sitt brunnsvatten kontrollerat avseende nivå och kvalitet. Vattenkvaliteten ska förutom normal analys för dricksvatten också inkludera vanligt förekommande föroreningar i grundvatten inom förorenade områden. Tillsynsmyndigheten får efter inlämnat förslag från sökanden besluta om lämpliga parametrar. Nämnden vill att förslag på analysparametrar vid provtagning av närboendes brunnsvatten ska presenteras för mark- och miljödomstolen senast vid huvudförhandlingen.

Provtagning av berget

Nämnden noterar att sökande redovisar resultat från analys av bergmaterialet från den planerade täkten där endast Krom har en halt som ligger nära gränsvärdet för mindre än ringa risk (MRR) samt mätning av strålning på berghällar inom det planerade täktområdet där samtliga mätningar visar på ett aktivitetsindex som underskrider 1.

Reningsanläggning

Nämnden hänvisar till sitt tidigare yttrande där nämnden efterfrågade en beskrivning av hur kvävereduktionen ska gå till i reningsanläggningen.

Sökande skriver att kväve kommer att avskiljas när vattnet sedimenteras i dammen, dels genom att växtlighet tar upp kvävet direkt ur vattnet och dels genom den mikrobiella process som kallas denitrifikation.

Nämnden vill att sökande redovisar en utförligare beskrivning av hur gynnsamma förhållanden för denitrifikation ska uppnås. Som nämnden skrev i sitt tidigare yttrande krävs bland annat omväxlande syrerika och syrefattiga delar i reningsanläggningen.

Nämnden vill även att sökande beskriver hur anläggandet av växtligheten i dammarna kommer att göras och hur skötseln av dammarna är tänkt att fungera för att uppnå avsedd kvävereduktion.

Nämnden vill vidare att sökande redovisar hur de kommer att hantera ökade halter av kväve i utgående vatten vintertid om upptag av kväve i växtlighet och denitrifikation visar sig minska i reningsanläggningen vid låga temperaturer.

Sökande presenterar förslag till provtagningsparametrar i utgående vatten. Nämnden önskar att bolaget motiverar sitt val av provtagningsparametrar.

Lagringskapacitet av ytvatten

Nämnden anser fortfarande att lagringsmöjligheter måste finnas i olika skeden av produktionen för att kunna hantera de stora mängderna ytvatten som uppstår i en täkt vid nederbörd. I den inlämnade ytvattenutredning beskrivs det hur krossmaterialet (syltan) i täktbotten utgör ett utjämningsmagasin men det saknas information om eventuella risker med det och att inte ha avsett lagringsutrymme.

Lagring och hantering av massor

Nämnden hänvisar till sitt tidigare yttrande och vill lyfta följande synpunkter särskilt.

Nämnden anser att tillägg till villkor 13 behövs och hänvisar till sitt tidigare yttrande för förslag till formuleringar.

Nämnden anser att tillsynsmyndigheten ska kunna kräva kompletterande provtagning av inkommande massor vid behov.

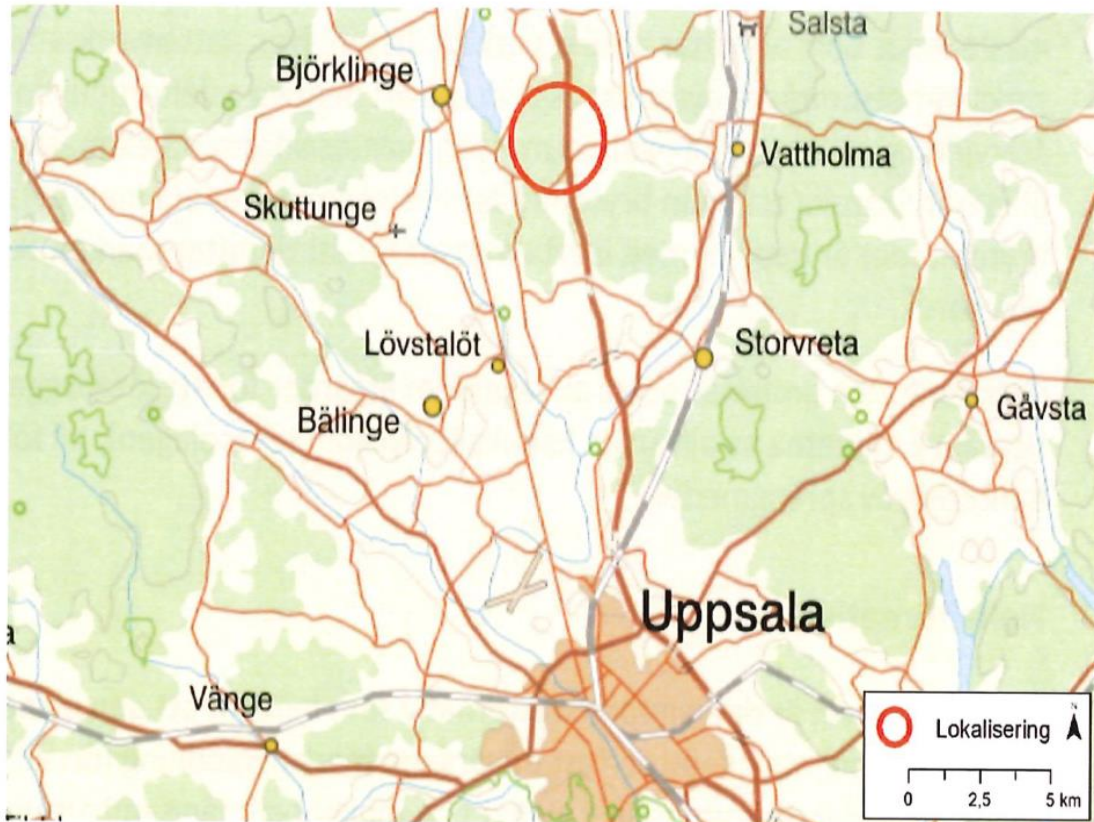
Samråd om omfattning av provtagning ska vidare ske med tillsynsmyndigheten om det skulle föreligga risk för andra föroreningar, t.ex. bekämpningsmedel eller PFAS, än de som täcks av NFS 2004:10 när det gäller mottagning av massor.

Massor innehållande halter över mindre ringa risk (MRR) ska hanteras på särskild yta med särskild möjlighet till rening och innehållande av vatten för att kunna behandla ytavrunnet förorenat vatten. Utgående vatten från den separata reningen ska provtas och ingå i kontrollprogrammet.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Klara Ellström
ordförande

Samuel Lundström
nämndsekreterare

Figur 1. Lokalisering av täkt markerad med röd ring.

.\Brytområde.dwg

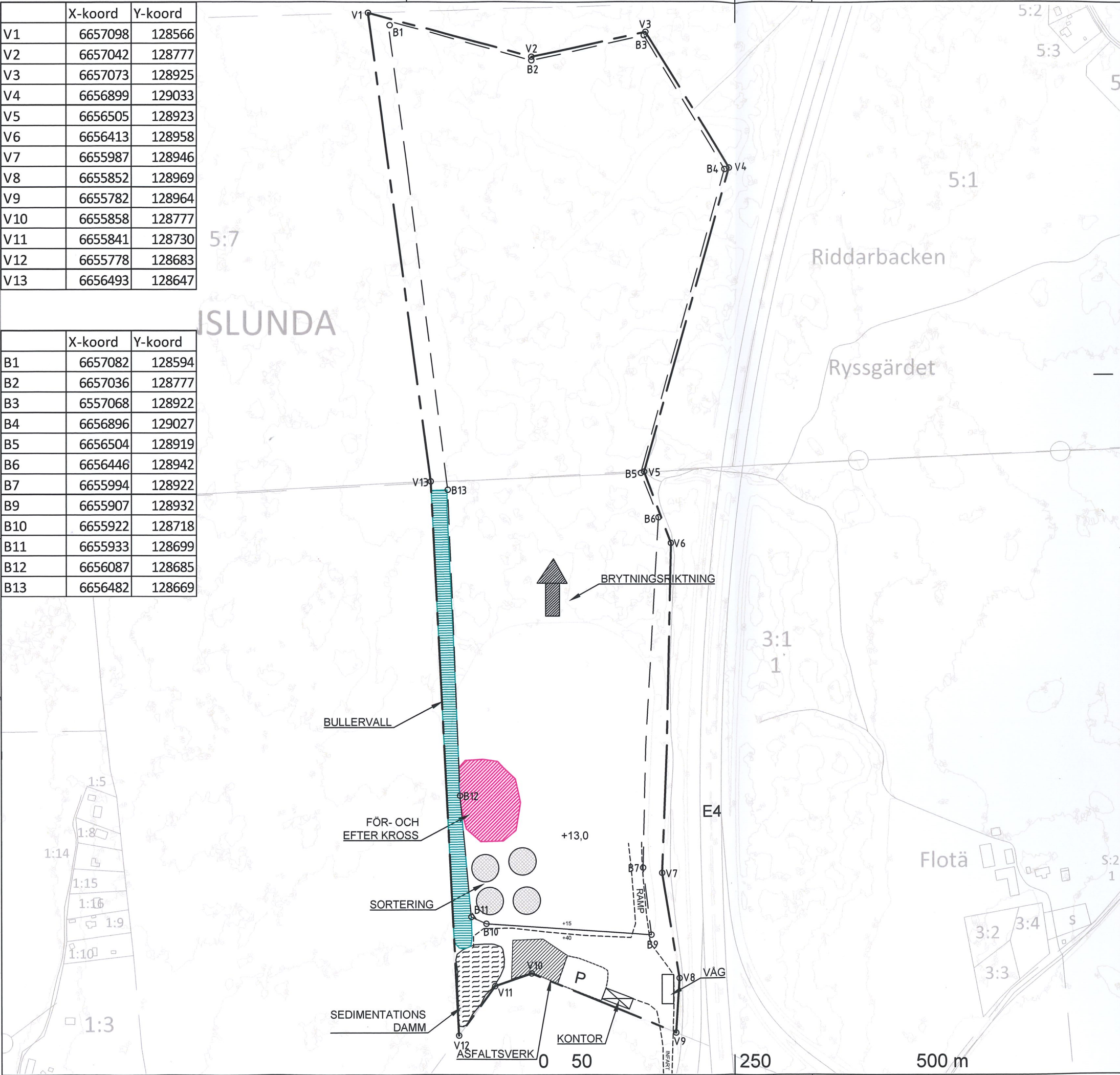
J:\2017\17U33145\N\Modell\Bjorklinge_fgh_karta_1800.dwg

XREFS:

J:\2017\17U33145\N\Modell\N10_01.dwg
J:\2017\17U33145\N\Modell\etapp1_hojdkurvor.dwg
J:\2017\17U33145\N\Modell\N10_P04.dwg

	X-koord	Y-koord
V1	6657098	128566
V2	6657042	128777
V3	6657073	128925
V4	6656899	129033
V5	6656505	128923
V6	6656413	128958
V7	6655987	128946
V8	6655852	128969
V9	6655782	128964
V10	6655858	128777
V11	6655841	128730
V12	6655778	128683
V13	6656493	128647

	X-koord	Y-koord
B1	6657082	128594
B2	6657036	128777
B3	6557068	128922
B4	6656896	129027
B5	6656504	128919
B6	6656446	128942
B7	6655994	128922
B9	6655907	128932
B10	6655922	128718
B11	6655933	128699
B12	6656087	128685
B13	6656482	128669

FÖRKLARINGAR

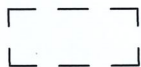
KARTA ——— DIGITAL GRUNDKARTA

KOORDINAT-SYSTEM ——— SWEREF99 1800

HÖJDSYSTEM ——— RH2000

VERKSAMHETSOMRÅDE

BRYTGRÄNS

B		JUSTERING AV BRYTGÄNS	191128	KAG
A		BTG-SETATION UTGÅR	190827	KAG
BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

EXPLOATERINGSPLAN

ONSLUNDA 3:1
UPPSALA KOMMUN

BJÖRKLING AB
Box 9251
102 73 Stockholm
Telefon: 010-211 80 00
Telefax: 010-211 84 01
www.bjorkling.se

UPPDRAG NR 17U33145	RITAD/KONSTR AV KAG	HANDLÄGGARE CB
DATUM 18-11-23	ANSVARIG ANDERS VIDENORD	

ETAPP 1
MBK BJÖRKLINGE
PLAN

SKALA A1 - A31:5000	NUMMER N-10.1-01	BET B
---------------------------	---------------------	----------

LAGER:

FÖRKLARINGAR

KARTA ——— DIGITAL GRUNDKARTA

KOORDINAT-
SYSTEM ——— SWEREF99 1800

HÖJDSYSTEM ——— RH2000

VERKSAMHETSOMRÅDE

BRYTGRÄNS

B		JUSTERING AV BRYTGRÄNS	191128	KAG
A		BTG-SETATION UTGÅR	190827	KAG
BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN

EXPLOATERINGSPLAN

ONSLUNDA 3:1
UPPSALA KOMMUN

BJERKING AB
Box 9251
102 73 Stockholm
Telefon: 010-211 80 00
Telefax: 010-211 84 01
www.bjerring.se

UPPDRAG NR 17U33145	RITAD/KONSTR AV KAG	HANDLÄGGARE CB
DATUM 18-11-23	ANSVARIG ANDERS VIDENORD	

ETAPP 2
MBK BJÖRKLINGE
PLAN

SKALA A1 - A31:5000	NUMMER N-10.1-02	BET B
---------------------------	---------------------	----------

© BJERKING AB

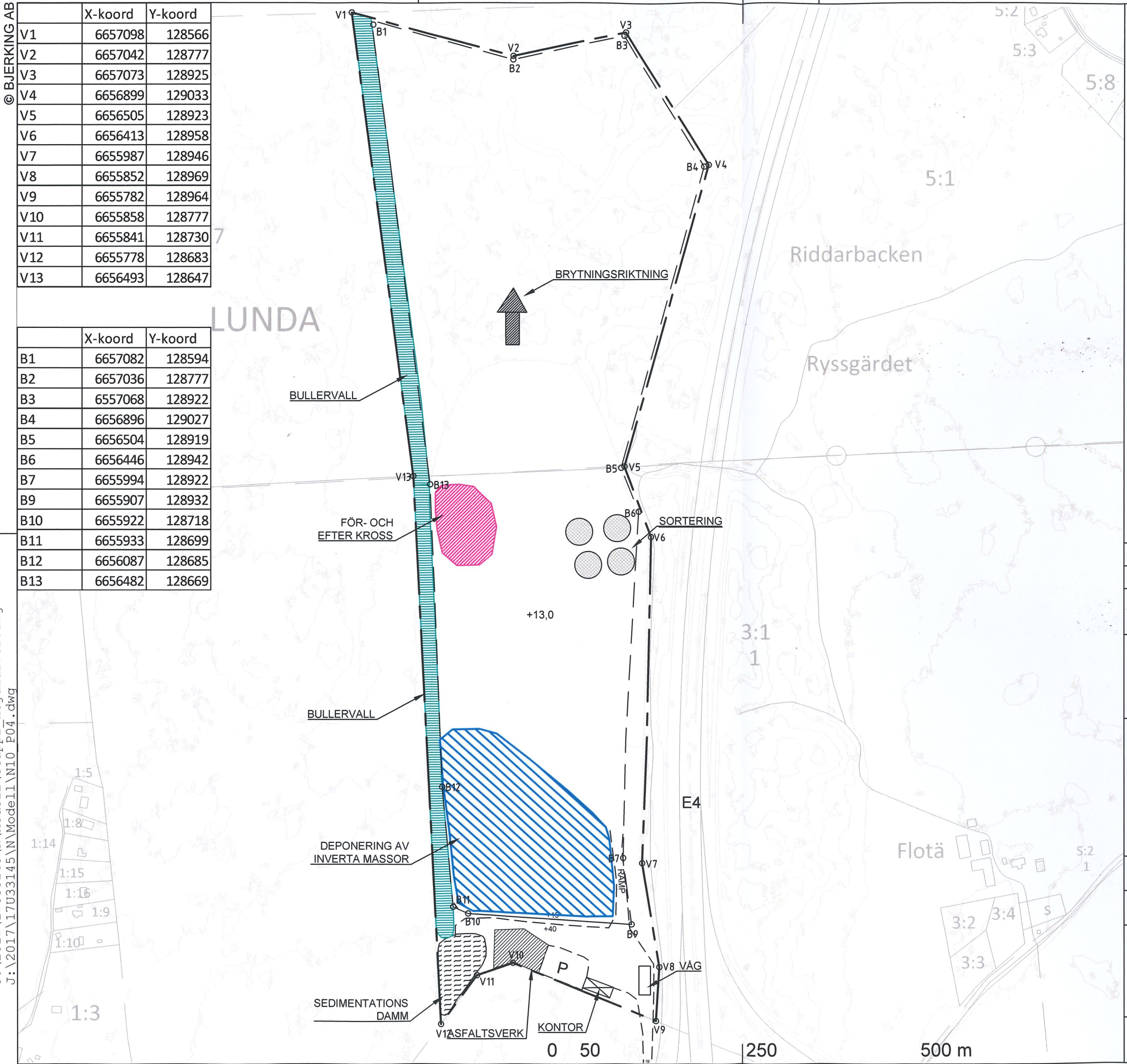
	X-koord	Y-koord
V1	6657098	128566
V2	6657042	128777
V3	6657073	128925
V4	6656899	129033
V5	6656505	128923
V6	6656413	128958
V7	6655987	128946
V8	6655852	128969
V9	6655782	128964
V10	6655858	128777
V11	6655841	128730
V12	6655778	128683
V13	6656493	128647

	X-koord	Y-koord
B1	6657082	128594
B2	6657036	128777
B3	6557068	128922
B4	6656896	129027
B5	6656504	128919
B6	6656446	128942
B7	6655994	128922
B9	6655907	128932
B10	6655922	128718
B11	6655933	128699
B12	6656087	128685
B13	6656482	128669

J:\2017\17U33145\N\Modell\Björklinge_fgp_karta_1800.dwg
J:\2017\17U33145\N\Modell\N10_02.dwg
J:\2017\17U33145\N\Modell\etapp2_hojdkurvor.dwg
J:\2017\17U33145\N\Modell\N10_P04.dwg

XREFS:

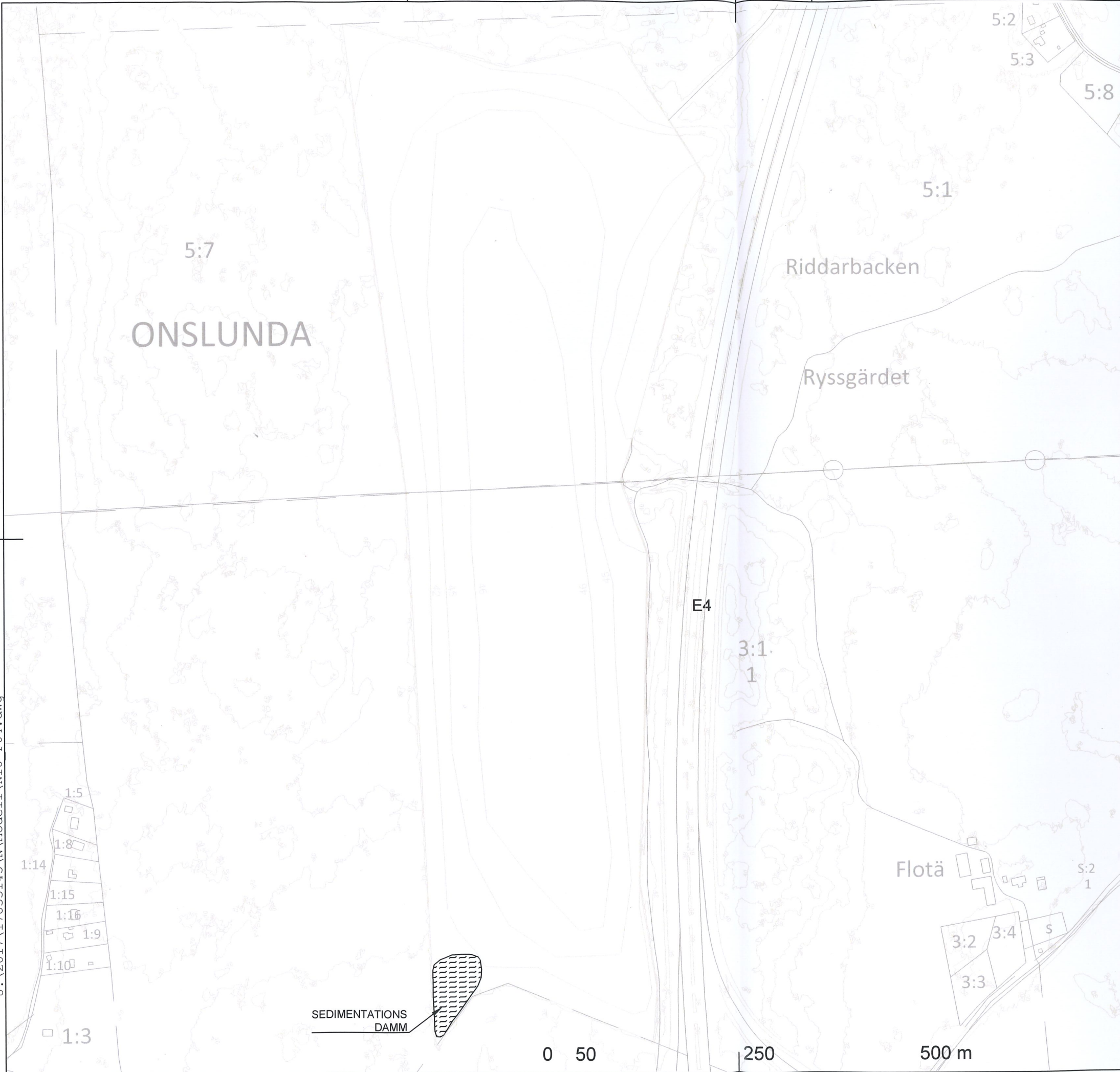
LAGER:

..\Modell\Brytområde.dwg

J: \2017\17U33145\Modell\Björklinge fgb karta_1800.dwg
J: \2017\17U33145\Modell\N10_03.dwg
J: \2017\17U33145\Modell\etapp3_hojdkurvor.dwg
J: \2017\17U33145\Modell\N10_P04.dwg

XREFS:

FÖRKLARINGAR

KARTA ——— DIGITAL GRUNDKARTA

KOORDINAT-
SYSTEM ——— SWEREF99 1800

HÖJDSYSTEM ——— RH2000

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	DATUM	SIGN
-----	-----	-----------------	-------	------

EFTERBEHANDLINGSPLAN

ONSLUNDA 3:1
UPPSALA KOMMUN

BJERKING AB
Box 9251
102 73 Stockholm
Telefon: 010-211 80 00
Telefax: 010-211 84 01
www.bjering.se

UPPDRAG NR 17U33145	RITAD/KONSTR AV KAG	HANDLÄGGARE CB
DATUM 18-11-23	ANSVARIG ANDERS VIDENORD	

MBK BJÖRKLINGE
PLAN

SKALA A1 - A31:5000	NUMMER N-10.1-03	BET -
---------------------------	---------------------	----------

LAGER:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Protokoll

Datum:
2020-11-18

§ 121

Yttrande över ansökan om tillstånd för bergtäkt m.m. inom fastigheten Onslunda 3:1, 5:7

MHN-2018-2249

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

att överlämna yttrande daterat den 18 november 2020 till Mark- och miljödomstolen.

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Yrkande

Klara Ellström (MP) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag mot avslag och finner att nämnden bifaller arbetsutskottets förslag.

Sammanfattning

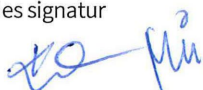
Skanska Industrial Solutions AB ansöker hos Mark- och miljödomstolen om att under 30 år bedriva bergtäktsverksamhet med ett totalt uttag på 30 000 000 ton och ett maximalt uttag på 1000 000 ton årligen, bedriva krossning och sortering av berg, asfaltstillverkning, lagra och hantera massor samt deponera avfall. Bergtäkten planeras ca 2 mil norr om centrala Uppsala. Uppsala kommun genom miljö- och hälsoskyddsnämnden har synpunkter på ansökan och kompletteringar med avseende på innehållet i föreslagna villkor samt tekniska detaljer.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2020-11-18

Bilaga 1: Yttrande över ansökan om tillstånd för bergtäkt m.m. inom fastigheten Onslunda 3:1, 5:7, 18 november 2020

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Protokoll

Datum:
2020-11-18

Bilaga 2: Kartbilaga 1

Bilaga 3: Kartbilaga 2

Arbetsutskottet har tillstyrkt förslaget.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande